

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVİÇRE: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

1.JUNİ 1984
NUMMER: 32

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Ankara Sıkıyönetim Komutanı'nın emriyle dilekçeyi imzalayanlar hakkında kovuşturma açıldı

1399 aydın rejime 'hayır' dedi !

Ankara Sıkıyönetim Komutanı'nın emriyle dilekçeyi imzalayanlar hakkında kovuşturma açılmış olmasına rağmen eylem sürüyor

● Yazısı Sayfa 4'de

Bonn'da 250 bin işçi Federal Almanya'nın son 20 yıldaki en büyük işçi mitingini gerçekleştirdiler

Lokavta (Anayasa'ya rağmen Hessen eyaletinde uygulamaya konursa) yanıt:

Metal işçilerinin Kuzey Baden, Kuzey
Württemberg ve Hessen eyaletlerindeki

genel grevi bir zorunluk haline getiriyor.
DGB'nin 17 sendikasının dayanışma yö-

Askerlik
çağındaki
gençler
bedele
karşı
şahlandılar

● Yazısı Sayfa 6'da

SEW'nin 7. Kongresi
yapıldı
Sayfa 6'da

UZ Basın Şenliği'ni
400 bin kişi izledi
Sayfa 5'te

63 avukat "iskence yok"

63 avukat "İşçisizlik yok"
yalanını yalanladı
Sayfa 4'te

İşçi işçi
olduğundan
İsmail Kahraman
Sayfa 7'de

YÖK'ün kıydığı öğretim
üyelerine güçlü bir
uluslararası destek
Sayfa 4'te

Genel grev !

Bonn'da IG Metall Sendikası'nın çağrısı ile düzenlenen dev boyutlu işçi mitingi tam bir gövde gösterisi oldu. Şağanak yağış altında yüzbinlerce işçi ve emekçi Federal Almanya'nın dört bir köşesinden Bonn'a aktı. Yürüyüş kollarında sendika yöneticilerinin yanı sıra DKP Başkanı Herbert Mies ve DKP Yönetim Kurulu üyeleri, SPD lideri Vogel de yer aldılar.

● Yazısı Sayfa 12 ve 13'de

Federal Almanya tarihi Türkiye işçilerinden nasıl söz edecek? Çocuklarımız, en güzel yıllarını burada tüketmiş ana-babaları hakkında neler diyebilecek?

Geçtiğimiz hafta sonu Batıberlin Sosyalist Birlik Partisi SEW'nin kongresini duyurandan dört bir yanından gelişmiş diğer basın mensuplarıyla birlikte izledik. Pazartesi günü oturumunda, aralarında Türk ve Kürtlerin de bulunduğu, ellerinde ulusal bayraklarıyla kürsünün önünü doldurmuş yabancı işçiler adına Türkiye'li bir Kürt emekçi konuşuyordu. Bir yandan onun Alman işçi sınıfıyla beraber olduklarını bildiren sözlerini dinliyorduk, bir yandan da bu sorunun yanıtını düşünüyorduk.

Aynı anda Federal Almanya'da Türkiye'li yerlilerin de bütün güçleriyle katıldıkları grevler sürüyor. Boyalı basının sayfalarında ise Türkiye konsolosluklarından kaynaklanan söyle bir görüş yaygınlaşmış ve kılınmış: "Grevler Almanların kendi aralarındaki bir mesele. Biz burada misafirimiz, kanşamayın, uzak durun grevlerden."

Evet, tarih Türkiye'lilerden nasıl söz edecek? "En ağır ve pis işlerde çok çalışıp genç yaşta çokteller ve çocuklarına miras diye sonucunu sırt insan olmayı bırakıp ölmek için geriisin geriye memleketlerine gittiler" ni diyecek? Yoksa, tarih kitapları bizden, "Türk ve Kürt emekçiler Alman işçi sınıfının yalnızca tezgah başındaki parçası olmakla kalmazlar, o sınıfın silahlanma yerine iş için verdiği mücadelelerin önde giden neflerini de oldular" diye mi söz edecek?

Tarih ne diyecek ?

Ahmet KARDAM

35 saatlik çalışma haftası için Alman Sendikalar Birliği DGB'ye bağlı sendikaların verdikleri savaş daha şimdiden gösterdi ki, Türkiye'li işçiler kendilerinden "yalnızca akarantıların ve makinelere bir parçasıydılar" diye söz ettirmeye ve çocuklarına burada "eşit haklı insanlar" olarak yaşayabilecekleri bir gelecek bırakmak için mücadele etmeye kararlıdır.

Hem tezgah başında, hem de sendikal mücadelede Alman işçi sınıfının böyle kopmaz bir parçası olan Türkiye'li yerlilerin buradaki politik mücadelenin de bir parçası olmasından daha doğul ne olabilir? Nitekim, sendikalarda, işçi temsilciliklerinde, Türk-Danış'tarda ve diğer sosyal kurumlarda faal olarak çalışan Türkiye'li yerlilerin büyük bir bölümü SPD'ye, Yeşiller'e ve Alternatifçilere ve komünist partilere yöneliyor. Bu partiler de ne zaman-der yabancıların sorunlarına daha bir köklü ilgi gösteriyor. "Yabancılar o hakla" ismi bu partilerin belgelerinde yer alıyor.

Son 15-20 yıldır Türkiye'deki burjuva iktidarlarından NATO dışındaki işçilerimize her kuruşluk fayda gelmedi. "NATO içindeki silah arkadaşlığı" adına bugünkü CDU/CSU-FDP iktidarına avuç açan Evren ve Özal rejimi ise, Türkiye'li dönmele kalmak arasındaki sırıt köprüsünün üstünde ve işsizlik

ve yabancı düşmanlığının pençesinde bütünüyle yalnız bırakılmıştır. Bugüne kadar hiçbir iktidar Türkiye'de emekçilere bugünkü kadar cehennem hayatı yaşatmamıştır ve gene bugüne kadar hiçbir iktidar yurt dışındaki işçileri bu ölüde "döviz yumurtlayan tavuklar" yerine koymamıştır.

Federal Almanya ve Batıberlin'de, sayıları 1,5 milyonu bulan Türkiye'li emekçiler kaderlerini kendi ellerine almalıdır. Bu da hem Alman ve hem de Türk gerici iktidarın "siz burada misafirsınız, kanşamayın Almanların işine" biçimindeki görüşlerine karşı mücadele etmeden başlanamaz.

Bugün 35 saatlik çalışma haftası için Alman işçilerinin yanı sıra yerlilerin alıp grev boylarında nöbet tutan Türk ve Kürt emekçilerin önünde başka sorunlar da duruyor: Yerel ve genel seçimlerde o hakkı olmadık; bu hakları elde etmek için ilerici ve demokrat partilerin yanında yer almadan ve Federal Almanya'daki CDU/CSU ağırlıklı hükümetin ve Batıberlin'deki CDU/FDP yönetiminin yerine komünistlerin, sosyal-demokratların, Yeşilci ve Alternatifçilerin yapacağı işbirliğine dayanarak bir hükümet gelmesi için ağırlık koymadan yabancılar karşı karşıya oldukları sorunlara çözüm bulabilirler mi?

Evet, Türk ve Kürt emekçiler kendi kaderlerini ellerine almalıdır. Yoksa bizim de, çocuklarımızın da geleceğini Reagan'ın atom füzelere taşıyan savaş arabasına binip "silah arkadaşlığı" yapan Kohl-Zimmermann ve Lumer ile Evren ve Özal tayin edecek.

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Mal sahibi, mülk sahibi
hani bunun ilk sahibi?

25 Mart yerel seçimlerinin hemen öncesinde ANAP'ın en büyük propagandası gecekondulara tapu verileceğiydi. O günlerde binlerce gecekondusu sahibi umutla ilgili dairelerin kapılarını açsındı. Ama "Bugün git yarın gel", "henüz emir gelmedi", "daha açılış yok" gibi sözlerle geri çevrildiler. Seçimlerin ardından İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerin gecekondusu mahallelerinde gecekondusu yıkılmaya başlandı. Nihayet tapunun nasıl alınacağını gösteren İmar Alfi Uygulama Yönetmeliği Resmi Gazete'de yayınlandı. Yayınlandı ama tapu bekleyenlerin de elleri boğazlarında kaldı. "apı alabilmek için, tapu tahsis belgesi alanların gecekondularının arsa bedelini tam olarak ödemeleri, islah planı yaptırılmaları ve o bölgedeki parselasyonun kesinlikle bitmesi gerekiyordu. Böylece tapu umudu bir başka bahara, yani bir başka seçime kalırdı. gecekondusu yıkımı acımasızca sürüyor.

Burdur Cezaevine buyrun!

Af konusunda bir bardak suda fırtınalar yaratılıp sözde yasa önerileri hazırlandıktan sonra, Başbakan Özal'ın henüz bu konuda bir görüşü olmadığını belirli işi kısa kesmesiyle, af tartışma gündeminden bile kaldırılmaya çalışırken, Adalet Bakanı cezaevlerinde hali 10 bin kişiye daha rahat rahat yer bulundugunu söyleyerek iç ferahlatıyor. Bakana göre cezaevlerinde durum çok iyi, sıkışıklık yok, en az 10 bin kişiye daha buyur edilecek yervar. Bakan, gazetecilerin "Eniyi cezaevinin hangisi olduğu" sorusu üzerine de "Herkes Burdur cezaevini tavsiye ederim" dedi. Evren-Özal rejiminde işçilerin emekçilerin, ilericilerin, demokratların, yurtseverlerin, aydınların ve de gazetecilerin doğal yeri cezaevleri olduğuna göre, Bakan'ın tavsiyesi gazeteciler için davet niteliği de taşıyordu herhalde.

"Kuyrukları kaldırdık" diyenlere sunulur

Fotoğraftaki kalabalık ve kuyruk İş ve İşçi Bulma Kurumunun önünde her gün görülen işsizler kuyruğu. "12 Eylül öncesinin kuyruklarını kaldırdık" diye övünenlerin yaratıkları, geçmişin benzin kuyruğundan, gaz kuyruğundan, kahve kuyruğundan çok daha acı, çok daha tehlikeli yeni kuyrukların bir örneği. İş ve İşçi Bulma Kurumlarına günde ortalama 5 bin kişi başvururken, bu kişilerden sadece 40 kadana iş bulunabiliyor. Geçenlerde İstanbul'da bir semtindeki İş ve İşçi Bulma Kurumu görevlileri, kuyruktaki birikimi engellemek için başyüzde bulunan vasıflı işçilerin 45, vasıfsız işçilerin 25 yasını geçmemiş olmaları gerektiğini ilan ettiler. Zaman kuyruktan bir ses yükseldi: "Ben 10 yıl önce kayıtdoldum, şimdi yasım geçiyor, ne olacak peki?" Gerçekten de çok düşük bir yüzdesi İş ve İşçi Bulma Kurumuna kayıtlı 3,5 milyon işsiz için bir iş bulup almak korkusundan bir parça kurtulmak en can alıcı sorun. İster yurtiçinde, ister yurtdışında, gurbet ellerde olsun, yeter ki bir lokma ekmek parası olsun... Nitekim Batı Avrupa'da Türkiye emekçilerinin yüzüne kaplanan iş kapıları şimdi Suudi Arabistan'ın, petrol zengini Körfez emirliklerinin çölleriinde açılıyor. Binlerce Anadolu emekçisi ekmek parasını simde kızgın çölün altına, Türkiye'nin büyük inşaat tekelcilerinin halesini aldıkları bir alanın yapımında kazanıyorlar. Yüzbinilerce de kuyruktaki bekliyor... Ancak iş bulamayanlar arasında her 3,5 milyonluk işsiz kitle sine işte yok, işsizlik bahana var" diyerek bir kul toktu. Böylece işsizlik kalın (1).

Hangi Urfa?

ANAP iktidarının milletvekilleri bir yasa teklifi yaptılar ve Urfa'nın adının "Şanlı Urfa" olarak değiştirilmesini istedikler. Muhalefet de dikileri Halkçı Parti'li der bir karşı önerge ile "muhalefet" yaptılar ve Urfa'nın adının "Gazi Urfa" olmasını önerdiler. Yoksulluğun, işsizliğin, zulmün kol gezdiği Urfa için bizim de bir önerimiz var: Garip Urfa!

Bizim gelin
bizden kaçır

Gitgede acaplıklar ülkesi haline getirilen Türkiye'de 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nın önemli tartışmalarından biri de jimnastik gösterilerine çıkacak kız öğrencilerin kıyafetleriydi. Milli Eğitim Bakanlığı, 19 Mayıs gösterilerinde, kısa etek ve kısa şortu yasaklayıp neredeyse beyaz garsaf ve peçe önerirken ve kız öğrenciler uzun don ve benzeri kıyafetler giymeye zorlanırken, bunun tam tersi bir yasak üniversitelerde uygulanmaktaydı. "Çok Atatürkçü" Cunta'nın okullarda yasakladığı başörtüsünü çıkarmak istemeyen kimi yüksek okul öğrencilerine karşı YÖK Başkanı İhsan Doğramacı amansız bir savaş açmıştı. Konu iki yıldan beri tam bir meydan savaş haliinde sürüyordu. Başörtüsünü takmak isteyen kız öğrenciler örtülerini çıkarmamakta direnirlerken, bugüne kadar başörtüsüne karşı Cunta adına amansız bir savaş yürüten YÖK Başkanı Prof. Doğramacı, kimi ANAP çevrelerinin ağır basmasıyla iş kendince bir çözüm buluverdi. Başörtüsünü takmak isteyen öğrenciler bundan böyle türban giyecekler böylece "morden" bir görünüş kazanmış olacaklar, böylece ne şiş ne de kebap yanmış olacak. Kız öğrenciler bu günlerde haki olarak şaşkınlık içinde soruyorlar: Altımda neredeseyse bileklerimizde kadar iken pantolonları, etekleri zorla giydirdiler, ama başlarımızı açmaya çalışıyorlar. Bu ne pehriz, bu ne lahana turşusu?

Elini
değdirdiği
yer kuruyor

Hürriyet gazetesinden yormusuz bir haber: "Başbakan Özal'ın hocaya dua ederek kurdelesi kestiği 'M/T Orse' tankerini denizde indirilken yağlar eridiği için 15-20 metre kaydıktan sonra kırıkta kaldı..." Tıpkı Türkiye ekonomisi gibi değil mi?

Böylece kapı umudu bir başka bahara, yani bir başka sevinçli acımasızca sürüyor.

Ruhtan bir ses duyulur, "Ben 10 yıl önce kayıdım, şimdi yaşam geçiyor, ne olacak peki?"

İşte yok. İyide yazılan var. Üçerik bir kumpaktı. Böylece işsizlik kalktı (!).

Beyin aylığını artırın lütfen

Türkiye'de işçinin, memurun, dargelirinin bugüne kadar görülmeyen güçlükler içinde olduğu, sofradan yarı aç kalktığı, borcun binleri aştığı şu günlerde, 25 Mart yerel seçimlerinde seçilen çiçeği burnunda belediye başkanları, hele hele ANAP'lı başkanlar masalarına zam yapma varındalar. ANAP'ın Ankara Başkent-Belediye Başkanı Mehmet Altınsoy'un aylığı geçtiğimiz günlerde 350 bin liraya yükseltirken, Ankara Yenimahalle Belediye Başkanı Mustafa Vuran da aylığının 560 bin lira olması için Bütçe Komisyonu'na başvurmuş durumda. ANAP'lı Belediye başkanları haklı. Bu zamanda Türkiye'de bir ailenin insanca geçinebilmesi için ayda 400-500 bin lira gerekiyor. Yalnız ufak bir nokta daha var. Asgari ücretin neti 16 bin 700 lira, 14 yıllık memurun eline geçen 28 bin lira, birinci dereceden yükseğe bir memur ayda 50 bin civarında maaş alıyor, asgari değil ortalama işçi ücretleri ise, resmi rakamlara göre ayda 24 bin lirayı aşmıyor.

Yuvamızı kim yapacak

ANAP hükümetinin özellikle seçimler sırasında üflenen gürültülü yalan balonlarından biri de, dar gelirliyi yuvaya kavuşturacak toplu konut projesiydi. Toplu konut projesinin ana amacı birkaç büyük inşaat tekeline taktir başlar sağlamsa ve bu arada genç yığınları karıştırmak damı umuduydu uydurtmak. Son haberlere göre, dar gelirlilerin kredi taksitleriyle konut sahibi olabilmelerini amaçlayan toplu konut projesi suya düşmüş durumda. Bu projenin gerçekleştirilmesi için gerekli milyarlık fonlar bir türlü sağlanamıyor. Son günlerde Resmi Gazete'de yayınlanan bir kararla göre, toplu konut formu için tek arazileri ve petrol ürünlerinden toplu konut katilim payı, yani vergi alınacak. Böylece vatandaşın yuvasının yapılması tiryakiyle ayaşın himmetine kalmış durumda.

ŞU "BİZİM" AVRUPA

Göbek dansı, raki, döner...

Toplulararası yaklaşma, uyum, dostluk, hatta dayanışma dendi ki, bunun en alışılmış en kolay biçimi, raki, döner, göbek dansı bazen biraz da folklorik bir gece düzenleyip birlikte yiyip içip kalıp oynamak oluyor. Avrupa'da da yaygınlaşan Türkiye gazeteleri bu türden fotoğraf ve haberlerle dolu. Bu gazetelere ve onların Avrupa'daki yerel benzerlerine göre, böylece toplularda arasındaki kaynaşma, uyum dayanışma sağlanıyor. Bunca yıllık yaşam deneyi ise, göbek dansı, lokum, raki, döner, çiftçiliğin tek başına işe yaramadığını, kalıcı sonuçlar veremediğini aksine çeşitli kültürlerin, geleneklerin ve halkların kaynaştığı Türkiye'yi, onun insanlarını, onların sorunlarını artık algılamak ve biraz da kabak tala vermeye başlayan türsanlar eğlence ve merakları indirgemekten başka işe yaramadığını gösteriyor. Yabancı düşmanlığın yanlış kendilerini kabul etmelerin, topluma uyum sağlamanın, sığınatlı kuzuların yaşam yollarını bulmadıkça, örneğin yaygınlaşan işçi sınıfı ile uyum-omuzca savaşını, kendi halklarını acılarını bu toplumun demokratlarına iyi anlamayı, gerçek dayanışmayı sağlamayı başaramadıkça, daha yıllar yılı döner yiyip göbek almakla yetinilebilirler.

Güzel, ama yeterli mi?

Üzerinde "Benim arkadaşım Türktür" yazılı dev boydaki panolar kimi Federal Alman kentlerinin duvarlarını süslüyor. Bu panoların yabancı düşmanı neonazi eğilimlerle savuşturması kabul eden Alman Kent Reklamcılığı kuruluşu panoların asmasını ücretsiz gerçekleştirmiş ve yer ücreti de almamış. Güzel bir girişim ama, Federal Alman Yüksek Mahkemesi "Türkler defolun" demenin suç olmadığına karar verirken ve her alanda eşit haklar savaşımında bir santim bile ileri gidilmemişken, panolar yeterli mi?

Denver, Dallas'ı yenmiş

Federal Almanya'da yaşayan Türkiye televizyon seyircileri arasında yapılan bir anket, Türkiye'lilerin en çok ilgi duydukları televizyon dizisinin "Denver Clan (Hanedan)" adlı dizi olduğunu ve Denver'in, Dallas'ı geride bıraktığını ortaya koydu. Bilindiği gibi, özellikle dil güçlükleri açısından, Avrupa'da yaşayan Türkiye'li emekçiler arasında televizyon programlarını izleme oranı fazla değil. Video'da seyredilen Türk filmleri daha fazla ilgi görüyor. Anketle göre, televizyon izleyen Türkiye'li ise, eğlence programı olarak Dallas'ı, şarkıcı olarak da Nena'yı tercih ediyorlar.

En tutumlu gurbetçiler Türkiye'li

Avrupa ülkelerinde yaşayan yabancıların, özellikle de yabancı işçilerin tasaruf eğilimleri üzerine yapılan küçük bir araştırma, Türkiye'lilerin en yüksek tasaruf eğilimine sahip grup olduğunu ortaya koyuyor. Türkiye'li işçilerin ortalama tasarruf eğilimleri yüzde 48'i buluyor. Yani Batı Avrupa ülkelerinde çalışan ve yaşayan Türkiye'li emekçiler kazandıklarının hemen hemen yarısını, yemeyip içmeyi bir köşeye ayırıyorlar. Türkiye'li işçilerin Batı Avrupa bankalarındaki tasarruflarının toplamı 13 milyar Mark civarında. Sadece Federal Almanya bankalarında Türkiye'li emekçilere ait 10 milyar Mark bulunuyor.

İstanbul Barosuna bağlı avukatlar Sıkıyönetim Komutanlığına başvurular

63 avukat "işkence yok" yalanını yalanladı

Yapılan yazılı başvuruda, tutukvelelerinde tutuklu ve hükümlülere yapılan işkence ve eziyetler örneklerle anlatıldı ve dilekçede, "cezaevlerindeki uygulamalar düşündürücü, ırk-kütlüci olmaktan çımsı, dayanılmaz hale gelmiştir" denildi.

Aralarında Turgut Kazan, Rasim Öz, Atilla Coşkun, Gülçin Çaylıgil ve Ziya Nur Eren'in de bulunduğu, İstanbul Barosu'na bağlı ve politik tutukluların savunmasını yapan 63 avukat, yazılı bir dilekçe ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına başvurarak tutukvelelerinde devam eden işkencelerin ve yasadışı uygulamaların durdurulmasını istedi. Yazılı başvuruda, tutukvelelerinde tutuklu ve hükümlülere yapılan işkence ve eziyetler örnekler verilerek anlatıldı ve dilekçede, "Cezaevlerindeki uygulamalar düşündürücü, ırk-kütlüci olmaktan çımsı, dayanılmaz hale gelmiştir" denildi.

Ayrıca, başvuruda Sultanahmet ve Bayrampaşa tutukvelelerinde avukat-tutuklu görüşmesinin yasaklandığı, Metris Tutukvele-i'nde ise görüşmenin kontrol altında yapılabildiği belirtildi ve "görgülerle çakın tutuklu baştan aşığı soyulmakta, erkek ve kadınların tüm mahrem yerleri gözli birşey taşıyor gerekçesiyle arınap tutuklunun eğilim kendi makamının için

Avukatlar savunma hakkının kısıtlanmasını protesto ediyor: Barış Derneği davası savunmasız sürüyor

göstemesi istenmekte ya da mahrem yerlerinin içine bakılmaktadır" denildi. Başvuruda, askeri ve sivil idare makamlarının, tutukluya "suçlu", "vatan haini", "insanlık düşmanı", yaşaması ile yaşamaması arasında fark olmayan, hatta yaşaması devlete zarar veren varlıklar olarak bakılın belirtirler, özet olarak şu görüşlere yer verildi:

"Tutukluların bulunduğu koşullara ge-

ce 0,3'lere varıncaya kadar arabesk müzik yayını yapılmakta, marşlar çalınır, uykularını ve günlük yaşamlarını tümüyle işe yaramaz hale getirecek bir uygulama sürdürülmektedir. Aramaları bir işkence aracı haline getirilmiştir. Tutukluların tüm ebiseleri ve eşyaları parçalanıncaya kadar defalarca arama yapılmakta ve tutuklular saatlerce ayakta tutulmaktadır."

10 milyon yeni İSKA, Avrupa Konseyi'ne başvurarak, Türkiye'nin ihracını istedi

YÖK'ün kıydığı öğretim üyelerine güçlü bir uluslararası destek

10 Milyon üyeli Uluslararası Kamu Hizmetleri Çalışanları Sendikaları Konfe-

OYA BAYDAR Yorum

"AYDIN"LIK

ELLERİNE sağlık Tan Oral. Ne de güzel çizmişsin "Armüt piş ağızma düş" diyerek ışığı başkalarından bekleyen, kendisi ışığı bulmak için savaşmayı göze alamayan ve adı "aydın" çıkış da olsa aslında kapkaranlık olan o kişiyle! Ellerine sağlık Türkiye aydınları! Ellerine sağlık, "aydın" olmayı içinin emekçinin, halkın anlayamayacağı laflar etmek; yurdunun, halkının sa vaşından kopmak, sessizce boyun eğmek, sözde büyük fikirler adına savaşma burun büküp yüz çevirmek olarak anlamayan, gerçek Türkiye aydınları! Ellerine sağlık "Demokrasi Bildirisi" adını da alabilecek "Aydınları Bildirisi"nin aydın olduklarını kanıtlayan imzacıları. Ve ellerinize sağlık bildiri kendilerine ulaşamadığı için imzalamayamış olan ama hemen imzalamamış olmaktan üzülm, imzalarını koyabilecek için acele eden binlerce, onbinlerce Türkiyeli aydın.

AYDIN olmak çağının, yurdunun gerçekleri içinde, savaşım içinde, aydınlanırken, ileriden yana, emekçiden, halklardan yana, barıştan, bağımsızlıktan yana saf tutmaktır. Selam olsun gerçek aydınlara.

12 EYLÜL'den bu yana, Türkiye'de

aydınlara konusu çok tartışıldı. Türkiye aydını, faşizm karşısındaki suskunluğu, geri çekilmesi, teslimiyeti yüzünden kimi zaman haklı kimi zaman haksız olarak çok eleştirildi. Bu tartışmalar sırasında, çoğu kez unutulmuş "gerçek aydın"ın doğru tanımının verilmesi; aydın geçişlerini, mürekkep yalamış, Profesör ünvanları edinmiş kara cahillerle aydınlık yanlarına yönelen, onun için savaşan gerçek aydınlardan ayrılmasıydı. Türkiye aydını Aydınları Bildirisi'yle, en güç günlerde "biz vanz" demesini bildi. Demokrasiden, özgürlüklerden, halktan yana tavırlarını, işçi sınıfı başta olmak üzere tüm emekçi halktan aldığı güç ve destekle, cesaretle ortaya koydu.

ŞİMDİ, yurt içinde ve-bizciyle- yurt dışında, kendisine "aydın" diyen herkese, hepimize düşen görev, yarı tarih ve halklarımız önünde utanmamak, Türkiye halkını, onun bir parçası olan gerçek Türkiye aydınlığını yalnız bırakmamak için, Aydınları Bildirisi altındaki imzaları

10 Milyon yüzyıllı Uluslararası Kamu Hizmetleri Çalışanları Sendikası Konfederasyonu (ISKA), tüm üye örgütlerine 30 Nisan 1984 tarihli bir mektup göndererek, Türkiye üniversitelerinde öğretim üyelerine yapılan baskıları anıtladı ve 700'ün üstünde profesör ve öğretim görevlisinin işten atıldığını belirtti. ISKA yazdığı mektupla, sendikaya üye örgütlerden ve tüm yerlerinden Türkiye'de kıyama uğrayan öğretim görevlileri ile dayanışma içine girmelerini isteyerek, şöyle denildi:

"Türkiye makamları üniversitelerde doğan açığı kapatabilmek için, yurtdışından profesör ve öğretim üyesi temin etmeye çalışmaktadır. Tüm üyelerimizden ve özellikle üniversiteler ve araştırma merkezlerinde çalışan üyelerimizden, Türkiye'de üniversite görevlerine uygun olan baskıları açkılıp, Türkiye'ye gö-

ISKA'nın Avrupa Konseyi'ne yaptığı başvurunun kopyası

retim üyesi göndermeyi boykot ettiğimizi bildirmeleri rica ediyoruz."

Ote yandan ISKA Yürütme Kurulu'nun 8 Mayıs 1984 tarihinde Kanada'nın Vancouver şehrinde yaptığı toplantıda Türkiye ile ilgili bir karar alındı ve ISKA Avrupa Konseyi'ne başvurarak Türkiye'nin Kon-

sey'den çıkartılmasını istedi. Oybirliği ile alınan ve Avrupa Konseyi Başkanı'na gönderilen kararda, "Türkiye'de gerçek bir demokrasi, özgürlük, insan hakları ve sendikal haklar gerçekleştirilece kadar Türkiye Avrupa Konseyi'nden çıkartılmadı" denildi.

DISK'e idam, faşist MİSK'e izin

● Cuntanın DISK'le birlikte yasakladığı, MHP'nin yan kuruluşu olan MİSK'e Genel Kurmay Başkanlığı yeniden karar-
ma izni verdi.

DISK yöneticilerinden 78'i halen idamla yargılanırken DISK ve idam istemli ek iddianamelerle DISK davasına yeni sanıklar katılarak MHP'nin yan örgütü MİSK (Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu)'nu faaliyetine izin verildi. 12 Eylül 1980'de DISK'le birlikte kapatılan MİSK o günden bu güne kayımla yönetilmektedir. Genel Kurmay Başkanlığı'nın faaliyetine devamına izin verdiği ve böylece meşruiyetini tanıdığı MHP yanlısı MİSK'e bağlı sendikalar şunlardır: Türk Mensucat Sen, Türk Gıda İş, Türk Yapi Sen, Türk baro Sen, Türk Petrol Sen, Türk Oley Sen, Türk Tarnm İş, Türk Çevher Sen, Türk Ağaç Sen, Türk Çelik Sen, Türk Çim Sen, Türk Enerji Sen, Türk Deri Sen, Türk Kağıt Sen.

12 Eylül 1980'de iktidara el koyan ve kendisine Milli Güvenlik Konseyi adını veren askerî Cunta'nın DISK'le birlikte yasaklamış olduğu MİSK'e Genel Kurmay Başkanlığı'nın yeniden faaliyet izni vermesi, MHP'li faşist kadroların ANAP'a dayanarak ilerlemelerinin yeni bir adımı-

nı oluşturtuyor. Ote yandan, Türk İş sendikalarında, ilerdeki günlerde ortaya çıkabilecek kaçınılmaz hareketliliği ve tabandan gelecek zorlamalara karşı, faşist MİSK sendikalarının sendikal ve işçi sınıfının ekonomik savaşını bölmek ve zafı faşistlerce bir araç olarak kullanılmasını ve yedekte tutulmaları hesaplanıyor, MİSK'in serbest bırakılması üzerine sendikal çevrelerden gelen tepkilerde, MİSK'in yeniden faaliyete geçmesinin işçileri bölmeye yönelik bir oyun olduğu üzerinde durulurken, bu faaliyet izninin yasal olmadığı; Cunta'nın çıkarttığı yeni Sendikal Yasası'nın geçici hükümlerine göre, 1 Ocak 1984'e kadar genel kurullarını yapmayan sendikaların feshedilmesi sayılmaları gerektiği; MİSK'in bu süre içinde genel kurulunu yapması bulunduğundan yasal varlığı olamayacağı ileri sürü-
lüyor.

Çalışma Bakanlığı'nın önemli kadrolarının örgütü MHP'li ve faşistlerle doldurulduğu bir sırada MİSK'in serbest bırakılması Türkiye'deki siyasal ortam ve gelişmelerin yeni bir işareti. Geçen hafta, MİSK'in yeniden faaliyete geçmesi ve Kayyum'dan devir alınması töreninde yaptığı konuşmada MİSK Genel Başkanı Vekili Mete Besen "Bıraktığımız yerden devam edeceğiz" diyerek niyetlerini açıkça ortaya koydu.

Avrupa için Türkiye sürekli gündemde

● Avrupa Parlamentosu, Türkiye'den sıkıyönetimin kaldırılmasını, politik genel af çıkartılmasını istedi.

Avrupa Parlamentosu'nun 23 Mayıs tarihinde Strasbourg'ta yaptığı 1979-1984 dönemi son toplantısında Türkiye üzerine yeni kararlar alındı ve Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesi protesto edilerek, parlamentoda kabul edilen kararın 8. maddesinde "Türkiye ile ilişkilerin normalleştirilmesinin demokrasi ve insan hakları'nın yeniden geçerli kılacak önlemler alınmasıyla mümkün olabilecektir" denildi. Ayrıca karar metninde Türkiye Hükümeti'nden ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden sıkıyönetimin kaldırılması, politik genel af çıkartılması, insan haklarının çiğnenmesine son verilmesi istendi.

Ote yandan, komünist grubun Türkiye'de insan haklarının çiğnenilmesi devam edilmesini kıyanan bir önergesi ise, aynı oturumda 76 red ve 2 çakımsere karşı 77 oyla kabul edildi. Komünist grubun dışındaki ilerici ve demokrat parlamenterlerden geniş destek gören bu kararda, Türkiye'de seçimler sonrası da özgürlüklerin çiğnenmesinden duyulan kaygı dile getirilerek, işkencilerin derdoldurulması, adil yargının yeniden kurulması, düşüncelerinden ve ulusal kökenlerinden farklı oluşundan dolayı hapsedilen bulunan politik tutukluların serbest bırakılması istendi.

Ayrıca, Avrupa Parlamentosu'nda alınan bu kararların, AET Konsey ve Komisyonu'na, Birleşmiş Milletlere, ABD Dışişleri Bakanlığı'na ve Türkiye Hükümeti'ne gönderilmesi karar altına alındı.

de utanılmamak, Türkiye hakim, onun bir parçası olarak Türkiye aydınlarını yalnız bırakmaktan kaçınılmazlık imzaları binlerle çoğaltmak, faşizmin önüne dağılar gibi yığılmaktır.

NEREDE olursak olalım, hangi politik çizgiyi savunursak savunalım, önce Türkiye emekçi halkının bir parçası olarak, sonra aydın olarak- eğer bu ada hak kazanıyorsa- şimdiki tek bir ortak istemimiz, tek bir ortak savaşımız var: Barış, demokrasi, özgürlük savaşları bu. Kimimiz kalemlimizle, kimimiz inimizle, kimimiz fırcamız, kimimiz sesimiz, sanatımızla demokrasinin cephesinde yerimizi alıp savaşa atalım.

AYDINLARIMIZ, faşist yasalara göre bile suç sayılamayacak olan görüşlerini bildirme eylemleri yüzünden alın akın askeri savcılarının önünde hesap vermeye zorlanıyorlar. Onları yalnız bırakamayalım. Yurt içinde, yurt dışında, kaderlerini paylaşmaktan kaçınmayalım. O kadar aynı zamanda bizim, halkımızın, ülkemizin kadeleridir. Ve faşizmi geriletecek tek güç karşısına savaş azmiyle dikilen kitlelerdir.

Konsey'in Türkiye kararı kınandı

Fransız Sosyalist Grubu Başkanı Vekili ve Avrupa Konseyi Parlamentosu Jean Pierre Fourre, 14 Mayıs günü Fransa Millet Meclisi'nde bir basın toplantısı yaparak, Avrupa Konseyi'nin Türkiye ile ilgili son kararını kınadı ve "İnsan haklarını kabaca çiğneyen bir rejime Konsey'in prim vermesi olumsuz bir vericidir" dedi. Bilindiği gibi, Avrupa Konseyi'nin 8 Mayıs tarihli oturumunda Türkiye delegasyonunun yetki belgelerine ilişkin yapılan oylamada 50 red ve 10 çakımsere oya karşılık 91 oyla Türkiye'nin gönderdiği parlamento delegasyonu Konsey'e kabul edilmişti.

Türkiye'ye 25-28 Nisan günlerinde "iletme" yapmaya giden Avrupa Konseyi delegasyonu içinde yer alan Jean-Pierre Fourre, Türkiye'de bulunduğunda sırada bir dilekçe ile Kenan Evren ve TBMM Başkanı'na başvurduğunu açıklarak, "başta Mahmut Dikender ve Orhan Ayaşlı olmak üzere düşüncelerinden ötürü tutuklu bulunanların affı şu anda yalancı soralardan birisidir. Düşünce özgürlüğünün olmadığı bir ülkede demokrasiye geçiş söz edilemez. Kenan Evren'e ve TBMM Başkanı'na verdiğimiz dilekçeyi parlamenterlerin imzasına açıyoruz" dedi.

Basın toplantısından sonra Türkiye Postası'na özel bir açıklama yapan Fourre, "Mayıs 1985'den önce Türkiye konusunu yeniden Avrupa Konseyi gündemine gelebilir mi?" sorusunu, "Alınmış olan son kararla Türkiye sorunu rafa kaldırılacağına sanan bazı çevreler yanıylıyor. En azından Fransa solu adını garanti veremeyen ki, Türkiye'deki gelişmeler yakından izlemeye devam edeceğiz. Bugünkü durumda önümüzdeki oturma kadar olumlu bir gelişme olmazsa bir önergeyle konunun gündeme alınmasını isteyebiliriz" şeklinde yanıtladı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanı'nın emriyle dilekçeyle imzalayanlar hakkında bir yıla kadar hapis istemiyle kovuşturma açıldı

1399 aydın rejime "hayır" dedi!

Geçtiğimiz 15 Mayıs günü Türkiye'nin önde gelen aydınlarından 1256'sı imzalandıkları ortak bir dilekçeyi Kenan Evren'e ve Meclis Başkanı Necmettin Erbakan'a sundular. Dilekçede geniş kapsamlı bir affın çıkartılması, idamların durdurulması, ölüm cezasının kaldırılması, işkencelere son verilmesi, düşünce, basın ve örgütlenme özgürlüklerinin sağlanması, sansürün kaldırılması ve 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi isteniyordu. İmzalayanlar arasında Türkiye'nin önde ge-

len sanatçı, bilimadamı, gazeteci, yazar ve politikacıların da yer aldığı dilekçeyi Cumhuriyetçi ve TBMM Başkanı'na imzalayanlar adına Prof. Hüsnü Göksele, Aziz Nesin, Prof. Fehmi Yavuz, Prof. Bahri Sancı, sanatçı Esin Afşar ve Bilgesu Erenus'tan oluşan 6 kişilik bir heyet verdi. Dilekçeyi Cumhuriyetçiliğine veren heyetin sözcüsü Prof. Dr. Hüsnü Göksele Cumhurbaşkanı'nın Köşkü kapısında bir basın toplantısı yaparak şunları söyledi: "Avrupa Konseyi'nde Türkiye'ye ilişkin gö-

rüşmeler yapılırken, dilekçeyi beklektik. Hareketimizden Avrupa Konseyi'nde istismar edilmesinden çekindik. Dilekçemiz her açık tutulacak, hareketimiz sürecektir. Dilekçeyi 12 kişilik bir heyet hazırladı."

Dilekçenin verilmesinden bir kaç saat sonra, sıkıyönetim komutanlığının haberini yayımlanarak kamuoyuna duyurulmasını yasakladı. Fakat olayın önemi ve dilekçenin çok geniş bir çevre tarafından imzalanmış olması karşısında, habere konan sansür iki

gün sonra, 18 Mayıs tarihinde kaldırdı. Ama hemen ardından Ankara Sıkıyönetim Komutanı'nın emriyle dilekçeyi imzalayanlar hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezası istemiyle soruşturma açıldı. Anayasa'nın 74. maddesinde yer alan, "Vatandaşlar yetkili makamlara ve TBMM'ne yazı ile başvurma hakkına sahiptirler" hükmü çiğnenerek açılan bu soruşturmaya rağmen, dilekçeye imza atılanların sayısı 1256'dan 1399'a yükseldi. Dilekçenin aşağıda tam metnini sunuyoruz.

Türkiye, henüz atlatamadığı en ağır bunalımlarından birini yaşamaktadır. Kuyusuz, bu büyük bunalımdan toplumumuzun bütün kesimleri, katmanları ve görevlileri ortaklaşa sorumludur. Biz Türk aydınları, ektiklerimiz ve sorumluluğumuzun önemini ve önceliğini bilincindeyiz. Bu bilinç, bize toplumumuzun sağlığı ve güvenliği bir düzene geçişle ilgili görüşlerimizi açıklamla görev ve hakkını vermektedir.

Varolan düzenlemeler ve 2969 sayılı yasasının suç saymadığı çerçevede görüşlerimizi açıklamaları gerekli görüyoruz. Bizler bu sınırlamaları benimsemekle birlikte, bu çerçevede hareket etme durumundayız.

Bizler toplumumuzun aklı yönetimler kullanarak aydınlık bir geleceğe ulaşacağına çokşuyl inanıyoruz. Bu inançla ve ortaklaşa sorumluluğumuzu üstlenip, kaynağını Anayasa'da bulan dilekçe hakımızı kullanarak, kamu ile ilgili gözlem, düşünce ve istemlerimizi devletin en yüksek katarına saygıyla sunuyoruz.

Aşadığı imzası bulunanların Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemleri

Demokrasi, kurumları ve ilkeleriyle yaşar. Bir ülkede demokrasinin temel

DİLEKÇEYE İMZA KOYANLARIN ARASINDA KİMLER VAR?

Gazeteciler

Nadir Nadi, Örsan Öymen, Varlık Özmenek, İsmail Çuğu, İhsan Selçuk, Uğur Mumcu, Ahmet Abakay, Can Akın, Selçuk Altan, Hayri Bırlar, Hasan Kemal, Kemal Çukurkavaklı, Raif Genç, Yalçın Doğan, Mustafa Ekmekçi, Sedat Ergin, Ayhan Giritlioglu, Oktay Güneşin, Hıncal Hıncal, Ufuk Güldemir, Jülide Güllüzar, Ümit Gürtuna, Yılmaz Gülmüşbaş, Turhan Ilgaz, Ahmet Kahraman, Şükran Ketenci, Orhan Koloğlu, Zeynep Oral, Filizet Özyay, Fikriye Özbilgin, Erbil Taysal, Enil Galip Sandalet, Osman Uluğay, Yalçın Pekyay.

Yazarlar

Adalet Ağaoglu, Aziz Nesin, Vedat Türkali, Demirtaş Ceyhan, Gültan Akın, Melih Cevdet Anday, Talip Ayyıldız, Oktay Arayıcı, Enis Batur, Murat Belge, Erhan Baner, Asım Bezirci, Recep Bilginer, Muzafer Büyükcay, Yasar Kemal, Ferit Edgü, Muzafer İzgi, Samim Kocagöz, Cevdet Kudret, Ayta Kültün, Pınar Kür, M. Tahir Öngören, Yusef Öngören, Erdal Öz, Erol Toy, Tahsin Saraç, Adnan Özalpçiner, Ali Pisküllüoğlu, Bekir Yıldız.

Bilimadamları

Prof. Dr. Hüsnü Göksele, Prof. Dr. Bahri Sancı, Prof. Dr. Cahit Tanyol, Prof. Dr. Emre Kongar, Prof. Dr. Oya Köymen, Prof. Dr. Yakup Keleş, Prof. Dr. Cevat Özok, Prof. Dr. Fehmi Yavuz, Prof. Dr. Münici Kapancı, Prof. Dr. Korkut Boratav, Prof. Dr. Asım Yavaş, Prof. Dr. Cevat Geyaz, Prof. Dr. Tuncer Bulutay, Prof. Dr. Maci Gökberk, Prof. Dr. Alpazad İyşik, Prof. Dr. Erdem Soray, Prof. Dr. Serdarhan Turaç, Prof. Dr. İhsan Tekeli, Prof. Dr. Gençay Güroym, Prof. Dr. Cahit Tanyol, Prof. Dr. Nuri Karacan, Prof. Dr. Erdem Aksoy.

Öteki meslekler

Hasan Fehmi Güneş (Eski Bakan), Hikmet Çetin (Eski Başbakan Yardımcısı), Niyazi Ağarışlı (Avukat), Ahmet Taner Kışlalı (Eski Bakan) Önder Sav (Avukat), Ahmet Yıldız (Halikeleri Genel Başkanı), Nodet, Uğur (Eski Bakan), Cemal Madanoğlu (Eski Tarihî Semtleri), Halil Çe-

lenk (Avukat), Mengü Ertel (Resam), Mustafa Ok (Eski Bakan), Sevil Korum (Eski Parlamento), Vedat Dalokay (Ankara Eski Belediye Başkanı), Emin Değer (Avukat), Güngör Aydın (Eski Vali), Suphi Gürsoyralı (Eski Senai), Osman Nuri Karaca (Basın Esastisi Genel Sekreteri), Bülent Tanık (Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Genel Başkanı), Orhan Koloğlu (Basın Yayın eski Genel Müdürü)

Tiyatro sanatçıları

Bilgesu Erenus, Kerim Afşar, Müjdat Gezen, Genco Erkal, Orhan Asema, Rutkay Aziz, Engin Cezzar, Füsün Erbulak, Başar Sabuncu, Gülriz Sururi, Işık Yenercu.

Karikatüristler

Ölmez Aral, Semih Kocaoglu, Nüzih Danyal, Ali Ulvi, Ferihs Doğan, Tan Oral, Turhan Selçuk.

Yayıncılar

Muzafer Erdost, Remzi İnanç, Vahap Erdoğan, Süleyman Ege, Mehmet Fuat, Alpaz Kabaçak.

Sinema sanatçıları

Fatma Girik, Tahir Akan, Türkan Soray, Hakan Balamir, Kadir İnanır, Hale Soygaz, Çihan Ünal, Memduh Ün, Atıl Yılmaz, Semra Özdamar, Lütfi Akad, Onat Kutlar, Atilla Dorsay, Yecidi Sayar, Ahmet Mekin

Müzikçiler

İbrahim Tatlıses, Ruhi Su, Esin Afşar, Hümeysra, Rahmi Saluk.

Şairler

İhsan Berk, Ümit Yaşar Oğuzcan, Can Yücel, Arif Damar, Sennur Sezer, Akadiri, Özdemir İnce, Kadri Alava, Ahmet Talil, Refik Durbaş, Mehmet Başaran, Kemal Özer, Şükran Kırdaç, Ahmet Oktay, Cahit Külteli.

Dilekçede yer alan

Geniş kapsamlı bir af çıkartılmalıdır

İşkenceler son bulmalıdır

İdamlar durdurulmalı ölüm cezası kaldırılmalıdır

Düşünce, basın ve örgütlenme özgürlükleri sağlanmalı ve sansür kaldırılmalıdır

Çağdaş toplumlardaki insan haklarına Türk halkı da sahip olmalıdır

Anayasa değiştirilmelidir

YÖK düzeni, seçim ilkesine dayalı özerklik yönünde değiştirilmelidir

demokratik

Demokrasi, kurumsal, kültürel ve iktisadi yapılar. Bir ülkede demokrasiyi temel harcını oluşturan kurum, kavram ve ilkelere yatkınsa bunun zararlarını gidermek güçleşir.

Demokrasiyi kendi öz değer ve kurumlarına yabancılaştırmak, biçimsel olarak koruyup içeriğini boşaltmak, onu yıkmak kadar tehlikelidir. Bu nedenlerle tarihsel birikime dayalı devlet yapımızı ayakta tutan kurum, kavram ve ilkelere korunmasını ve demokratik ortam içinde güçlenmesini savunmak oturmaktadır.

Halkımız çağdaş toplumlarda geçerli insan haklarının tümüne layık ve bunlara eksiksiz olarak sahip olmalıdır. Ülkemizin, insan haklarının güvenceleri yurt dışında tartışılır bir ülke durumuna düşürülmüş olması onur kırıcı buluyoruz.

Yaşam hakkı ve insanca yaşama, örgütlü ve toplumsal yaşamın çağımızda hiçbir gerekçe ile ortadan kaldırılmayacağı baş amacdır; doğal ve kutsal bir hak. Bu hakkın anlam kazanması, düşüncüyü özgürce açıklama, geliştirme ve etrafında örgütlenmeye bağlıdır. Bireylerimizin yeni ve değişik düşünce üretmelerini, gösterimlere çalışıldığını gibi, bunalarının nedeni değil, toplumsal canlılığın gereği sayılır.

İnsanların son sığınağı olan adalet, insanca yaşamın da başlıca dayanağıdır. Bunun gerçekleşmesinin çağdaş hukuk devletinde geçerli yolları adalete arayışını hiçbir şekilde engellenmesini ve adaletle ulaşmada olanüstü yargı yollarına ve olağandışı yöntemlere başvurulmasını gerektirmektedir. Olağüstü yönetimi biçimlerini olağan sağladıkları benzerlikleri kazanmasını çağdaş demokrasi anlayışıyla bağdaşmaya çağırıyoruz.

Yargı karar olmaksızın yurttaşların haklarının kısıtlaması, tartışılması mümkün olmayan tek yanlış idare işlemleriyle sonuçlanabilir, siyasal hakların ellerinden alınması ve özel suçlamalar yapılması, toplumsal yıkımları yol açmaktadır. Dernek, kooperatif, vakıf, meslek odaları, sendika ve siyasal partilerle girmenin ve açıkladığı zaman suç sayılması-yeni düşüncelerin, sonradan egemen olan anlayışa göre, suç sayılması hukuk devleti kavramıyla bağdaşmaz.

Türkiye'nin yaşadığı yoğun terör eylemlerinden demokratik sistemin kendisi sorumlu tutulmaz.

Her örgütlü toplumsal şiddet eyleminde mücadele etmesi kaçınılmaz göre-

Önder Sav (Aydır), Ahmet Hulusi (Yazıcı), Önder Başkent (Yazıcı), Uğur (Eski Bakan), Cemal Madanoğlu (Eski Tabii Senatör), Halit Çe-

Bayraktar, Kemal Özer, Şükran Karadağ, Ahmet Ökay, Cahit Kılıcı.

TARİK AKAN

TURKAN ÖZAL

KADIR İNANIR

İBRAHİM TATLİSES

vidir. Ancak, devlet olmanın temel niteliği, terörle mücadelede hukuk ilkelere bağlı kalmaktır. Terörün varlığı, hiçbir zaman, devletin de aynı yöntemlere başvurmamasını gerektirmez olamaz.

Varlığı yasal kararlarda da kanıtlanan işkence insanlığa karşı suçtur. İşkencenin yargısı, peşin ve ilkel bir cezalandırma alışkanlığına dönüştürülmüş olmasından endişe ediyorum. Ayrıca, özgürlüğü sınırlama amacını aşan cezaevi koşullarına da eziyet ve işkence sayılır.

İşkencenin bütünlük ortadan kaldırılması için gerekli önlemler alınmalıdır. Savunma, soruşturma ve suçlamaları birlikte başlanmalıdır. Her türlü soruşturma ve kovuşturmadaki, hukuk devleti kuralları dışına çıkılır ve yargısız eylemlerde en başta "sanki mahkûm olunca kadar masumdur" ilkesiyle yargılanan evrensel güvenceler çok sayılır. Keyfîlik, özelelleştirme siyasal davalarla, yargılamanın temel unsurlarından biri olur.

Terör eylemlerinin oluşmasında toplumun bütün kesimlerinin sorumluluk payı olduğu gözönüne alınarak, ölüme dayalı çözüm düşüncesi ortadan kaldırılmalıdır. İkin, kesinleşmiş idari kararlardan infazlarının durdurulması ve ölüm cezalarının kaldırılması gereğine inanıyoruz.

Gecikmiş adaletle adaletsizlik olduğu evrensel gerçeğine dayanarak, görülme-

te olan davaların biran önce sonuçlandırılması gerektiği görülmüştür.

Suçları oluşturan, toplumsal ve siyasal koşullardır. Türkiye'nin içinde yaşadığı, calkantılı dönemim topluma yıkıcıdır sorumluluk unutulmamalıdır. Bu nedenlerden dolayı ve sosyal barışa katkıda bulunmak için kapsamlı bir affı kaçınılmaz görüyoruz.

Kamu yaşamında iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırmanın yolu olan siyaset, toplumun tümünün yönetimine katılmasıdır. Güncel siyasetin her ülkede görülen ve kaçınılmaz olan aksaklıklar, herkeste açık olması gereken siyaset yoluyla topluma hizmetin engellenmesinin ve belirli zümrelere, kişilerin ve kişilerin tekeline bırakılmasının nedeni olamaz. Siyaset yalnızca idari kararlara indirgenmez.

Milli irade ancak, toplumun bütün kesimlerinin özgürce örgütlenebildiği düzenlerde anlam ifade eder. Kimsenin siyasal karar ve felsefi düşüncesinden ötürü suçlanmadığı, hiçbir yurttasın din sel inançlarından dolayı kınanmadığı bil kelerde milli irade en üstün güçtür. Bu üstün gücün meşruluğu, temel hak ve özgürlükleri karşı takindığı tavra bağlıdır.

Çoğunluk iradesinin özgürce belirlenmesini engelleyen koşullar demokrasiye aykırıdır. Bunun gibi, çoğunluk iradesini baskılamak ederek temel hakları yok etmek de demokrasi ile bağdaşmaz.

Tarihsel gelişim süreci içinde demokratik anayasaların amacı, kişi hak ve öz-

gürlüklerini güvence altına almaktır. Birey devlet karşısında güçsüzleşiren düzenlemeler, hangi alanda getirilirse getirilsin, demokrasiyi uzaklaşma anlamına gelir. Bu durumda, demokratik yaşamın kaynağı olması gereken Anayasa, demokrasiyi engeli olur.

Başta siyasal partiler olmak üzere, sendikalar, mesleki kuruluşlar ve dernekler, demokratik yaşamın өзgeçimlere dayanaklarıdır. Mesleki örgütlenmeler, üyelerinin dayanışma ve ekonomik çıkarlarını savunmakla görevli oldukları kadar, siyasal partilerle birlikte, birey ve grupların demokratik özgürlüklerini korumanın ve yönetime katılmasının aracı ve etkeni de olmalıdır. Bu nedenle, örgütlenme ve katılım haklarının anayasal düzenlemeler içinde en geniş güvencelere kavuşturulması gerektiğine inanıyoruz.

Bir toplumun yaşayışında, özgürlük, çeşitlilik ve yenilik özgeçerinin bulunması, toplumun geleceği ve gelişmeye açık tutulması için zorunludur. Bu bakımdan her türlü düşünce üretimi korunmalı, yeni öneriler kamuya özgürce sunulabilmelidir.

Özgür basın, demokratik düzeni bütünleyen temel öğelerden biridir. Bunun sağlanması için, baskımsız, denetimsiz ve çok yanlış olarak toplumun kendinden haberi olması, değişik düşüncelerin özgürce yansıtılması ve her türlü eleştirinin basında yer bulması zorunludur. Çok yanlış kamuoyu oluşması ve yönetimin demokratik denetim ancak böyle bir ba-

demokratik istemler

sinla gerçekleştirilebilir. Yine bu nedenlerle ve yansızlığını önkoşulu olarak TRT'nin de özerkliğinin sağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Eğitim temel amaç, özgür düşünce, bilgi, beceriler ve ilerletici insan yetiştirme. Bunun tersine, tek tip insan yaratmaya çalışmak, çağdaş gelişmeler ve çoğulcu demokrasiyle bağdaşmaz. Çağdaş demokrasi, dünyaya eleştirel gözle bakabilen insan yetiştirmeyi amaçlar.

Toplumun en yetkin kesimi olan üniversitelerin özerklikten yoksun bırakılarak kendi kendilerini yönetmeye layık olmadıkları ileri sürülmesi, ülkemizde demokrasiyi işleyebileceğini inkâr etmek anlamına gelir. Bütün yüksek öğretim kurumların atamaları oluşturulan ayrı yetkili bir kurulun buyruğuna verilmesi, hem gençlerin iyi yetiştirilmesini, hem de bilim yapmasını imdiden engellediği gibi, ilköken geleceği için büyük kaygılar da doğurmaktadır. Bu nedenle, YÖK düzeninin biran önce seçim ilkesine dayalı özerklik yönünde değiştirilmesini gerekli görüyoruz.

Fikir ve sanat ürünlerinin serbestçe oluşmasını engelleyen hukuki ve fiili sınırları kaldırarak ve her yurttaşla birlikte düşünce ve sanat adamlarına da genel güvencelerle donatmanın bir uygarlık koşulu olduğunu önemle belirtmek istenir. Sağlıklı bir toplumsal gelişme, her türlü sanat yaratılmasını üretimi ve yayımında özgürlüğü, kültürel yaratıcılığı serderek sürdüren ve toplumun toptan kaldırılması, hiçbir konunun tabii haline girmemesini, ceza sorumluluğunun yalnız olağan yargı mercilerince saptanmasını gerektirir.

Bütün bunların ışığında, topluma karşı sorumluluklarının bilinciyle olan bireyler, çağdaş demokrasiyi, ayrı ayrı ülkelerin özel koşullarına göre uygulamadıkları değişikliklere karşın, değişmeyen bir özü olduğuna bu özü oluşturan kurum ve ilkelere bizim ulaşmıyoruz da benimsenmiş bulduğumuz bunlara yakırı düşünüş yapılarak bunlara erişim ve uygulamaları demokratik yöntemlerle ortadan kaldırılması gerektiğini, yaşadığımız bunalımlardan, böylelikle, sağlıklı ve güvenli olarak çıkılacağına olanca içtenliğimizle inanmaktayız.

UZ Basın Şenliğine bu yıl 40 ülkeden 231 sanatçı katıldı

UZ Basın Şenliği'ni 400 bin kişi izledi

Alman Komünist Partisi'nin (DKP) merkez organı günlük *Unsere Zeit* (UZ) gazetesinin iki yılda bir düzenlediği ve Federal Almanya komünist hareketinde çok etkili bir gelenek niteliği taşıyan "UZ Basın Şenliği" Duisburg'da Wedau'da kutlandı. Aylar önceden hazırlıkları başlayan ve üç gün boyunca örgütlü ve disiplinli çalışmaların somutlaştığı şenliği bu yıl 400 bin kişi izledi, yurtsever, demokrat, sosyalist ve komünist izledi. 40 değişik ulustan sanatçıların, politikacıların, işçi gruplarının, bilim adamlarının katıldığı üç günlük şenlik boyunca çok zengin sanatsal gösteriler, yakıcı konuları ele alan tartışmalı toplantılar düzenlendi ve politik içerikli çok yüksek bir halk bayramı yaşandı.

DKP Başkanı Herbert Mies'in başında bulunduğu DKP yöneticilerinden oluşan bir grup, şenliğin açılışından sonra koca alana yayılmış ve çeşitli ülkeler, Federal Almanya'daki çeşitli DKP örgütleri, göçmen işçi kuruluşlarına, kardeş partilere ait standları tek tek gezdi ve katılımcıları için onlara teşekkür etti.

Federal Almanya'da komünist hareketin saygınlığına ve gerçek etkinliğine bir kanıt olarak değerlendirilen UZ Basın Şenliği'ne bu yıl 40 ayrı ülkeden tam 231 sanatçı katıldı. Bunlar arasında Arjantinli devrimci şarkıcı Mercedes Sosa, Nikaragua'dan Pueblo topluluğu, Sovyetler Birliği'nden Piatnizki Halk Korusu ve Belorussia Bale Topluluğu, Macaristan, Çekoslovakya, Vietnam, Kuba folklor grupları dikkat çekiyordu.

UZ Şenliğine uluslararası katkı olarak değerlendirilmesi gereken Federal Almanya'dan gelen sanatçıların arasında bu yıl Güney Amerika topluluklarının çokluğu ve seçkin toplulukların oluşu ayrıca dikkat çekmekteydi.

Nikietim El Salvador'dan "Catumay Ca-

Basın şenliği ile ilgili olarak *Unsere Zeit* gazetesinde bir de özel ek yayınladı. Şenliğin tam programını veren ve üç gün boyunca izlenebilecek etkinlikler konusunda ayrıntılı bilgiler sunan ek, şenliğin kültürel ve siyasi içeriğini somutluyordu. Yakaradı söz konusu özel ek'in kapakını kaplı olarak sunuyoruz

ı temsil etti. Cumartesi günü Bremen Korusu eşliğinde James Madhlohe Phillips'in şarkıları, Afrika kıtası halklarının birleşik birliğini ve acağını ve saygını katar-
lıklarını yansıttı. Afrikalı sanatçıların
denildi jay piyaisist! Abdullah İbrahim
ise şenlikte Pazar günü gne Bremen Zeik
resteren, evrölzölzölz, bir kosece

ekipini Anadolu folklorundan örnekler sundular.

Türkiye Postası'nda bu bir stand açtığı
şenlikte Türkiye Dem-Kratlarıyla Deyan-
ma Girişim'inin standı oldukça etkili
bir ekşime sahne oldu. Burada, Türkiye
Partisi'ne bu şenlikte duyurulmuş ve

AYDIN ENGİN Tırmık

Yağmurun hesabı Allahtan, Opel'in hesabı bizden...

Aslında biz bu sayıda, ülkemizde azgın bir hızla tırmanan "MHP'leştirme" üstünde duracak, aklımızın erdigince, dilimizin döndüğünce bu önemli gelişmeyi tırmıklamaya çalışsaktık.

Ancak, gene bu sayının Federal Almanya'daki grevlere ayrılan orta sayfası için hazırladığımız "izlenimler" elimizde kaldı. Oysa bir Pazartesi sabaha karşı, kör karanlıkta Opel'in yolunu tutmuştuk. Batı Avrupa'nın göbeğinde, küçük Rüsselsheim kasabasında onbinlerce metal işçisinin "greve çıkışını" gözlemistik. Notlar tutmuştuk. Gel gör ki o bölgedeki görevli arkadaşlarımızın röportajları, izlenimleri, notları, yazılan bindirince bizim izlenimler sayfadan kapı dışarı edildi.

Kıyamadık. Yazıp çızdıklarımda değil, görüp gözlediklerimizde kıyamadık. Anayurttaki "MHP'leştirme Operasyonu"nu tırmıklamayı bir dahaki sayıya bırakıp, bu sayıda Opel izlenimleri aktaralım dedik.

...

Saat 05.25. Rüsselsheim'de Bahnhofplatz. Türkçesi: İstasyon Alanı. Gökyüzü delinmiş gibi. Ortalık henüz karanlık. Alanda miting hazırlığı var. İslanmışız, üşümüştük. İstasyonun tıklım tıklım dolu kahvesine sığınıyoruz. Masamızda Türkiye'li Opel işçileri, ileriden biri oldukça yaşlı. Bir Opel işçisi ama hem de bir alevi dedesi, Yeni Tanışmışız. Yeni tanışmanın tutukluğu münne, laf dandırıyoruz. Sözü greve getireceğiz de, nereden girelim?

- Bu yağmur da tadını kaçırmasa bari. Miting filan zor olur. Sıraşı mıydı bu yağmuru?

miş. Yolda bir fırtına patlamış. Gemi battı batacak. Herkes ellerini göğe açmış, duaya durmuş. Kaptan dahil herkes Allaha yalvar yakar olmuş. Bir tek bizimkisi sırtını ambar tahtasına dayamış, ayaklarını halet kangelina uzatmış yan gelip yatıyor. Ne korku, ne yalvarma, ne dua. Kaptana haber vermişler, "Burada bir imansız var, Allaha yalvarmıyor" filan diye. Kaptan gelmiş, "Sen, demiş, sen niye dua etmiyorsun? Fırtına dursun diye Allaha niye yalvarmıyorsun?" Bizimki yattığı yerden şöyle yarmış dönmüş, "Yooo, demiş, ben onun işine karışmam. Bir defa karıştım, beş tane canlı bok böceğini canlı canlı yutturdum bana. İyisi mi bırak bildiğini yapın. İster batırsın gemiyi, ister kıyaya götürsün..."

Biz hikaye bitti diye topluca gülmeye geçecektik. Hüseyin dede pencerenden dışarıyı gösterip sözü sürdürdü:

- İyisi mi biz karışmayalım Allahın işine, ister yağdırsın, ister dursun...Biz karışacaksa kul işine karışalım. Bak şu koca Opel'e. Daha diyor kadar gürlü gürlü illiyordu. Bugün bir İstedik durdurduk onu. Yağmurun hesabı Allahtan, Opel'in hesabı bizden sorulur gayı...

İyi mi? Gözünü sevdiğimin Hüseyin dedesi, Avrupa'nın göbeğinde, Rüsselsheim kasabasının ortasında, koskoca Opel fabrikasının tam karşısında, senden alınacak dersimiz varmı he mi?

Hava iyiden aydınlandı. Yağmur da hızını az biraz yitirdi. Sigara dumanından gözgözü görmeye olmuş

Niketim El Salvador'da "Catufame" folklor grubu, Şili'den Oruga grubu, Kolombiya'dan şarkıcı ve şair yazar Jorge Lopez Palacio, Küba'dan Grupo de Cuba adlı bir müzik ve bir şarkıcıdan oluşan bir müzik topluluğu genellikle beşerli sindural. Hemen tümü de Latin Amerika katası halkların arasında ve ABD emperyalizmine karşı savaşımını dedi getiren Güney Amerikalı müzik ve folklor toplulukları üç günlük şenliğin en ilki peki ki sanatsal etkinlikleri oldu. Ama kuşkusuz Latin Amerikalı sanatçıların "yıldız" Arjantin'in büyük sanatçısı, şarkıcı Mercedes Sosa oldu. Mercedes Sosa politik ve lirik Güney Amerikalı müzikleri ile Latin Amerikalı halkların, özellikle de kızıldirli halkların acı ve kederlerini Federal Almanya'ya taşıdı.

UZ Şenliğinde Kara Afrika'ya iki sanat-

Behice Boran DKP Başkanı Herbert Mies'i ziyaret etti

18 Mayıs tarihinde DKP'nin Düsseldorf'taki merkez binasında Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran ile Alman Komünist Partisi (DKP) Başkanı Herbert Mies bir araya gelerek, görüş alışverişinde bulundular. Behice Boran Türkiye'deki gelişmeler ve TIP'in başarı ve mücadelesi, yabancısı düşmürlüğe karşı uğraşları ve eylem birliği konularında DKP Başkanına bilgi vererek, bu mücadelede DKP'nin örnek rolünü vurguladı ve "TIP ile DKP arasındaki ilişkileri proletarya enternasyonalizmi çerçevesinde de geliştirmek istiyoruz" dedi.

DKP Başkanı Mies ise, 35 saatlik çalışma haftası, iş ve barış mücadelesinin ve bu mücadelede Türk, Türk ve tüm yabancısı işçilerin Alman işçileri birlikte hareket etmelerinin önemini vurgulayarak, "DKP'nin Federal Almanya'daki yabancısı işçileri ve Türkiye'de tabakata uğrayan demokratikler dayanışma içinde olduğunu ve TIP'le proletarya enternasyonalizmi temelinde işbirliği içinde bulunduklarını" söyledi.

den ünlü jazz müzisyeni Abdullah Ibrahim ise şenlikte Pazar günü gece Bremen Zehn konser topluluğu eşliğinde bir konser verdi.

UZ Şenliği'nin en önemli etkinliklerinden biri de Federal Almanya'nın ünlü Collectiv Buchhandlung'un başını çektiği kitap sergileri oldu. Collectiv Buchhandlung'un "100 bin iyi kitap" başlığıyla sürdürdüğü bu etkinliklerde klasiklerden en yeni bilimsel kitaplara kadar "okumaya değer" her kitabın sergilenildi gözlemlendi.

UZ Şenliği'ne Federal Almanya'nın dört bir yanından gelip katılan sanatçıların gösterilerini yanı sıra, DKP ya da ilerici örgütlerin bölgesi ya da yerel birimlerince düzenlenen bir dizi yaratıcı etkinlik de tanık olundu.

UZ Şenliği'ne katılan Federal Almanya'yı ileriye sanatçıları arasında Zupf's Folklor Ekibi, Köln İşçi Korosu, geleneksel madenci ve halk türkülerinden derlehdikleri ezgilerle çaz müziği yapan Grubenklang topluluğu, kabare sanatçısı Helmut Kuge, gitarist Werner Jaemmerhilt, blues ve rock şarkıcısı Klaus Lage, rock şarkıcısı İsa Dieter, şarkıcı Dieter Süverkrupp özellikle dikkat çekiyorlardı. SDAJ tarafından düzenlenen "Zeit Druhsha" (Dostluk Kadın)'nda 26 Mayıs Cumartesi günü saat 14'de bir tartışmalı toplantı düzenlendi. Birgit Radow'un yönettiği toplantıda DKP Başkanı Herbert Mies, toplantıyı izleyenlerin sorularını yanıtladı, DKP ve DKP'nin savını üstüne bilmek istedikleri her türlü bilgiyi verdi.

UZ Basın Şenliği'nde Türkiye Komünist Partisi'nin yanı sıra Türkiye Türk ve Kürt örgütleri de standlar açtılar. Bu arada göçmen işçilerin oluşturduğu folklor

hizma Grubu'nun standı oldukça etkin bir eyleme sahne oldu. Burada, Türkiye Postası'nın bu sayısında duyurduğu ve kırsal "Aydınlar Bildirisi" diye anılan 1399 imzalı dilekçenin Türkiye ve Almanca da dağıtıldı. Türkiye'de demokrasiye geçildiği iddialarına karşı sağlam bir tanıt ve belge getiren "Aydınlar Bildirisi" şenliği izleyenler arasında ilgi pekti ve ciddi bir bilgilendirme işlevi gördü.

UZ Basın Bayramı'nın bir başka ve belki de baskın niteliği üç gün boyunca Federal Almanya'daki üslup savasını kalbinin atması bir politik arena oldu. Nitekim Kuzey Baden, Kuzey Württemberg ve Hessen'de on binlerce metal emekçisi grev yapar, yüz binlerce metal emekçisi de lokati tehdidi altında yaşarken, aynı biçimde on binlerce bas ve basım emekçisi uyan grevleri ile tekelci basını sarsarak kutlanan UZ Bayramında, işçi sınıfının güncel ve yabancısı sorunlarına enine boyuna tartışıldı. Hafiflik sağlama süresinin kısıtlanması, lokatların engellenmesi, Bonn'daki gerici koalisyonun emekçi üstüne yığılması baskı ve yoksullaştırma politikasına karşı komünist gibi sorunlar ele alındı ve Federal Almanya'daki barış hareketinin işçi sınıfı hareketiyle tam olarak bütünleşmesi üstüne bir dizi "uygulanabilir" değerler öneri üretildi.

Pazar günü, şenliğin bitiminde yapılan bir değerlendirilme, çok elverişli hava koşullarına rağmen her sayda izleyicinin şenlikte katıldığı olgunluğa büyük değer biçildi. İzleyicilerin şenliği salt izlemekte yetinmemeleri, kültürel etkinliklere yaraşır bir biçimde katılmaları da bir başarı kazanım olarak değerlendirildi.

sa bar. Miting filan zor olur. Sıra-

si mıydı bu yağırmıydı? Biz daha ilk noktalamadan sözü ağzımızdan kapıyı alevi dedesi Hüseyin Çelebi. Soyadı gibi çebe-bice gülüyor:

— Biz, diyor, Allahın işine karış-mayız...

Masadaki arkadaşlardan biri itiraz ediyor:

— O kadar da değil dede, diyor, biz icabında onun da işine karışır.

Hüseyin dedenin kalender gülüşü değişmiyor:

— Bakın, diyor, size bir hikaye anlatayım. Adamın bir vakti zamanında Allahın işine karışmış. "Su döyme olmasın da böyle olsun" demeye, getirmiş. Allah da ona öyle bir illet vermiş ki demanı yok. Elleri çıkrı yara olmuş. Hiç bir ilaç kâr etmiyor. O doktor, bu doktor, nafle. Sonunda bir ermiş kişinin karışına çıkmış. Elleri sarımsı, "Aman bana erenler, bana bir medet" demiş. O da, ona bir ilaç tavsiye etmiş: "Köy kenelerinden filan çok böcekler vardır ya hani, işte onlardan beş tane canlı canlı yutacakmış" demiş. Adam baktıysa çare yok. Yaralarından helak olup gidecek, çaresiz yummuş gözünü, yutmuş beş tane canlı böceği. Osaat da işi olmuş elleri, ırın, cehalet, yara, bere hıçbir kalmamış. Neyse efendim...Günler geçmiş. Adam bir gün gemi ile İstanbul'a gider-

da hizi az biraz yitirdi. Sigara duhanından göğüzü görmeyiz oluy-kahveden terlemiş havaya çıktı. Ana girev kapısının ağzında DKP'nin semt hücrelerinden biri sıcak kahve dağıtıyordu. Mili Gazetesi'yi katlayıp cebine sığdırmış, çember sakalı ve ağı geniş pantolonuyla Fatih Caminin oralarından, Yavuz Selim Camii küllüsinin arındıkları eski medrese ocağının çıkıp gelmeye benzeyen bir Opel işçisi, sabah alacasında kağıt bardağı DKP amblemliğin gözlüğü paradedi büyük termosu yaklaştırdı. Dolduruyor kahveyi, sonra ekliyor:

— Dankeşon Genosse!

Siz siz olun da Allahın işine şaymayın bakalım. Şu koca Allah hani Mili Gazetesi okuyucusu, sakallı mü'min kardeşimizi Opeli işçi yapıtı, anladık. Grev için sabahın körü karanlıktan yatağında, evinden, hem odasında çıkıp, Rüsselsheim Bahnhof'ta geçti, onu da anladık. Canını kahve çekti, parasız kahve dağıtılan termosun başına yürüttü, eh hadi buna da anladık. Kahveyi aldıktan sonra "Allah razı olsun" makamında "Dankeşon" demesini de unutturdum, buna da eyvallah. Ama dini bitirince işçi arkadaşımız "Dankeşon"ün ardından "Genosse" dedirtmeyi, eflin Alman komünistine adıyla sayıyla "Yoldaş" dedirtmeyi nasıl bercedi?

Hüseyin amca haklı, bu Allahın işine karışmaya gelmiyor...

Ressam Orhan Taylan için de idam isteniyor

191 SANKILI Üskü Dev Yılı davasında 13 geyü hüme, 14 sanıkla dörtü boyu hapis cezasına mahkum edildikten 80 sanık 26 yıla kadar hapis cezası verildi. Ötüm cezasına çarptırılanların adları şöyle: Ahmet Acarlı, Avni Yılmaz, Çetin Çelik, Halit Özer, İrfan Oktay, Mehmet Soyadlı, Mustafa Uysal, Oktay Adalı, Osman Sağcan, Osman Zeybek, Süleyman Oktay, Şadi Yurduşev, Uğur Sümer.

BARİŞ Derneği davasında tutuklu bulunan ressam Orhan Taylan, ek iddianame ile idam istemiyeli DİSK davasına dahil edildi.

DIYARBAKIR 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan 775. sanıklı Kürtistan İşçi Partisi davası sona erdi. 405 kişi beraat edince 151 sanık 26 yıla kadar hapis cezasına mahkum edildi.

"GALDİ, GALDİ" adlı eski bir uzun çalardaki türkülerde "bölücülük" yaptığı iddiasıyla bir süreden beri gözaltında tutulan ses ve türkü sanatçısı Selda Tutoklan'dı, İstanbul 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde açılan davada, Türk Ceza Kanunu'nun 142/1, madde 5 uyarınca, komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle, Selda'nın 5 ile 15 yili arasında hapsi is-

teniyor. Aynı davadan, Türkula plak firmasının müdürü Feridun Biliş ile plakta-ki türkülerde derleyicisi Muhlis Akarsu da gözaltına alındılar.

KAPATILAN CHP genel başkanı, eski başbakanlardan Bülent Ecevit hakkında, yerli seçimler öncesinde basına yaptığı bir açıklama nedeniyle soruşturma açıldı. Yerli seçimleri için kullanıyormuş Ecevit, gazetecilere "Ülkemizin sorunları üzerinde görüşlerini bildirme hakkına sahip olma-yarın bir kişinin o kullanmaya zorlanma-yacağı; rahat konuşabileceği bir düşünce-kader o kullanıyormuş, eşinin de aynı şekilde davranacağı" ni söylemişti. Bülent

Ecevit, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nda 1,5 saat süreyle ifade verdi.

KAPATILAN Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Müslül Ezen, TIP davasındaki 8 yıl 6 ay mahkumiyetinden sonra bir parti yayınında komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde sonuçlanan 69 sanıklı Devrimci Halkın Birliği davasında 28

sanık beraat ederken, diğerlerine 16 yıla kadar hapis cezası verildi.

Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi'nin (FEBAG) düzenlediği 19 Mayıs kutlamalarına 11 bin genç katıldı

Askerlik çağındaki gençler bedele karşı şahlandılar

● FEBAG sözcüsü Hamza Aydoğan, askerlik bedelinin düşürülmesi için başlattıkları mücadeleyi daha da hızlandırarak sürdüreceklerini açıkladı.

Bu yılki 19 Mayıs kutlamaları Federal Almanya'daki Türkiye'li gençler tarafından askerlik bedeline karşı görülen bir protesto hareketine dönüştürüldü. Federal Almanya'nın 33 kentinde ve Batı柏林'de yapılan kutlamalar, spor turnuvaları, müzik gösterileri ve kapalı salon toplantıları düzenlenerek yapıldı. Birçok kentte gençler yalnızca bedelin düşürülmesini istemekte kalmayıp, 35 saatlik çalışma haftası için greve çıkan ana ve babalarıyla ve Alman işçileriyle dayanışmalarını dile getirdiler. Batı柏林'de gençler atom füzesine de karşı çıktılar ve "füze yerine spor sahası ve eğitim" istediler.

Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG'ın çağrısıyla düzenlenen 19 Mayıs kutlamalarına katılan gençlerin sayısı 11 bini geçti. "Bedel 5 bine indirilsin, iş güvencesi sağlansın" belgisi altında çeşitli sportif ve kültürel faaliyetler biçiminde gerçekleştirilen kutlamalar, 22 bin Mark'lık askerlik bedeline karşı dev bir protesto gösterisi oldu. Ayrıca gece FEBAG tarafından Nisan ayı başında başlatılan imza kampanyasına 19 Mayıs'a kadar 22 bin 500 imza toplandı.

rilisin, iş güvencesi sağlansın" belgisi altında çeşitli sportif ve kültürel faaliyetler biçiminde gerçekleştirilen kutlamalar, 22 bin Mark'lık askerlik bedeline karşı dev bir protesto gösterisi oldu. Ayrıca gece FEBAG tarafından Nisan ayı başında başlatılan imza kampanyasına 19 Mayıs'a kadar 22 bin 500 imza toplandı.

Bu sonuçları gazetemize açıklayan FEBAG sözcüsü Hamza Aydoğan, bu başanlı kampanya konusunda şu değerlendirmeyi yaptı:

"Biz gençler 19 Mayıs'ı bir kez daha ağır sorunlarla karşı karşıya olduğumuz bir ortamda karşıladık. 19 Mayıs'ı gerçek bir bayram sevinci ile kutlayamadık. Düzenlediğimiz 19 Mayıs kutlamalarında gençlerin sorunları yankılandı. Basta bedelin indirilmesi ve iş güvencesinin sağlanması istemi, Federal Almanya'nın 33 kentinde 19 Mayıs'ta katılan 11 bin genç tarafından daha gür bir sesle yankılandı. Bu sayı, bugüne kadar Federal Almanya'nın dört bir yanında yapılmış olan 'Şenlikli Bedel Toplantıları'na katılan gençlik sayısının iki katından fazladır. Bu da gösteriyor ki, her geçen gün daha fazla sayıda genç sorununa sahip çıkıyor. Onu çözmek için yola çıkanların sayısı giderek artıyor. Bedel hareketi, bu soruna hedef olan herkesi kucaklayan bir hareket olma yolunda ilerliyor ve gelişiyor. Şimdi çalışmalarımızı daha da hızlandırarak sürdüreceğiz. Taa ki sonuç alınca kadar."

Recklinghausen

19 Mayıs Bedelli Askerlik Komitesi'nin düzenlediği spor gösterisine 280 dolayında genç katıldı. 12 futbol takımı katıldığı turnuvarın yanı sıra atletizm yarışları da düzenlendi. Futbol turnuvarında Bedel-1 ve Bedel-2 takımları sırasıyla birinci ve ikinci olurken, Bauer Yıldız Spor üçüncü oldu.

BatıBerlin: Füze yerine spor sahası

BatıBerlin'de Türk Merkezi Bedelli Askerlik Komitesi, Naunynstr. Gençlik Evi Bedelli Askerlik Komitesi ve Türkiye Öğrenci Birliği 19 Mayıs'ı Türk Merkezi salonunda birlikte kutladılar. 150 dolayında gencin katıldığı ve açılış konuşmasını Türk Merkezi Başkanı Süleyman Üstün'ün yaptığı gecenin eğlence bölümünden önce bir açık oturum yapıldı. Açık oturuma katılan gençler, askerlik bedeli yanında gençliğin öteki sorunları üzerinde de

durarak, gençlerin eğitiminin önündeki engellerin kaldırılmasını, işsiz gençlerin kavhe köşelerinden kurtarılmasını, atom füzesi yerine, spor sahaları açılmasını ve 35 saatlik iş haftası isteminin gerçekleştirilmesini istedi. FEBAG'ın çıkardığı "Bilten" gazetesinin kapaklığı gece biten gençler şöyle diyor: "Sesimizi daha da yükseltmeliyiz. Bedelli saygına hayır, yaşasın gençlerin birliği."

İZLENİMLER

O gün
bir başkaydı

Çetin SÖZER

19 Mayıs 1984, Federal Almanya'da yaşayan Türkiye'li gençlik için bir başka gündü. Bir tarafta gençliğin askerlik bedelinin indirilmesi için yürüttüğü mücadele, diğer taraftan Alman işçi sınıfının 35 saatlik iş haftası için verdiği amansız kavga...

Beş yıl öncesinin Türkiye'ye geldi gözlerimin önüne. O zaman da böyleydi: Bir yanda grevler, diğ yanda gençliğin

Frankfurt'taki gösterilerde binlerce genç

Frankfurt'ta Gençler Birliği tarafından düzenlenen 19 Mayıs Spor ve Müzik Şöleni binlerce gencin katılımıyla son yılları en büyük açık hava gösterilerinden biri oldu. Sabahın erken saatlerinde Gençler Birliği Başkanı'nın konuşmasıyla başlayan şölene 10 futbol takımı katıldığı "Futbol Turnuvası" yanında atletizm, tek-wando ve güreş yarışmaları da yer aldı.

Spor gösterileri dışında öğleden sonra başlayan "Müzik Şöleni" Ostpark'ta kurulan büyük sahne ile Frankfurt Türk Halkevi Halkoyunları Topluluğu ve gençlik orkestrasının katılımıyla yapıldı.

Hannover ve Kaiserslautern'de 500 genç

Hannover ve Kaiserslautern kentlerinde sahasında düzenlenen ve 4,5 saat süren

O gün aklımdan hiç çıkmaz. Bu görkemli günlerin birinde IGD'li bir arkadaşım bana grevci işçilerin dayanışmaya gideceklerini söyledi. İlk defa katıldım. İspci sınıfının yanında böyle bir eyleme. IGD'li gençler olarak çağırımızı, şekerlerimizi, kendi aramızda topladığımız dayanışmayı alıp yola düştük. Fabrikanın 200 metre ötesinde durduk. Sıraya geçtik. Önde pankartımız yürüyüşe geçtik: "IGD'den Lastik-İş'e selam!"

Grevci işçilerde kısa bir tereddüt. Gelenlerin kim olduğunu tanıyınca hepsi bir ağızdan yanıt veriyorlar: "Lastik-İş'ten IGD'ye selam!"

Bir anda sarmasak oldu işçilerle gençler. Herkesin yüzü güllüyor. Tam o sırada davulcu vuruyor davula, herkes kolkola, çekiyoruz grev halayını...

Ve 19 Mayıs 1984, Stuttgart, Türkiye'den binlerce kilometre uzaktayız. Alman Sendikalar Birliği DGB'nin salonunda askerlik çağında 800 Türküyle genç bir aradayız. Salonun her tarafı 35 saatlik iş haftası için greve giden işçilerle dayanışmayı dile getiren afişlerle kaplı. Kürsüye grev yağmurluğuyla bir sendikacı çıkıyor:

— Siz bizi 35 saatlik iş haftası mücadelesinde nasıl desteklerseniz, biz de sizi bedelin indirilmesi mücadelesinde sonuna kadar destekleyeceğiz.

Toplantının sonunda, bir önceki akşam Basın İşçileri Sendikası Stuttgart Bölge Başkanı'nın işkurtları bir şoför tarafından ezildiği grev yerine bir delegasyon gönderimimiz öneriliyor. 50'ye yakın genç sarmızla sözümlüze gidiyoruz oraya. Yerli yabancısı tüm işçiler başına baskıyı bizzati. Hepsinin yüzü güllüyor. Tıpkı Türkiye'deki gibi, daha kararlı, daha bir inançlı.

Ertesi gün eylemimizi değerlendiriyoruz. Gidenler gitmeyenlere anlatıyor, gidemeyenler üzün. Tam o sırada köşede oturan bir genç, "Arkadaşlarımız benim babam da grevde, isterseniz Çarşamba günü onun çalıştığı BEHR fabrikasına gidelim," diyor. "Gidelim!" diyoruz hep bir ağızdan. Ve bir başka genç atılıyor: "Öbür gün de benim babamın çalıştığı WAHLE'ye gideriz..."

Stuttgart

Askerlik çağındaki gençler Basın İşçileri Sendikası Bölge Başkanı'nın otomobile cılıp ağır yaralandığı grev yerindedir.

SÖYLEŞİ

"Deyim yerindeyse FEBAG, bedel hareketinin motorudur"

Türkiye Postası: Federal Almanya'daki Türküyle gençlerin askerlik bedelinin indirilmesi için başlatıldıkları hareket nasıl büyüyor. Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG'ın bu hareketteki yeri nedir?

H. Aydoğan: Deyim yerindeyse, FEBAG bedel hareketinin motorudur. Bildiğiniz gibi, FEBAG 24-25 Mart'ta Frankfurt'ta yapılan ve 52 kentteki gençlerin oluşturdukları yerel girişimlerden 152'den oluşan katıldığı Dayanışma Toplantısı'nda kuruldu. FEBAG "Bedel" sorunuyla hedef olan ve sorunun çözümü için hareketi geçen binlerce gencin birlikte oluşturdukları yığınsal bir girişimdir ve bu soruna karşı karşıya bulunan herkese açıktır. Kuruluş kararında da belirtildiği gibi, FEBAG bu konuda yapılan çalışmaların merkezi olarak koordine etmek ve tek tek kentlerdeki çalışmaların uyum içinde sürmesini sağlamak için kuruldu. FEBAG, bedelin indirilmesi ve iş güvencesinin

sağlanması mücadelesinde Federal Almanya'da yaşayan tüm Türküyle gençleri temsil ediyor. Biz bedel miktarını fazla bulan ve indirilmesi isteyen herkesin bizimle ortak hareket etmesinden yanayız. Hiç bir genç bu hareketin dışında kalmamalıdır. Ortaya koyduğumuz istemler tüm askerlik çağındaki gençlerin istemlerini yansıtır.

Bu konuda yaptığımız çalışmalar geniş yankı ve destek buluyor. "Bedel 5 bine indirilsin-İş güvencesi sağlansın" istemi altında başlattığımız imza kampanyasına 2 ay içinde 25200 kişi katıldı. Federal Almanya'nın 33 kentinde girişimlerimizin aynı istem altında kutladıkları 19 Mayıs'lara 11 bin kişi katıldı. FEBAG'ın kurulmasından ne kadar isabetli olduğunu, elde ettiğimiz bu sonuçlardan görüyoruz.

Türkiye Postası: Federal Almanya'daki sendikalar başta olmak üzere Alman kurullarına da iliskiler kurunuz. Bundan söz eder misiniz?

H. Aydoğan: Evet, FEBAG bütün yerel girişimlerimiz ve askerlik çağındaki bütün gençler adına Federal Alman kamuoyunda saygın kuruluş ve kişilerle ilişki kuruyor ve onlardan destek istiyor. Burada özellikle Alman Sendikalar Birliği DGB ile kurduğumuz diyalogun ve DGB'nin bize sağladığı desteğin ayrı bir önemi vardır. DGB Türk İşçileri sorunluşa aheymiyiz Mete Aslı düzenlediğimiz toplantılara katılıyor ve bize her konuda yardımcı olmaya çalışıyor.

● Ayrıca bizi destekleyen milletve-

killeri, yazarlar, sanatçılar var. İşte FEBAG'ın önemi böyle kanıtlanmış oluyor. Şimdi bu ilişkileri geliştirerek sürdürmek ve yeni iliskiler kurmak için bunu gerekli görüyoruz.

Türkiye Postası: Bedelin indirilmesi için Özal hükümetinin bir tasarı hazırladığı söyleniyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

H. Aydoğan: Bu bize şunu gösteriyor: Bedelin askerlik girişimlerinde birleşen binlerce gencin çalışmaları meşveretini vermeye başlamış ve ilk hedefine ulaşmıştır. Yani sorunu yetkili görevlilerin, hükümetin gündemine getirmiştir. Ancak hemen belirtelim ki, biz vaat değil sonuç istiyoruz. Bedelin herhangi bir miktara değil, çalışan gençlerin ödeyeceği bir miktara, yani 5 bin Mark'ı geçmeyecek bir miktara indirilmesini istiyoruz.

İstemlerimiz parlamento kaplarına dayandı. Ve biz gençler asıl şimdi istemimizi bu kapıdan içeri sokmak için sesimizi daha da yükselteceğiz. Önemli olan şudur: Federal Almanya'da yaşayan Türküyle gençler ilk kez sorunlarının çözümünü ele alıp böyle geniş bir çapta ve sayıda harekete geçtiler. Biz gençler, bugüne kadar bize hep söylenen, "siz sorunuzu dile getirin yeter, gerisini büyükler halleder" düşüncesini yıkıp sorunumuzun çözümünü kendi ellerimize alıyoruz. Sorunu nasıl olsa hükümet ele alacak deyip beklemeyeceğiz. O nedenle şimdi çalışmalarımızı daha bir canlı, daha enerjik, daha görkemli sürdüreceğiz.

Hannover ve Kaiserslautern kentlerinde yapılan 19 Mayıs kutlamalarına ise 8 takım katıldı.

Kaiserslautern'de askerlik çağındaki gençler girişimi ile Türk Dünyası spor derneğinin birliğinde düzenledikleri geceye 300 kişi katıldı.

Türkiye Postası: Bundan sonra ne gibi çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz?

H. Aydoğan: Bir önceki de belirttik: Bedel hareketi hiç kimseyi dışarda bırakmayacak bir hareket olma yolunda geliyor. Bu aynı zamanda sorunun çözümünü de ifadesidir. Yani gelecekteki çalışmalarımız, bu hareketi hiç kimseyi dışarda bırakmayacak bir biçimde geliştirmek yönünde olacaktır.

Başlattığımız imza kampanyası önümüzdeki dönemde de aşamalı olarak sürecektir. Bedel sorunu olan gençlerin ve yakınlarının ezici çoğunluğunun bu kampanyaya katılmalarını sağlamak için çalışmalarımızı yoğunlaştıracacağız. Burada yeri gelmişken hemen belirtelim: Gençlerin yakınlıklarından söz ettik. Yani onların ana-babalarından, eşlerinden, kardeşlerinden. Kuşkusuz onlar da bedel sorunundan etkileniyorlar. 5 çocuğunuz birden askerliği gelen 100 binlik Ali dayının durumu gazetenizin geçen sayısında bir okuyucu mektubunun konusunu oluşturuyordu. Bu sorun ana-babalarımızın da belini büyüyor. O bakımdan önümüzdeki çalışmalarımızda ana-babaların da yer almalı, biz gençleri desteklemeleri yönünde çaba göstereceğiz. Öte yandan genç kızlar, bacılar da gençlere omuz vermek, onların çalışmalarına katılmalıdır.

Kısacası: Önümüzdeki çalışmaların yöneldiği hedef, bedel sorunundan etkilenen herkesin bu harekete yer almalarını sağlamak olacaktır. Sorunun çözümü de buradan geçiyor zaten.

Batberlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) 25-27 Mayıs günlerinde 7. Kongresini yaptı

SEW yabancılara oy hakkı istiyor

● Batberlin komünistleri SPD'ye ve Alternatif Liste (AL)'ye 10 Mart 1985 seçimleri için işbirliği ve safa karşı bir koalisyon kurmayı öneriyorlar

Batberlin Sosyalist Birlik Partisi'nin (SEW) 7. Kongresi 25 Mayıs Cuma günü "Palais am Funkturm" da açıldı. Oy ve söz hakkına sahip toplam 587 delega ile açılan ve 27 Mayıs Pazar akşamı sona eren Kongre'yi aralarında Türkiye Komünist Partisi'nin de bulunduğu 30 kardeş komünist ve işçi partisi ve ulusal kurtuluş hareketi temsilcileri de izlediler. Konuklar arasında SPD ve AL partilerinin, barış hareketinin ve sendikaların temsilcileri de bulunuyordu. Kongre'ye temsilci gönderen partilerden Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Almanya Sosyalist Birlik Partisi, ABD Komünist Partisi, Küba Komünist Partisi, Alman Komünist Partisi, Fransız Komünist Partisi, Afgan Demokratik Halk Partisi, Filistin Kurtuluş Örgütü, Vietnam Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Portekiz Komünist Partisi ve Çekoslovakya Komünist Partisi sözcüleri ayrıca birer konuşma da yaptılar.

Kararlar

SEW'nin 7. Kongresi çalışmaları sonunda, Stockholm'da silahsızlanma ve güvenliği artırıcı önlemler konusunda görüşmeler yapmakta olan konferansa katılan 35 devlet temsilcilerine bir çağrı, 35 saatlik çalışma haftası ve Orta ve Latin Amerika halklarının anti-emperyalist savaşımına dayanışma konularında iki karar ve "Güvenli bir gelecek için barış ve emek kenti" başlıklı açıklama tasarılarını onaylayarak kabul etti.

Çalışma Raporu

Kongre'nin ilk günü SEW Yönetim Kurulu'nun raporunu okuyan Parti Başkanı Horst Schmilt, SEW'nin barış ve iş için ve Batberlin'e güvenli bir gelecek sağlamak için mücadele ettiğini vurgulayarak barış savaşımı, anti-emperyalist savaşımı ve sosyalist ülkelerin başanlır üzerinde durdu. ABD'nin başanlır çektiği silahlanma yarışını, Batı Avrupa-

Batberlin'de hızla turmanan yabancı düşmanlığının nazi Almanyası'nın Yahudi düşmanlığını hatırlattığı belirtilen çalışma raporunda, yabancı düşmanlığının, intikamcılığın ve yovenezmin CDU ve FDP'nin izlemekte oldukları politika-dan kaynaklandığı vurgulanarak şöyle dendi: "Kentimizdeki yabancılara ve yerli halkın düşmanı ayırdır ve bu düşman tekeli sermayedir."

Yabancılara aile fertlerini yanlarına getirmelerini sınırlama girişimlerinin ve sığınma hakkına getirilen kısıtlamaların

eleştirildiği çalışmada raporunda, Batberlin'deki bütün yabancılara Helsingin nihai senesinde yer alan hakların tanınması gerektiği savunulurak şöyle dendi:

"Batberlin'de üç yıldan fazla bir süredir oturmakta olan yabancı hemşhirlirimize, kendi vatandaşlık haklarını yitirmeksizin, Senato seçimlerinde ve semt yönetimleri için yapılan seçimlerde oy hakkı verilmesi de dahil olmak üzere eşit politik, ekonomik ve sosyal haklar tanınmasını istiyoruz."

SPD ve AL'e koalisyon önerisi
Gelecek yılın 10 Mart günü yapılacak

seçimler konusunun da ele alındığı çalışma raporunda, iktidardaki CDU/FDP partilerinin işçi ve halk düşmanı koalisyonuna karşı Sosyal Demokrat Partiye (SPD) ve Alternatif Liste'ye (AL) koalisyon önerisi getirildi. Parlamento dışı savaşında SEW, SPD ve AL arasında zaten hayata geçmeye başlamış olan işbirliğinin parlamento içinde de gerçekleştirilmesi gereği üzerinde durularak, 1985 yılındaki seçimlerde bu iki partiye, CDU ve FDP'yi azınlıkla bırakacak bir işbirliği yapma önerisi yapıldı.

İşçileri Bakanı Zimmermann
Rheinmetall'den 15 bin,
Krupp'dan 45 bin Mark

Hükümet tekellerin vergi kaçakçılığını temize çıkaramadı

35 saatlik çalışma haftası istemine şiddetle karşı çıkan Federal Almanya hükümetinin parlamentodan geçirmeye çalıştığı ve "partilere bağış" adı altında ver-gi kaçaklığı yapan tekelleri bir çirpide temize çıkartmayı amaçlayan "af yasası" tasarısı yine bir çirpıda suya düştü. "Af yasası" tasarısının kamuoyundan, SPD ve Yeşiller'den ve hatta yasa tasarısuu bizzat hazırlayan CDU/CSU ve FDP'nin milletvekillerinden gelen büyük tepkiler karşısında hükümet, tasarısı oylamaya koymaya bile cesaret edemedi geri çekti.

Savaş sonrası Almanyası'nın en büyük skandalı olarak değerlendirilen bu af girişimine kadarkı olaylar dizisi şöyle gelişti:

1982 yazında, Flick ailei tekelin Düsseldorf'daki bürosunda yapılan aramalarda, dönem başkanının imzasını taşıyan sayısız fatura bulundu. Faturalar, Flick patronlarının meclisteki tüm partilere yüzbinlerce Mark tutarında "bağış"la bulunduklarını gösteriyordu. Bonn savcılığının yaptığı soruşturma derinletince Henkel, Krupp, Rheinmetall, Reemtsma, Siemens, Bosch, Mercedes, Porsche, Karstadt, Met-rol, Deutsche Bank, Commerz Bank, Spar-

Foto: Henschel

Kongre'nin Pazartürkü sabah oturumu süresince, Batberlin'de yaşayan Türk, Kürt, Şili, Yunanlı, Iraklı, Filistinli, İranlı ve İspanyolları temsil 140 kişilik bir delegasyon ulusal bayraklarıyla so-

lona girdiler. Hepsinin adına kürsüden 15 dakikalık konuşma yapan Kürt emekçinin sözleri sık sık alkışlarla kesildi. Yabancısalardan ayrılmış bütün delegeler salonu alkışlarla ineltiyordu.

"Anneler Günü" protestosunda 35 saatlik iş haftası ana belgi oldu

Başkent Bonn'da 15 bin kadın yürüdü

nları üzerinde durdu. ABD'nin başını kestiği silahlanma yarışını, Batı Avrupa'ya atom füzeri yerleştirilmesini ve sosyalist ülkelerle karşı Reagan'ın başlatmış anti-komünist "haçlı seferi"nin eleştirildiği raporda, SEW'nin mücadelesinde baş yer "barışın korunması" sorununun aldığı belirtildi. ABD'ye yaptığı ziyaretten sonra anti-komünist "haçlı seferi" politikası izlemeye başlayan Batı Berlin Belediye Başkanı CDU'lu Diepgen'i ağır bir dille eleştiren Horst Schmitt, Batı Berlin'in NATO üyesi olmadığını hatırlatıp, "DDR'le uyumlu bir işbirliği yapılmadıkça Batı Berlin'in geleceği güvence altına alınmaz" dedi.

Yabancılar oy hakkı

Batı Berlin'in sorunlarına geniş yer ayıran raporda, işsizlik, konut, eğitim, sanat ve kültür, sağlık, çevre kirlenmesi, demokratik hakların budanması, gençlik ve kadın sorunları yanında yabancılar sorununa da yer verilmekteydi.

Başkent Bonn'da 15 bin kadın yürüdü

12 Mayıs "Anneler Günü"nde başkent Bonn'da 15 bin kadın "Yalnız Çiçek Değil, Hak da İstiyoruz" belgisi altında bir protesto yürüyüşü yaptı. Çeşitli siyasi partilerden, gençlik, kadın, barış örgütlerinden ve sendikalarından kadınların katıldığı yürüyüş boyunca Bonn sokakları, atılan bağliler, tencere kapaklarının birbirine vurulmasıyla çıkan sesler, ışık konserleriyle çınadı. 35 saatlik çalışma haftasının ana belgi olduğu yürüyüş, işyerlerinin çok edildiği Hoescht, Mönninghoff işletmelerinden kadınlar da katıldı. Yürüyüş sonunda konuşma yapan 21 kişi, kadınların "barış, meslek, öğrenim, eş hakları" istentlerini dile getirdi. Konuşmacılar arasında DPK Genel Yürütüm Kurulu üyesi Ingrid Bobritz, SPD'li milletvekili Ushi Pausch Gruber, bir sendikacı, bir de yabancı kadın vardı.

SENDİKACI GÖZÜYLE

İşçi işçi olduğundan...

Tuna nehrinin fışkırıp yörüküne aktığı Karaorman'ın kuzey yöresinde IG-Metall sendikamız patronlara karşı, 35 saatlik haftalık çalışmaya istemliyle grev bayağıladı açtığı gece ve gözcülerin fabrika kapılarını kucakladığı sabahın çok erken saatlerinde öyle bir yağmur yağdı ki, kırmızı miftirleri başına özenle yerleştirmiş ve san grev yağmurluğunu giymiş olan Peter gün sesliyle: "Kara bulutlar da kapitalistleri tutuyor" dedi. Gültüştük.

Kara bulutların tuttuğu patronların tarih tutmuyor, emekçiler tutmuyor! Sermaye ile emeğin ilişkisi bu, zorlama boşuna. Kızgındır ve üretim yapıyor gibi, bir bardak çay içen gibi gelip kapıları önlerini doldurdular. Kızgındır ve sanki bu kızgınlıkları belli etmek istemiyormuşçasına, sanki bir düğünde konuk, davul sesi dinler gibi rahat dikildiler demir parmaklıkların önüne.

Ve onlar yenden göğe kadar haklıydılar. Üreten onların eli, dolan kasa beylerindi. Üstüne üstlük 25 milyon işsiz, budanan, yokedilen sosyal haklar, bu işi grev pakları!

Franz, Cebrail, Fatma, Yanni, Mehmet Ali, Petalide, Latif, Sebastian, Romolo, Rıza ve Heidi; greve hazır!

Kamyonun bir yanı açılmış sahne yapılmıştı. Tir-

mandı çıktı mikrofona, coşkuyla konuştu:

"Arkadaşlar, bunalmı var diyolar, ama işleri tikirind! Üretim artıyor, işsizlik artıyor! Patronların kârları aklı almaz boyutlara vardı, sömürü ve baskı dur durak bilmiyor. Gelişen teknoloji çalışanların iyiliğine olacağı yerde, patronun aracı oluyor, emekçileri kapı dışarı ediyor... Hiç bir hak grevsize elde edilemedi. Ortak davranmayla sağlandı. 35 saatlik haftalık çalışma hakkımızı da söke söke alacağız. Ücretlerde bir azalma olmadan bunu talep ediyoruz!

Haber geldi, grev yerleri sağlam! Allahın, tüm zehirli yılanları, sırsüringen hayvanları yarattıktan sonra elinde kalan kırı artıklarıdan yaptığı grev kırıncılarını yüzleri kösele olduğundan utandıklarını anlamaya imkân yoktu. Yere bakıyorlardı, kendilerini ve işçi sınıfına ihanet ediyorlardı.

Sevinç yerinde. Genel başkan geliyor, grev gözcüleriyle konuşuyor. Kâzınlarla çaylar geliyor, ama en lezzetli çay bakma fabrikada metal işçisi olarak çalışan Leyla kadının çayı. Göze pişirmiş, doldurmuş büyükçek termosuna. Elinde dağıttı hepinize. "Sonra bize başanlar dileyip sabah vardiyasına yetiştii!

İsmail KAHRAMAN

Sermaye sınıfının elindeki üretim araçları, sömürü ve baskı silahı değil mi? Grev de emekçilerin bu sömürü ve baskıyı bir nebze olsun azaltmak için kullandıkları karşı bir araç değil mi? Öyleyse lokavt nedir? Patronlar yüzelli kişiyle lokavt kararı aldılar ve onbinlerce işçiyi kapı dışarı attılar. Lokavt bir suçtur! İnsanlığı karşı işlenen bir suç, Hessen eyaleti anayasası lokavtı yasaklamıştır. Almanya Federal Cumhuriyeti anayasasının içinde grev bir hak olarak yazıldığı, ama lokavt yazılı değildir.

Derken sendikamız bildirisi elimize ulaştı: "İşçiler lokavta kapı dışarı atılmalı, hapse atılmalıdır!"

Bu satırları grevin dokuzuncu günü yazıyorum. Patronların uyguladığı lokavtlar sonucu dışarı atılanların sayısı yüzünü geçti. Kässbohrer emekçileri yığıldı caddelere. AEG Telefonken ve Magirus işçileri yürüyüşte. Fabrikaya giriyor yürüyüş kolları. İşçi marşları söyleniyor:

**İşçi işçi olduğundan
Emekten ezilmekten nefret eder
Ne altında köle ister
Ne üstte efendiyi boyun eğser...**

Sınıf savaşımı kızıştı. Emekle sermaye ilişkisi gözler önünde. Yarımcı Alman işçi sınıfının yanındı. Haydi uyum sağlamayal

Bosch, Mercedes, Porsche, Karstadt, Metro, Deutsche Bank, Commerz Bank, Sparkasse ve daha yüzlerce büyük banka ve firmaların, mecliste kendilerini savunma partilere, yasalara aykırı bir biçimde "bağış" yaptığı ortaya çıktı. Savcılığ olaya el koymasına, tekellere yaptıkları bu bağışları ödedikleri vergilerden düşürmeleri neden oldu. Yasalara göre, partilere 1800 Mark'a kadar yapılan bağışlar vergiden muaf tutulduğu için, tekellere ve satın aldıkları politikacılar için kolayını ve kârlısını bulmuşlardı. Paralar, illegal "bağış-bankalar" halinde çalışan partilerin naylon dernek ve vakıfların hesap numaralarına yatıyor, burarlardan partilerin kasalarına akıyor. Bu naylon kumullarına yapılan bağışlar da vergiden düşürülüyor. İşler dışarıdaki göç halinde yürüyor, "bağış" faturasına imzasını atan politikacı bilecek ve isteyerek parababalardan vergi yükünü azaltıyor, onlar da partileri kendilerinden yana yürüttükleri politika için mukafatlandırmış oluyorlardı.

Soruşturmalar sonucu, 1969 ve 1980 arasında bu yolla 214 milyon Mark tutarında rüşvet verildiği, örneğin yalnızca Deutsche Bank'ın bu "bağış"lardan 29 milyon Mark vergi kaçaklığı yaptığı ortaya çıktı. Savaşlık, bu vergi yolsuzluğuna ilişkin olarak şimdiye dek, çoğu hala sürmekte olan 1805 dava açtı. Bugün mecliste olan 16 bakan ve parlamenterin ise davaları sürüyor. Başbakan Kohl, İçişleri Bakanı Zimmermann, FDP'li Ekonomi Bakanı Lambsdorff, faturalara imza atırlardan birkaçı.

Tam da emekçilerin sırtından vergi yükünü daha da artıracak yeni "vergi reformları"nın hazırlandığı günlerde önerilen "af yasası" yalnızca vergi kaçaklığı yapmış olan tekeller hakkında açılmış olan soruşturmalardan durmasını sağlamayacak, aynı zamanda bizzat Başbakanı, İçişleri Bakanını ve daha birçok sermaye sözcüsü politikacının aklanmasını da gerektirecektir.

Hükümetin hazırladığı bu "af yasası" tasarıları grevlerle kalkan Federal Almanya'da çok şeyi açıklık kazandırdı. "35 saatlik çalışma haftası ekonomiyi batırır", "Grevler yatırılmaz önlemler", "Kemerler sıkılmaz, gerek" diyen CDU/CSU ve FDP'li yöneticilerin bu sözlerinin altında yatan gerçek kamuyönünü gözleri önüne serildi: 35 saatlik çalışma haftası istemine karşı direnen, ilan ettikleri lokavtlarla işçileri kapının önüne koymaya çalışan tekeller, bugünkü hükümet partilerine milyonlarca Mark tutan bu "bağış" boşuna yapılmadılar.

ÖZETLE

HANEFİ YETER

MEHMET AKSOY

Hanefti Yeter ve Mehmet Aksoy Bremen'de

BatıBerlin'de yaşayan ressam Hanefti Yeter ve heykeltıraş Mehmet Aksoy, yapıtlarını 27 Mayıs ve 1 Temmuz tarihleri arasında Bremen'deki "Übersee Museum" da sergileyecekler. "El Kapılarındaki" adındaki sergiye paneli olarak düzenlenen kültür programında, yine aynı tarihler arasında çeşitli okuma günleri, konserler, film gösterileri ve yabancılarla kültür yaşamlarına ilişkin tartışmalar yer alıyor.

Şair İhlamî Bekir öldü

Çağdaş şiirimizin içinde gelen adlarından İhlamî Bekir Ter'li geçtiğimiz haftalarda yitirdik. 1906 doğumlu şairin başlıca yapıtları "24 saat" ve "Hürriyet kaside". Aşağıda İhlamî Bekir'den bir dörtliük:

Ölüm bir kerre kağıdı kapımız
Hayatın öncesi ve sonrası yalan
Kalçası, göğüsü ve alın başıyla
Ne güzeldir ayakta duran İNSAN!

Sait Faik'in 30. ölüm yıldönümü

Edebiyatımızın en büyük öykücülerinden Sait Faik tam otuz yıl önce, 48 yaşındayken aramızdan ayrılmış. Bir şiir kitabı, iki de romanı olan Sait Faik'in, on iki kitapta toplamda 48 öyküleriyle çağdaş edebiyatımızda önemli bir yer tutuyor. Özellikle, eserinde

Epik tiyatroyu estetik bir tercih değil Ideolojik bir zorunluk olarak kavradı

Türk tiyatrosunda bir öncü: Vasıf Öngören

Vasıf Öngören için bu yazının başlarında yer alan yargı hiç de abartma değil. Onun ölümünün ardından yayınlanacak bir anma-değerlendirme yazısı acılar sarmayı, gözyaşları döktürmeyi amaçlamamalı. Tıpkı neredeyse Vasıf Öngören'in yaşamının amacı haline gelmiş epik tiyatroya gibi; kişinin bilincine seslenen, bilinçlerdeki bulanıklıkları yoketmeye yönelen epik tiyatroya gibi...

Vasıf Öngören'in tiyatroculuk serüveni 1959'da, İstanbul Üniversitesi Öğrenci Birliği (İÜTB) Gençlik Tiyatrosu'nda başladı. O yıllarda Gençlik Tiyatrosu, sayılan çok az bir kaç profesyonel tiyatro ile birlikte Türk tiyatrosunun en önemli kurumlarından biriydi. Nitekim bugün Türk tiyatrosunda kendisine tartışılmaz bir yer edinmiş koca bir kuşak, ilk kez rampa ışıklarının karşısına bu amatör sahne dedi, "sahne toza" denen ve kişiyi bir daha kopmamacasına tiyatroya bağlayan "simgesel afyonu" ilk kez bu sahnede yuttu. İşte bir kaç: Erol Keskin, Nisa Serezli, Tolga Tığlı, Metin Serezli, Aras Ören, Oktay Arayıcı, Cüneyt Türel, Senih Örkün, Tuncel Kurtiz, Kültür Tamer...ve Vasıf Öngören.

27 Mayıs 1960 askeri darbesinin havası, Türkiye İşçi Partisi'nin doğumu, siyasal kutupların CHP-DP arasında bölüşüldüğü bir ülkede sosyalizm ile tanışma, Nazım Hikmet'in dizelerini gizlice okuyup ezberleme, Yasa dergisinin açtığı yolda yirmi yaşını henüz aşmış bir kuşak hızla politikleşmesi...İşte Vasıf Öngören'in de içinde bulunduğu bir kuşağın ilk siyasal biçimleniş böyle oldu.

Birlikte tiyatroculuğa başladıkları arkadaşları birer iker profesyonel sahnelerde sırtlarından, Vasıf Öngören ve bir kaç arkadaş, tiyatrosu sanatını daha geniş bir ufuk içinde izleyip öğrenmek üzere, bilinci bir teriche bölündüler. 1962 yılı sonunda, Batı Berlin'e geldiler. Küçük grubun doba lideri Vasıf Öngören'di. Daha Tiyatro'de iken duyup önemdediği bir tiyatroyu, Bertold Brecht'in öğretsinin izinde yürüyen başkent Berlin'in önü önüföle Berlinler Ensemble'i izlemek kararındaydı. Öyle de yaptı.

Niçin Bertold Brecht, niçin Berlinler Ensemble? Bu soruların o yıllar için pek de kesin yanıtları yok. Belki bir sergi, belki dramatik tiyatrosunun ulaştığı tutanmışlığı sanatçı gödüsüne kavraması... Belki bir umut. Bunun ötesi pek olası değil. Çünkü o yıllarda Brecht'in pek adı ve epik tiyatrosu

Vasıf Öngören'in en son çekilmiş fotoğraflarından biri.

temsil ediyordu ama tiyatroyu teorisi ile ilişkili düzeyleri, sosyalizmin bilimine ilişkin yetkinlikleri oldukça elverişsizdi. Öngören de koltuğunun altına "Asiye Nasıl Kutturulur?" oyununu aldı, yanına aynı toplulukta çalışan üç genç arkadaşını (Mustafa Alabora, Erdoğan Akduman, Halil Ergun) pekti ve kendi tiyatrosunu kurdu: Ankara Birlik Sahnesi. 1969-1970 tiyatrosu mevsiminde "Asiye Nasıl Kutturulur?" seriyirci sunuldu. Oyunu Vasıf Öngören yönetmişti. Ana rolünü her türlü övgünün üstünde bir oyun çıkaran Semih Berksoy, Asiye'yi ise Zeliha Berksoy oynuyordu. Oyun bir tiyatroya olayı oldu. Yanılmıyorsa yılın oyunu seçildi. Vasıf Öngören de yılın yazar ve yönetmeni. Mesleki deşileye oyun "tuttu" da. Aylarca kapalı gişe oynadı. İzmir ve İstanbul turleride de aynı başarının yinelenmesi oldu. Ama hepsinden önemlisi Türk tiyatrosu epik tiyatroya ile ilk kez karşılaşıyor, oğüne kadar kimi "entellektüel" çevrelerde ve tiyatroya

İşte bu anlamda ve bu bağlamda Vasıf Öngören, Türk tiyatrosunda bir öncüdür.

Epik tiyatroyu teorik, ideolojik, sanatsal bir "bütünlük" içinde kavrama tutarlığı Vasıf Öngören'in öteki çalışmalarında da kendini her zaman gösterdi. Ankara Birlik Sahnesi'nde Berthold Bracht'in Adam Adamdır oyununun sahnelenmesi, Gençlik Tiyatrosu'nda Kuralla Kuraldışı denemesi, kendi yazdığı Zengin Mutfak, Almanya Defteri, Dostlar Tiyatrosu'nda Kafkas Tebeşir Dairesi dramaturji çalışması... Vasıf Öngören'in tiyatrosu yaşamının seçtiğimiz bir çalışmanın tümünde yukarıda değindiğimiz ve Öngören'i açıklamak için altını defalarca çizmemiz gereken "bütünlük" gözlenir.

Nitekim Öngören'in yazdığı Zengin Mutfak adlı oyunun İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sergileniş sırasında bu "bütünlük"ün anlamı daha bir somutlandı. Oyunu Öngören yazmıştı ama sahneye Başar Sabuncu koymuştu. Sabuncu Türkiye'de

olan Sanat Fikri in, on iki kitapla topladığı öyküleriyle çağdaş edebiyatımızın en usta kalemleri arasında saygın bir yer var. İlk öyküleri 1934 yılında Varlık'ta yayınlanan yazının en ünlü yapıtları arasında Semaver, Şahmerdan, Kumpanya, Son Kuşlar, Alemdeğiz Var Bir Yılan adlı hikaye kitaplarını ve Şimdi Sevgime Vakti adlı şiir kitabını sayabiliriz. "Niye kibar zihniyet yazmıyorsunuz?" diye soranlara Saik Faik'in verdiği yanıta onu en kestirimden tanıttırıyor: "Bana işle gelir ki onlar yaşamaktan hiç zevk almazlar. Yaşamaktan zevk alanları severim ben. Yaşamalı bu dünya..."

MERYL STREEP

Hollywood'dan öyle banış savaşçısı

Geçtiğimiz günlerde "Nükleer silahsızlanma için kadınlar" adlı, ABD'de faaliyet gösteren bir eylem grubu sanat çevrelerinde çok tanınan üç sinema oyuncusuna madalya verdi. Hareketin önderlerini Dr. Helen Caldwell tarafından verilen madalyaları Boston'da düzenlenen bir törende Margot Kidder Meryl Streep ve Jane Alexander aldılar. Silahsızlanma konusunda yaptıkları çalışmalarla bu ödülle layık görülen üç sanatçı, Reagan yönetiminin ağır silahlanma politikasına Amerikan halkının ve aydın çevrelerinin karşı oluşuna güzel bir örnek oluşturuyor.

utun. Bu felsefi pek olası değil. Çünkü o yıllarda Brecht'in adını ve epik teatro kavramını bilenlerin sayısı bir elin parmaklarını bulmuyordu. Brecht ve daha önemlisi ürettiği tiyatro sistemi daha çok edebiyat çevrelerinde duyulmuştu. Ortada bir Admet Ciozco'nu üstaca Türkçesi ile çevirdiği "Sezuan'ın İyi İnsanı" adlı oyun var; bir de Teoman Aktürel'in kendinden başka kimselerin sökemediği çetrefil Türkçesi ile biraz çeviri, biraz derleme, biraz da halk kalabalığından oluşan bir el kitapçığı...

Felsefi ve ideolojik temelde neredeyse bir göz olarak tectiklediği Türk tiyatrosu ile 1968 yılında yeniden buluşuyuşa kadar, Vasif Öngören, salt tiyatro tekniği eğitimi görmedi. Hatta denebilir ki, tiyatroyun "teknik" yanı onun bu 6 yıllık Avrupa serüveninde pek az bir yer tuttu. O, tiyatroyu sanatın felsefi ve ideolojik bir bütünlük içinde kavramasını sağlayacak bir yönünde yürüttü. Brecht salt bir tiyatro öğretmeni, bir tiyatro ustası değil, tersine insanlığın ulaştığı en ileri düşünce yöntemi olan diyalektik materyalizmi tiyatroya sanatındaki kuramsıyıcı. Keza sanat ile ideoloji arasındaki diyalektik bağ. Brecht'in öğretisinde bilimsel bir içerik kazanıyor. Dr. Markist-Leninist ideolojinin sanatı yansıtmış, niçin dramatik alamayacağı ve niçin epik tiyatro olması gerektiği Brecht tarafından kamitlanıya ortaya konmaktaydı.

Son paragrafa kısaca değinilen, oysa ciltler dolusu kitaba konu olan bu özellik kavranmadıkça, Vasif Öngören önemsiyebilir. Sadece dramatik tiyatroya alternatif olarak ortaya sürülmüş, Batı tiyatrosunda bir tür "moda" olmuş, sonra da yer yer unutulmuş, yada içerdiği çürütülmüş bir anti-illüzyonist tiyatro akımının Türkiye temsilisi'nden ibaret kalır. Bu ise sanırım hele ölümünün ardı sıra-onu yapılacak bir hakkışlık, anısına, sanatına saygısızlık olur. Vasif Öngören epik tiyatro sanatında bir "yöntem" olarak değil bir "sistem" olarak kavramıştı ve bu sistemin Türk tiyatrosunda yerleşmesi, yerleşmesi, egemen olması için savaş vermişti, veriyordu. Ideolojik, felsefi, sanatsal ve yöntemsel olarak bir bütünlük olarak kavrayıyordu epik tiyatroyu. Felsefi temeli diyalektik materyalizm olan, Markist-Leninist ideolojije yaslanan, dramatik tiyatroyun amaçladığı "catarhisasi" (anımayı) yadsıyan, duygulara değil bilince seslenen, değıştirmeyi amaçlamaya yetineyen, onu değıştirmeyi hedefleyen bir tiyatro sanatının savapçısı oldu. Tıpkı ustası Bertold Brecht gibi.

adım adım nedenden, nasıllı bulup çıkarmasına izliyor, yargı veriyor, eleştiriyor. Göç, onun olarak "ekonomi politik" açısından oldukça ciddi eksiklikler, ez azından sağlıklarla sakattı. Buna karşılık daha ilk denemesinde, Öngören, felsefi bir sağlamlığa, ideolojik bir açıklığa kavuşmuştu.

1968 yılında Türkiye'ye "kesin dönüş" yapan Öngören, o yılları Türk tiyatrosunun en militan, en savşan, en ilerici topluluğuna, Halk Oyuncuları'na katıldı. Ankara'da, Tenekte piyşesinde çıkarak bir tüstilenerek "profesyonel oyuncu" olarak çalışmaya başladı. Ancak Öngören'in oyunculuğu gözü oktu. O bir tiyatro kuramcısı, bir tiyatro yönetmeni, bir tiyatro yazarı olarak hazırlanmıştı. Halk Oyuncuları dramaturgularına sunduğu "Asiye Nasıl Kurtulur?" oyunu kabul edilmedi. Halk Oyuncuları topluluğu o dönemde alkışlanıyordu bir savşanlık, dinamikliği

tiyatroya ile ilk kez karşılaşıyor, oğüne kadar kimi "entellektüel" çevrelerde ve tiyatrocular arasında "Takir takir, rühuss, tatsız didaktik, sanatsal kaygılardan uzak, sosyalizm propagandası yapmakla yükümlü, izlemesi keyif vermiyor, oynaması bir o kadar can sıkıcı" bir tiyatro "türü" sanılan epik tiyatro, izleyenleri sarıyordu. İlk seğilindeniz 15 yıl sonra hiç abartmazsı denebilir ki "Asiye Nasıl Kurtulur?" oyunu ile Türkiye seyircisine sunulan "ilk gerek" epik tiyatro gösterisi, Türk tiyatrosunda bir denemeciydi. O güne değ, şurdan burdan tırkılanmış kimi tiyatro "trik"lerini, oyunların arasına burasına sıkıştırıp "oyunu epik bir anlayışla ele aldım" diye ahkam kesen nice anlı şanlı tiyatro yöneticisinin iligli pazarda çıkıyor, Marksizm-Leninizm'den bahımsız, diyalektik materyalizm'den dünyayı görsüne yaslanmayan bir "epik tiyatro kavramı"ndan söz edilemeyeceğini ortaya koyuyordu.

Şu Öngören yazmıştı ama sahneye Başar Sabuncu koymuştu. Sabuncu Türkiye'de başanlı bir tiyatro adamıdır. Ne var ki epik tiyatro onun için teorik, ideolojik, sanatsal bir "bütünlük" değil bir "yöntem" dir. Bu yüzden onun, sağlam dokusuna rağmen yer yer zedeletmiş. Ama en azından meslekten olanlara epik tiyatroyun bir yöntem değil, bir sistem olduğunu da kamitlanmıştır.

Vasif Öngören üstüne bu kısa anıma değerlendirmeye yazmış bir göz noktayı özetledi; kimselerine değinmedi bile. Türk tiyatrosunda bir denemeciydi damgasını vurmuş, öndü bir tiyatro adamının ardından çok daha geniş kapsamlı değerlendirmeler, incelemeler üretilesi gerekir. Türk tiyatro ve edebiyatçılar için bu bir ödevdir. Bu ödevin bilânçe ve sorumluluk duygusu ile yerine getirmesi gerekir. Bu Vasif Öngören'i de hoşnut edecektir.

Amsterdam'da Vasif Öngören'i anma toplantısından izlenimler

YÜCEL FEYZİOĞLU

Vasif'sız Türk tiyatrosu vasif'sız kalacak

Dün Amsterdam'a geldik. Buluştuğumuz o durakta bekledik. Hani: "Siz durun, ben 23 dakika sonra oradayım" demişti ya. Yarın saat bekledek gelmedin, bir saat bekledek yoktun, birbucuk saat geçti gelmedin. Neden?... Senin yerine arkadaşların gelip bizi aldılar. "Meral siz bekliyor" dediler. Çiçeklerin bir fidan devrildi içimizde. Sen neredeydin?... Radyolar, telefonlar, telsizler yalan söylüyorlardı, gazeteler yalan yazıyorlardı değil mi Vasif? Hepsi yalandı. Senin evin köşesinde bulacaktık.

Bak öngörenli tiyatroyu bugün sensiz açmışlar. Herkesin gözü yaşlı, herkes yas içinde. Gelenleri sen çağırma-mışsın bu kez. Kuduğün "Elkapanlı İçli Tiyatrosu", HTİB ve Hollanda Kültür Bakanlığı-STİPT birlikte çağrı yapıyorlar. Herkes bir şaşkın, bir şaşkın ki Vasif, analımlısı değil. Simdi tiyatroyu yönetecekmiş gibi geliyor insana. Oracıkta tiyatroyun adını değıştirdi "Öngören İçli Tiyatrosu" koyuyorlar, bir ferahlık yayılıyor içimize. Hollanda Kültür Bakanlığı'ndan Von Opsen:

— Yıllar önce, Türkiye'de tiyatro var mı? diye sorduğumuzda, 'yok' demişlerdi. Seni tanıdık Vasif, sen 'var' dedin. Oysa bile buşık bir girişim başlatmış ki burada, bunu kısa zamanda kanıtladın. Elkapanlı İçli Tiyatrosu'da Brecht'i, Vasif'i görmeye başladık..." diyor.

Tiyatro yönetmeni Theo Reuter:

— "...Çok heyecanlıydık. Neyin nasıl olacağını bilmiyorduk. Seni bekliyorduk. Sonra sen koltuğunda gazetelerine çıkıp geldin. Herşeyi öylesine ayrıntılı, öylesine bilincil anlatmış ki, heyecanımız yatıştı. İşe koyulduk. Senden çok şey öğrendik..." diye sözlerini bitiriyor. Bank-Sen Genel Sekreteri Yücel Çubukçu:

— Sen tiyatroyu içli mahallelerine götürmeyi, tiyatro zevkini işçilere aşılamayı bildin. Sen artında taşıdığın o karakterine kimseyi ezmey, herkesle kaynaşabilirildin. diyor.

Ve dünyanın bir çok yerinden sanatçılar, tiyatrocular, sendikacılar ve mesajları geliyor Vasif. İngiltere'den, Fransa'dan, Yunanistan'dan, Federal Almanya'dan, İsveç'ten, Portekiz'den, İspanya'dan, DDR'den... Ve Türkiye'den, sevgili yurdumuzdan... Senin yokuşunu kimse içine sındırmıyor...

Özlem Özgür, Hollanda Kaynaşık Kültürler Vakfı adına sanatçı Hügo Peters, ozan Yaşar Miraç, daha nice insanları konuşmak için sıradalar...Senin için söyleneler ne kitaplar tutar, ne de dosyalar...

Batı Berlin'den gelen Süleyman Üstün şöyle diyor Vasif:

— Ölmeden önce onların büyüklüğünü bir kavrayabilirsek... Değerlerini bir bilebilirsek... Acaba Vasif'ın yüreğinin mi indirir diye düşünüyorum... Ama şunu vurgulamak istiyorum, Vasif'sız Türkiye tiyatrosu belki de uzun süre vasif'sız kalacaktır...

Sevgili dost paylaşıyorunu bu görüşü. Önümüzde duran günümüz kütükleri bir fiskeğe geç geç, en sağlam kaya gibi duranları asa ağa değil bulğüne. Çağlayıp almaya başladık yine. Fabrikalarda işçiler ufak ufak kiremitler ötürüyorlar. Tüm dostların, düşmanların göbünü bizim üstümüzde. Yeniden çokluyla başladık işe. Yazmalar Vakti senin eserin olacak. Nası bırakıp da gidersin öyle? Nasıl?.. Hiç inanmıyorum, hiç akılm almıyor sevgili ağabey!

ABD, Lübnan'daki yenilgisini Körfez'de bir zaferle mi kapatmak istiyor?

Reagan yönetimi gözünü yine Körfez'e dikti

Geçtiğimiz ay içinde Basra Körfezi'nin Irak'ın Harg adasında yüklemeye yapan İran tankelerine saldırısıyla başlayan ve Irak-Iran arasındaki çatışmayı tırmandıran tanker savaşı ABD'nin Kör-

fez'e müdahale konusunu yeniden gündeme getirdi. Körfez'de son on gün içinde 11 petrol tankerine saldırırken, Irak tanker trafiğini tehdit ederek İran'ın sapar harcamalarının mali kaynağını ku-

rutmak istemektedir. İran'ın zaferinden ve Saddam Hüseyin hükümetinin düşmesinden endişe eden petrol zengini Arap rejimleri ise Irak'ı desteklemektedirler.

ABD, İran-Irak savaşının turanmasından nasıl yararlanacak?

Dördüncü yılına giren İran-Irak savaşının başlangıcından bu yana savaşın bölgedeki askersel varlıklarını arttırmak amacıyla yararlanan ABD ve NATO ülkeleri, şimdi de bunalmış artmasını körükleyerek Körfez'e doğrudan dalmanın planlarını yapmaktadırlar. Şu anda ABD'nin Hürmüz Boğazı yakınlarında Umman denizi açıklarında bir donanma beklettiği, Suudi Arabistan'da bulunan Amerikan "Awaacs" erken uyarı uçağının ise bölgeyi sürekli gözledikleri bildirilmektedir. Ayrıca Körfez'deki son gelişmeler üzerine Reagan Suudi Arabistan kralına bir mektup yazıp, istediği takdirde askeri güç kullanmaktan çekinmeyeceğini bildirmiş ve bu nedenle Suudi Arabistan'daki üslerden yararlanmak için izin istemiştir.

Öte yanda, Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasına yol açacak bir durumu çıkartarak acısından çok tehlikeyi olarak değerlendiren ABD'nin Körfez'den yapılan petrol ihtiline bağımlılığı son derece azdır. ABD'nin Körfez'deki çıkartan stratejik ve bölgede genel askersel denetim sağlamak konularına ilişkindir. İran-Irak savaşını, bölgede yeni askersel üsler edinme, bölgedeki petrol zengini ülkeleri işbirliğine getirme, bölgedeki ülkeleri askersel olarak kendisine bağlama amacıyla kullanılan ABD' şimdiki bölge ülkelerinden yardım istemesi gibi bir gerekçe yaratarak Körfez'e yerleşmeyi hesaplamaktadır. Ancak şimdiye dek gelişmeler ABD'nin taktik bazı nedenlerden ötürü yalnız başına hareket etmek istemediğini, diğer NATO ülkelerinin kolektif bir hareketi olarak ve Körfez ülkelerinden gelen "davet" ile harekete geç-

Türkiye Postası

15 GÜNLÜK GAZETE 1 HAZİRAN 1984 SAYI: 32

6-12 Mayıs günleri arasında Hollanda'da barışseverler ABD füzelerini çeşitli gösterilerle protesto ettiler

Saat 12'ye 5 var! Hollanda'da yaşam durdu

Yücel ÇUBUKÇU

Savaşın ve Nazi barbarlığının acılarını derinden yaşamış olan Hollanda'da halkın yüzde 64'ü nükleer roketlere karşı. Geçen yıl Den Haag'da 600 bin kişinin katılımıyla, Avrupa'daki en yığışan barış eylemlerinden biri gerçekleştirildi. Şimdi halk parlamentosunun, Hollanda'ya yerleştirilmesi planlanan 48 Cruise roketinin, geri çevrilmesi yönünde karar almasını istiyor. Parlamento henüz bu konuda bir karar alamamış değil. Ancak iktidardaki liberal-muhafazakar koalisyon, halkın bu açık istemi karşısında, roketlerin yerleştirilmesi yönünde karar alamıyor.

Geçtiğimiz 6-12 Mayıs haftası Hollanda'da çeşitli barış örgütlerinden, partilerden ve sendikalarından oluşan KKN (Atom Roketlerine Hayır Komitesi) tarafından "Roketlere Karşı Barış Haftası" ilan edilmişti. Hafta boyunca toplam 2000 kilisede, barışa değinen ayinler yapıldı. En az 400 bin dindar bu ayinlere katıldılar. Tilburg kentinde, yüzlerce müzişyen sokaklara döktüleri müzik yaptılar. Sinema sanatları

15 dakikalık bir işi bırakma çağrısında bulunmuştu. "Saat onikiye beş var, Hollanda'da yaşam durdu" belgisi altında, ilk on dakikasını çeşitli biçimlerde gürültü yapacak, son beş dakikasını ise, tam bir sessizlikle geçecek bir eylem biçimi idi bu...

Ve 10 Mayıs günü Hollanda'da yaşam durdu. İşçiler tezgah başında oton sürüşü yaptılar ve sonra durdular, tam bir sessizlik... FNV büyük kentlerin belli başlı meydanlarında podiumlar kurdu; trafik durdu, tramvaylar, otobüsler durdular. Şehirler beş dakika sessizlerini yitirdiler. Aynı saatlerde Parlamento'da çalışan personel ve bir çok parlamenter parlamento bahçesine çıkıp, protesto eylemine katıldılar.

11 Mayıs günü ise Amsterdam kentli kanalları ilginç bir gösteriye tanık oldular. "Barış için kadınlar" Komitesi Amsterdam kanallarında botlarla barış yürüyüşü düzenlemişti. Komite Başkanı bayan Strikwerda'nın bir botaan yaptığı konuşman ardından evrensel oyanımız Nazım Hikmet'in "Hiroşima" şiirinin türküsü, Türkiye olarak yayınlandı. Nazım Hikmet-

ABD, Körfez'e hangi yoldan müdahale edebilir?

Umman Denizi'ndeki ABD uçak gemisinden kalkan jetlerle tankerlere hava korunması sağlayarak

ABD Hava Kuvvetleri'nin Suudi Arabistan ya da Kuveyt'deki üslerine 7-8 filo F-15 jeti yerleştirerek

KÖRFEZ'de seyreden petrol tankerlerinin ABD savaş gemilerince korunmasını sağlayarak

İRAN'a saldırıp, İran askeri havaalanlarını imha edip İran'ın zayıf hava gücünü tümüyle ortadan kaldırarak

Savunma Bakanları ilkbahar toplantıları yapıldı

NATO geleneksel silahlarını

daha da geliştirecek

● **Nato müttefikleri Sovyetler Birliği'nin karşılıklı olarak silah gücü kullanılmama yönündeki önerilerini duymazdan geldiler.**

15-18 Mayıs tarihleri arasında Brüksel'de yapılan NATO Savunma bakanları lkbahar toplantısında NATO'nun son durumu, Varşova Pakti'ndeki gelişmeler ele alındı ve 1985-1990 yılları için üye ülkelere yapılacak yeni silahlanma ve bunun finansmanı konusundaki önerileri tartışan raporlar değerlendirildi. Toplantının gündeminde en önemli madde ise geleneksel silahların geliştirilmesi oldu. **Pershing-2 ve Cruise** füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine gerekçesi güzyüze bakan Reagan yönetimi ve NATO'nun yönetici çevreleri şimdi de geleneksel silahlara modern teknolojinin en yeni buluşlarını uygulayarak bunları çok daha güçlü tahrip araçları haline getirmek istiyorlar. NATO Başkomutanı ABD'li **Rogers** bu amaçla gelecek on yıl içinde NATO üyelerinin savunma harcamalarını yüzde dört oranında arttırmaları istiyor. Washington sadece Batı Avrupa'daki ABD birliklerinin manevra kabiliyetinin artırılması için Batı Avrupa'dan 41 milyar Mark talep ediyor. Bu, Federal Almanya için silahlanma harcamalarının 10 milyar Mark daha arttı-

nlması anlamına geliyor.

Toplantıda kararlar ABD Savunma Bakanı Weinberger'in baskısı altında alındı ve mali program üzerinde görüş birliğine varılmakla birlikte temel bazı noktalarda anlaşma sağlandı. Toplantı sonucunda her NATO ülkesinin geleneksel silahları alanında kendi tercihlerini bir listesiyle çıkarmasına karar verildi. Toplantı bitiminde yayınlanan bildiride Danimarka ve Yunanistan Batı Avrupa'ya yeni füzelemler yerleştirilmesi bölümüne kecnice koydular. İspanya ise bildiriyi hiç imzalamadı. Öte yanda Belçika hükümeti NATO masraflarına katkısını arttırmakta ısrarlı görünüyor, ülkesine yeni füzelemler yerleştirilmesini ertelenmesini istiyor. Hollanda savunma bakanına da ağır eleştiriler yöneltildi.

Toplantılar sırasında Türkiye'deki deniz üslerine **Harpoon** füzelemler yerleştirilmesi konusu da gündeme geldi ve Yunanistan tarafından sert tepkiler karşlandı. Ancak ortak bildiride NATO, Türkiye'nin **Harpoon** füzelemlerini almasını da içeren kuvvet hedeflerini onayladı. Toplantıda Türkiye'yi temsil eden Savunma Bakanı **Zeki Yavuztürk** ABD, İngiltere ve İtalya sözcükleri ile yaptığı ayrı ayrı görüşmelerde özellikle Türkiye'nin satın alacağı savaş uçakları ve diğer silahlar konusunda pazarlıklar yürüttü.

Silahlanmayı kim tirandırıyor?

ABD ve NATO

Sovyetler Birliği

Reagan yönetimi 1985'te silahlanma harcamalarına 305 milyar dolar ayıracak. Harcamalar 1981'de 157 milyar dolar, 1971'de ise 78 milyar dolardı. Yeni yapılan program gereğince, geleneksel silahlar alanında da yapılacak olan gelişmeler NATO ülkelerinin ulusal silahlanma harcamalarını yüzde 4 oranında arttırmalarını gerektiriyor.

Sovyetler Birliği 1984 savunma harcamaları için 17 milyar ruble öngörüyor. Silahlanma harcamaları 1981'de 17 milyardı. Toplumsal harcamalara ayrılan miktar ise sürekli arttırdı. Sosyalist ülkeler Mart ayının 5'inde NATO ve Varşova Pakti ülkelerinin silahlanma harcamalarını üç yıl için dondurulması önerisinde bulundular.

İktidari bir hareketi olarak eğer bu kararların gelen "dave" ile hareket geçmeyi planladığını göstermektedir. Her ne kadar Körfez ülkeleri ABD ile daha sıkı ilişkileri girmektedir şimdiki çekimler görünüyorsa da ABD, bölge ülkelerinden Oman ile "krizlik bir noktada kendisinden yardım istemesi" konusunda bir anlaşma imzalaması durumunda. Oman'ın yardım talebi ABD'nin Körfeze girmesi için iyi bir gerekçe yaratacaktır.

Tüm haber kaynakları Reagan'ın ABD'yi Körfez'de askeri bir müdahaleye sürükleyebileceği yönünde birleşirken ABD yönetiminin Lübnan'daki yenilgisini Körfez'de askeri bir zaferle kapatmak istediğini de belirtmektedirler.

Öte yanda NATO'da siyasi alanda hareketi geçildiği takdirde Türkiye'de de bazı sorumluluklar düşebileceği konusu İngiltere'nin dışişlerinde sorumlu Devlet Bakanı Baroness Young tarafından belirtilmesi olma ile birlikte bunun nasıl bir görev olacağı henüz açığa çıkmış değildir.

Hürmüz Boğazı'nın kapatılması neleme yol açabilir?

Dünya petrol tüketiminin yüzde 17'si, yani sekiz milyon varil petrol Hürmüz Boğazı'ndan geçmektedir. Körfez'in kapanması durumunda en fazla etkilenen ülkelerin başında ise Japonya ve Batı Avrupa ülkeleri yer alır. Halen Japonya petrol gereksiniminin yüzde 37'sini Körfez bölgesinden sağlar. Batı Avrupa'nın Ortadoğu petrolüne bağımlılık oranı ise yüzde 54. Körfez kapandığı takdirde Avrupa ülkelerinin stokları dört ay kadar idare edilebilecekleri bildiriliyor. ABD ise petrolünün sadece yüzde üçünü Körfez'den ithal ediyor. Bu durumda Körfez'in kapatılmasının kısa sürede yaşamsal önemi olmayacağı ancak dünya petrol fiyatlarını belki yüzde 20 oranında arttıracak bildiriliyor. Bu koşullarda Hürmüz Boğazı'nın kapatılması durumunda bundan en çok etkilenen olan Batı ülkelerinden çok Körfez'de petrol üretip, ihraç eden ülkelerin kendisi, çünkü petrol onların tek ve en önemli doğal kaynağıdır. Bu ülkelerin tümü böyle bir durumda ekonomik krizden kurtulacaklardır. Ancak daha şüpheli ABD'nin müdahalesinin İran-İrak savaşının boyutlarını genişletmesi, bölgede emperyalizmin askere varlığını arttırmıştır.

bin dinar bu ayınla karşı. Tülbü kentinde, yüzlerce müzisyen sokaklara döküldü, müzik yaptılar. Sinema sanatçıları ve filmciler çeşitli gösterileri onlara katıldılar. Zeist Kentinde, sağlık görevlileri hastanelerde, yaşlılara bakım yurtlarında, "barış kahvaltısı" düzenlediler. Hastalar ve doktorlar kahvaltısı arasında, barışa değinen konuşmalar yaptılar. Alphen an de Rijn kentinde ev doktorları, sokakta özel bir saatin saati düzenleyerek, bir atom savası sırasında doktorları düşen görevleri tartıştılar. Tartıya sonunda, atom savasında doktorların tedavi anlamında yapabilecekleri hemen hiç birşey olmadı, tek çözümlen olduğu atom silahlandırarak arındırmak olduğu sonucuna vardılar.

10 Mayıs gününde kadar toplam 900 bin kişi bu eylemlere katıldı. 10 Mayıs günü ise halktan doruk noktasını oluşturuyordu. Zira KKN Komitesi üyesi Hollanda Sendikalar Federasyonu (FNV) bugün için

Halkın istem ve iradesine karşı Avrupa'ya ölüm rollerini yerleştiren bir avuç savasçı mı?

Halkın istem ve iradesine karşı Avrupa'ya ölüm rollerini yerleştiren bir avuç savasçı mı?

Halkın istem ve iradesine karşı Avrupa'ya ölüm rollerini yerleştiren bir avuç savasçı mı?

Halkın istem ve iradesine karşı Avrupa'ya ölüm rollerini yerleştiren bir avuç savasçı mı?

Dört Latin Amerika ülkesi yüksek faizlere karşı çıktı

Latin Amerika'nın uluslararası kurumlarına borçlu ülkelerinden Brezilya, Arjantin, Meksika ve Kolombiya'nın devlet başkanları 20 Mayıs günü yaptıkları açıklamada en endüstrilemiş ülkeleri mali ve uluslararası ticaret politikalarında köklü değişikliklere yönlendirmeyi çağırıyor. Toplam dış borcu 240 milyar tutan bu ülkelerin devlet başkanları bu duruma bir son verilmesi gerektiğini belirttikçe, sürekli artan faiz oranlarının ülkelerinde demokrasiyi ve ekonomik güvenliği tehdit ettiğini belirttiler. Bu ülkelerin dışişleri ve maliye bakanları Haziran ayı içinde bir araya gelecek borçlardan doğan sorunlarını görüşecekler. Uluslararası kurumlarına borçlu olan bu ülkelerde Amerikan bankalarının faiz oranlarının son yıl içinde üç kez yükselmesi yüzünden bu ülkelerin ekonomisi ağır darbe yemiş durumda. Latin Amerika ülkelerinin toplam borçları sadece faiz oranlarının artışı yüzünden 5 milyar dolar arttı.

Altı devlet başkanı atom silahı üretiminin durdurulması çağrısı yaptı

Altı devlet ve hükümet başkanı atom silahlarına sahip güçlere yaptıkları ortak çağrıda atom silahları üretiminin, denemelerinin ve yerleştirilmesinin durdurulmasını ve dünyayı atom silahlarından arındırma amaçlayan bir silahlanma programının yapılmasını istedik. Çağrı imzayan Levys Başbakan Olaf Palme, Hindistan Başbakanı Indira Gandhi, Meksika Cumhurbaşkanı Miguel de la Madrid, Tanzanya Cumhurbaşkanı Julius Nyerere, Yunanistan Başbakanı Andreas Papand-

reu ve Arjantin Cumhurbaşkanı Raúl Alfonsín, 22 Mayıs 1984 günü ülkelerinde düzenledikleri basın toplantılarında ortak çağrıyı kamuoyuna duyurdular.

Atom silahlanmasının düzenleneyen anlaşmalarla yeterli olmadığı, gerçek bir silahlanmaya gereksinim duyulduğuna belirlen ortak çağrı, altı ülkenin Birleşmiş Milletler'deki elçileri tarafından atom silahlarına sahip ülkelerin B.M. temsilcilerine verildi

Barış Listesi'nin seçim çağrısında, "Avrupa barışın güvencesi, barışı koruma da Avrupa Parlamentosu'nun birincil işi olmalıdır" diyor

17 Haziran'daki Avrupa Parlamentosu seçimlerine Federal Almanya'da "Barış Listesi" de katılıyor

"Avrupa Parlamentosu'nun asıl görevi barışı korumak olmalı"

Önümüzdeki 14 ve 17 Haziran tarihlerinde Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) üyesi 10 ülkede Avrupa Parlamentosu yenileme seçimleri yapılacak. Başlıca görevi AET'nin yürütme organlarının denetimi olan ve 1958 yılından beri faaliyet gösteren bu kuruluş Avrupa ülkeleri arasında politik birliği sağlamaya çalışmaktadır.

1979 yılına kadar ulusal parlamentolarından seçilen üyelerden oluşan bu kuruluş, 1979 yılında, 7 ve 10 Haziran günleri tüm AET ülkelerinde yapılan seçimlerle ilk kez doğrudan seçilmiş, üye sayısı 198'den 410'a ve daha sonra Yunanistan'ın AET'ye girmesiyle de 434'e çıkmıştır.

Bu yılki seçimler Danimarka, Hollanda, İngiltere ve İrlanda'da 14 Haziran günü, diğer ülkelerde ise 17 Haziran'da yapılacaktır. Tüm AET ülkelerinde doğrudan ve tek dereceli olarak yapılacak seçimlerin yöntem ve uygulaması ülkeden ülkeye farklılıklar göstermektedir. Seçimlerin yapıldığı 10 ülkeden yalnızca İngiltere'de

dar bölge çoğunluk yöntemi, diğerlerinde ise nisbi temsil sistemi geçerlidir.

İşçi sınıfı ve barış hareketi arasındaki işbirliğinin bir simgesi

Bu yıl Avrupa Parlamentosu için Federal Almanya'da yapılan seçimlerin önemli özelliği, Federal Almanya barış hareketinin de seçimlere politik partilerin yanısıra, kendi adaylarından oluşan bir liste ile katılmasıdır.

Komünistlerin, sosyal-demokratların, Hristiyanların, barış, gençlik, öğrenci örgütleri temsilcilerinin ve sendikacıların oluşturduğu "Barış Listesi" (Friedensliste), işçi sınıfı ve barış hareketi arasındaki işbirliğinin bir simgesi olma özelliğini taşıyor. Barış Listesi, CDU, CSU, FDP, SPD, Yeşiller gibi seçime katılan diğer partiler arasında, Avrupa'ya yerleştirilen roketler konusunda başa alan, demokrasi hareketinin güçlenmesini ve emekçilerin haklarını savunma tek aday.

Çok geniş bir siyasi yelpazeyi içinde barındıran ve 80 adaydan oluşan Barış Listesi, orta menzilli ABD roketlerine karşı Federal Almanya'da oluşan protesto hareketini güçlendirmeye amacıyla kuruldu. Alman Komünist Partisi (DKP), Nisan ayında yaptığı 2. Genel Yönetim Kurulu toplantısında, Barış Listesi'ni destekleme amacıyla seçimlerden kendi adaylığını çekme kararı aldı. Liste'nin yüzlerce demokratın imzaladığı seçim çağrısında, "Avrupa barışın güvencesi, barışı koruma da Avrupa Parlamentosu'nun birincil işi olmalıdır" diyor.

Barış Listesi'nden adaylığını koyan ve Liste'yi destekleyen güçler, Ortak Pazar ülkelerinde 12 milyon kişiyi işsiz bırakan krizin ve silahlanma yarışının önüne geçmek için sirtına bindirmesine karşı çıkıyorlar ve "Barış ve demokrasinin güvencesi olan bir Avrupa" için şu istemleri öne sürüyorlar:

● Orta menzilli füzelemler yerleştiril-

Aday
Uwe Krickrehm
(DKP)

Aday
Manfred Popik
(Demokratik Sozialist Partei)

AVRUPA PARLAMENTOSU NEDİR?

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) nin organlarından biri olan Avrupa Parlamentosu, Avrupa ülkelerinin ortak bir emperyalist politika yürütmelerini sağlamak ve Ortak Pazar'a üye ülkeler arasında politik birliği gerçekleştirmek amacıyla kurulmuştur. Yetkileri, AET'nin temel anlaşmaları ve daha sonra hükümetler arasında yapılan anlaşmalarla saptanmıştır.

Belçika ve Yunanistan'ın 24, Danimarka'nın 16, İrlanda'nın 15, Lüksemburg'un 6 üyesi bulunmaktadır. Öte yanda 1979-1984 döneminde Avrupa Parlamentosu üyelerinin çoğunluğunu Sosyalist Grup (125 üye), Hristiyan Demokratlar (117 üye), Avrupa Demokratlar Grubu-Muhafazakârlar (63 üye) ve Liberaller (38 üye) oluşturmışlardır. Ağustos ayı dışında her ay bir hafta

Aday
Ute Heinenmann
(Tolug)

Aday
Herbert Neumann-Schneider
(Eski FDP üyesi)

Gel, Melihâ ana...

"10 yaşına kadar koynumdan çıkarmadım. Siçacık koynuma uyurdu; kışın ayaklarını elimle ısıtırdım... Şimdi o soğuk hücrede tek başına kalıyor. Nasıl üşüyor kimbilir? Dört sen oldu ona bir sarılamadım. Bir sarılsam hiç bırakmasam diyorum."

Türkiye'de cunta mahkemelerinin idama mahkum ettiği gençlerden birinin anısı böyle diyor **Nokta** dergisinin kendisiyle yaptığı röportajda. İdama mahkum edilen genç belki 20, belki de 25 yaşında. İstatistikler 14 yaşından yukarısını çocuk sayıyor. Ama anası için hala çocuk idam mahkumu. Korunacak, sevicecek, ayaklan ısıtılabacak bir çocuk... Hangi ana için çocuğu büyük ki? İdam mahkumu da olsa, ordulara kumanda da etse, koskoca bir ülkeyi de yönetse, 20 yaşında da, 50 yaşında da analan için sanki hep doğduğu günü gibidir çocukları.

Ve analar çocuklarına hep iyi şeyler vermek isterler. Çocukları savagılara ölmeyi, baskı altında yaşamayı, açlık, yoksulluk, hastalık çekmesini, gülsün, oynasın isterler. Yıllar önce 2. Dünya Savaşı sonrasında anaların bu istemlerinden hareket eden bir kuruluş, **Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu** her yıl 1 Haziran'ın Dünya Çocuk Günü olarak kutlanmasını önermiştir. 34 yıldır 1 Haziran tüm dünya çocuklarına armağan edilmiş bir gündür. Büyükleşen çocuklarımız için ne yapabiliriz, ne yaptık ve neleri yapamadık diye düşündükleri gün... Bu yıl da 1 Haziran'a yaklaşırken çocuklarımız için neler yapabileceğimizi bir kez daha saptamak durumundayız.

Dünyamız her gün gözlerini açan sıyah, beyaz, sen küçükün dünyavıları analar istediklerini verebiliyor mu? Bugün yeryüzünde çocukları **"tek ayrıncılık sını sayıldığı"** ülkeler de var kuşkusuz, ama bu dünyanın yeryüzünün her yerinde geçerli olmadığı aşığıdaki tablodan belli.

Bugün dünyamızda yaşayan 1,5 milyarı üzerinde çocuğun yüzde 40'ı, yani 600 milyon çocuk yoksulluk koşullarında büyümektedir. Her yıl sekiz milyon çocuk doğar dünyamızda ama geri kalışın ülkelerde doğan bes çocukları bir daha bes yaşına varamadan ölü gider. 200 milyon çocuk açtır ve her yıl 12 milyon çocuk açlıktan, 15 milyon çocuk dok-

torusuzluktan ölmektedir. Güney Amerika ülkelerinde ise 30 dakikada bir çocuğun açlıktan öldüğü hesaplanmıştır.

Yine bugün dünyamızda 200 milyon çocuğun okula gitme olanığı yoktur. Kapitalist ülkelere yaşıyan 15 yaşın altında 52 milyon çocuk küçük yaşlarda okullarda terkelmek ve çalışmak durumundadır. En zengin kapitalist ülke ABD'de hergün 2,5 milyon çocuk sabahın karandığında okula gider, işe gitmek üzere vola koyulur.

Ülkemiz Türkiye'de de bugün 17 milyon çocuk nüfusuna karşın çocukları korunmasına yönelik bir tek yasa bile yoktur. Her yıl beslenme yeterliliğinden, doktorsuzluktan, baksızlıktan bir yaşıdan küçük yüzbinden fazla, 1-4 yaş arası onbinlerce, 4-15 yaş arası binlerce çocuk ölmektedir ülkemizde... 12-14 yaş arasındaki çocukların yansı, yani 1,5 milyon çocuk çalışmak zorundadır. 12-14 yaş arasındaki 100 bin çocuk sanayi işçisidir. Kurumayla muhtaç bes milyon çocuktan sadece 17 bini korunabilmektedir.

Ve çocukları bu koşullarda yaşadığı dünyamızda da yıldı 650 milyar dolar silahlanma harcamalarını gitmektedir. Oysa neler yapalımza bu parayla çocuklarımız için ve çocuklarımızın babaları-anaları ısıtacak kalmaları diye... Hesabı yapılmış, silahlara giden bu paranın sadece yüzde onu aç çocukların tümünü doyurmayla yeterli. 3 günlük silahlanma gideri ile 100 milyon çocuk okula sahip olabilir, 1 saniyede silahlarla yapılan harcamalarla 75 çocuk yuvaya kavuşabilir.

Geçmişte olanlar ve günümüzün gerekçeleri hergün bir kez daha kanıtlıyor: Savaş, çatışma politikası, yüksek silahlanma harcamaları, terör ve baskı ile çocuklarımızın mutluluğu birarada gidemez. Savagıları ölenler daha çok çocukları. Vietnam savagının kurbanlarını yüzde 60'ı çocuklardı ve savaş bittikten de geri-e dokuzuz bin öksüz bıraktı. Lübnan'da İsrail terörü kaç çocuğun canını aldı? Filistin kamplarında kaç çocuk katletildi bugüne dek? Güney Afrika'da... Latin Amerika ülkelerinde her ayın, faşist diktatörlüklerin hüküm sürdüğü ülkelerde kaç çocuk anasız-babasız, evsiz yurtsuz ve peşili baskılar altında?

Güney-Amerikalılar (193 yıl) ve *Liberia* (135 yıl) oluşturmaktadır. Ağustos ayı dışında her ay bir hafta süreyle toplanan Parlamento'nun çalışmaları üç ay kentte yürütülmektedir. Parlamento Strasbourg'da toplanır, komisyon toplantıları Brüksel'de yapılır, Parlamento'nun idari servisleri ve genel sekreterliği ise Lüksemburg'da çalışmalarını sürdürmektedir.

Filiz KARDAM

Ya yıllardır faşist terör koşullarında kurşunlanan, içkenice altında ölen, faşist cuntanın operasyonlarında kurban giden, zindanlarda hergün idam sehasının korkusuyla yaşayan yüzlerce genç insanımı... Çocukluk yıllarını daha yeni terkeden gencecik fidanlarımı. Ya da katledilen veya zindanda olan insanların ana-baba hasretleriyle olan küçük çocukları...Hiç kuşkusuz bu yıl 1 Haziran'da ülkemiz çocuklarını düşündüğümüzde bağrımızı delip geçen konur budur.

Bir başka mahkumun anası Melihâ ana şöyle dile getiriyor duygularını: "**Öyle bir kanun olsa ki beni de içeri onun yanına koysalar. Bir hücreye. Birlikte ömür boyu yatsak razıyım. Sarılsam ösem, hastalanınca ona baksam, avutsam bin kere razıyım. Ama olmaz değil mi? Öyle bir kanun çıkmaz değil mi?"**

Böyle bir kanun ne çıksın, ne de sen böyle bir kanunu iste Melihâ ana. Tek sen değilsin açık, dertli. Yalnız hele hiç değilsin. Ve kurtarılmak olan tek çocuk seninki değil. Kulağın, yüreğinin tüm çocuklarımızı ve tüm çocuklarımız için aydınlik günler istemeyenleri zindandan kurtaracak, ülkemizde baş, demokrasi, özgürlük günlerinin yolunu açacak insanlara ver... Tüm dünyada barıştan, silahsızlanmadan, demokrasiden yana olan insanlar gibi, baş ve demokrasi için meydanlara dökülen yığınlar gibi, ülkemizde ve yurt dışında baş ve demokrasi için uğraşan Türkiye'deki demokratlar var. "**İdamlara sen verilsin**", "**Genel af çıkarılsın**", "**Anti-demokratik uygulamalara sen verilsin**" demedikleri bulur. Bu taleplerle Batı Avrupa'da toplanan 127 bin imzayı duydu mu? Türkiye'de verilen 1260 imzalı dilekçeyi duydu mu?

Çocuklarımız geleceğimizi diyoruz. Çocuklarımızın geleceği ise dünyada ve ülkemizde baş ve demokrasinin korunmasına bağlı. Çocuğu için parayan yürek güçlüdür. Gel Melihâ ana, sen de güçlü yüreğini baş ve demokrasi için uğraşanların yanına kat. Türkiye'de 1 Haziran'ın en anlamlı kutlamaların yolu bu şimdir.

ten önce sürüyor.

- Orta menzilli füzelemler yerleştirilmesinin durdurulması, yerleştirilenlerin silbılması,
- Atom silahlarından, kimyasal silahlarından arındırılması bir Avrupa,
- Ortak Pazar'ın aç gelişmiş ülkeler karşı uyguladığı yeni-sömürgeci politikaya son!
- Silahlanma harcamalarının azaltılması, emekçilerin alım gücünün yükseltilmesi,
- İşyerlerinin yokedilmesinin önüne geçilmesi, yeni işyerlerinin açılması, 35 saatlik iş haftası,
- Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması; meslek yasaklarını kaldırılması, tüm neo-faşist örgütlerin kapatılması; yabancısı düşmanlığına karşı savaş.
- Barış Listesi adaylarını, roketlere, gerçiliğe, ısıtılışla karşı, SPD ve Yeşiller'e yönelik yaptığı ortak savagım çağrısına karşın, sıkakasını iki parti de seçimlere kendi partileri adına adaylığını koydu. Yeşiller, Barış Listesi'nin, seçimlerde kendi konumlarını zayıflatmış ve kendilerine "rakip" bir unsur olarak gördüklerini açıkladı.
- Barış Listesi adayları arasında teolog Ute Heinenmann, Prof. Reinhard Kühn, Prof. Dr. Frank Deppe, Demokratik Sosyalist Parti'den Karl-Heinz Hansen ve Manfred Coppik yer alıyor.

17 Haziran günü tüm ülkede halk oylaması

Federal Almanya baş hareketine bağlı örgütler, Avrupa Parlamentosu seçimlerinin yapılacağı 17 Haziran günü roketler karşı "**Halk Oylaması**" yapacaklar. Ülkenin en ücra köşesine kadar, onbinlerce seçim lokalinin önünde kurulacak standlarda, seçmenlere ikinci bir oylama çağrısı yapılacak. 18 Haziran günü Bonn'daki Koordinasyon Bürosu'nda oy pusulasıların değerlendirilmesine geçilecek ve seçim sonucu o hafta içinde kamuoyuna açıklanacak. "**Cruise ve Pershing roketleri halkın iradesine borsurulamadan yerleştirildi**" diyen baş güçleri, Halk Oylaması'nın resmi bir oylama olmadığını, ancak oylamanın, roketlere karşı direnişin bitmediğini göstermesi açısından önemli olduğunu belirtiyorlar.

Halk Oylaması'nın en hazırlıklı ve Avrupa Parlamentosu'na adaylığını koyan Barış Listesi'nin seçim kampanyasını tüm Federal Almanya'da iççe yürütüyor. Barış Listesi, televizyonda kendisine ayrılan seçim konuşmaları süresinin yanına yakını Halk Oylaması'na ayırdı.

TİSK ücretlerden sendika ödeneklerini kesmeme kararı aldı

Tekelci sermaye işçilere sekiz koldan saldırıya geçti

● TİSK, sendika üyesi bütün alt örgütlerle ve sendika üyesi işverenlere gizli bir genelge göndererek, yeni toplu sözleşme döneminde işçilere ve işçi sendikalarına karşı uygulanacak prensipler konusunda direktifler verdi

Anayasa, çalışma ve toplu sözleşme düzenleye ilgili yasalarda yapılan değişikliklerle işçi haklarının kısıp çevrilmesinin ardından, tekelci sermaye işçi haklarını daha da geriletmek amacıyla yeni bir saldırıya geçti. Tekelci sermayenin kontrolünde bulunan ve işverenlerin üst örgütü olan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), sendika üyesi bütün alt örgütlerle ve sendika üyesi işverenlere gizli bir genelge göndererek, yeni toplu sözleşme döneminde işçilere ve işçi sendikalarına karşı uygulanacak prensipler konusunda direktifler verdi ve buna uymayan işverenlerin örgüt üyeliğinin düşeceği ve ayrıca, "Merkezi Dayanışma Fonu"ndan yararlandırılmayacağı belirtildi.

Tekelci sermayenin sekiz emri

Sekiz emir ve prensipten oluşan genelgenin birinci maddesinde, "Toplu iş sözleşmelerinin işveren tarafı, üye işveren sendikalarını placaktır" denilerek, işverenlerin tek tek toplu sözleşme görüşmelerine oturmaları yasaklandı ve yerine "grup sözleşmesi" esas getirildi. Bu getirilen prensibe göre, toplu sözleşme görüşmeleri işveren işçi sendikası arasında değil, işveren-sendikası işçi sendikası arasında yapılabilecek.

Sendika üyesi bütün işverenlere ve işveren sendikalarına gönderilen genelgenin ikinci maddesinde, "grev ve lokavta geçen süreleri ait ücret ödeneklerinin yasa ile yasaklandığı" hatırlatılarak, bunların

dışında başka bir ad altında da olsa, grev ve lokavta geçen süre için, işçiyi hiçbir ödenekten yoksunlaştırmamakla direktif verildi. Bilindiği gibi, geçmiş dönemlerde, grev sonrası toplu sözleşme imzalandığında sendikalar, grevde geçen süre için, ikramiye ve benzeri adlar altında işveren den belli haklar elde edebiliyorlardı. Bu genelge ile TİSK, işverenlere "bütün ödemeler yapmayacaksınız" emrini veriyordu.

İlgili genelgenin üçüncü ve dördüncü maddelerinde, "işçi sendikalarının veya işçilerin yasadışı davranış ve eylemlerine müsamaha gösterilmeyecektir" denilmekte, müdürlerin, müdür yardımcılarının, şeflerin, mühendislerin, büro personelinin, amirlerin, usta başlarının, teknik personelin ve koruma görevlilerinin toplu sözleşme kapsamı dışında bırakılacağı belirtilir. Böylece, bu tür personelin sendikalara üye olması TİSK tarafından yasaklandı. Ayrıca, genelgenin bu bölümünde, "işverenlerin işi sevk ve idare haklarına müdahaleye müsamaha edilmeyecek" denildi ve işçilere hiçbir şekilde de karara katılma hakkı tanınmayacakla direktifi verildi.

Genelgenin beşinci ve altıncı maddelerinde "kudem tazminatı ödemelerinde kanunun koyduğu limitlerin hiçbir şekilde aşılmayacağı" ve eskiden "işsizlik tazminatı" adıyla yapılan ödemelerin bundan böyle yapılmayacağı prensibi getirildi ve işçilere, "Check Off" sisteminden vazgeçme emri verildi. Bilindiği gibi, "Check Off" uygulamasına göre, işçi sendikalarına üye işçilerin aylık ödentileri işverenler tarafından ücretlerden kesiliyor ve toplu olarak her ay sendikaya ödeniyordu. TİSK'in bu direktifi göre, işçiler yeni toplu sözleşme döneminden itibaren işçilerin ücretlerinden sendika ödeneklerini kesmeyecekler ve isteyen işçi, ödeneklerini sendikaya kendisi yatıracak.

Genelgenin yedinci ve sekizinci maddelerinde ise, "kanunun çalışmadan ücret ödenen günlere ilave yapılmayacaktır. Yıllık izinlerde, kanuni azami süre olan dört hafta aşılmayacaktır. Haftalık çalışma süreleri kısıtlanmayacaktır" denilmekte ve daha önceki toplu sözleşmelerde bu hakkı elde etmiş olan sendikalarından, yeni toplu sözleşmelerde bunların geri alınması istendi.

IMF ve Dünya Bankası'nın emirleri yerine getirildi

Toplam 1,7 trilyon liralık yatırımdan vazgeçildi

● Yapımı sürdürülen 94 kamu projesinin yatırımdan vazgeçilince, bugüne kadar harcanan 81 milyar 755 milyon dolar çöpe atılmış oldu.

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın direktiflerine uyularak, yapımı sürmekte olan ve kamu kesimine ait bulunan 94 projenin yatırımdan vazgeçildi. Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapılan açıklamaya göre, yapımı durdurulmuş plan ve programlardan çıkarılan kamuya ait 94 kuruluş için, 1 trilyon 665 milyar liralık yatırım yapmasına öngörülmüştü. Yine DPT'nin açıklamasına göre, yapımı durdurulan 94 proje için, bugüne kadar 81 milyar 755 milyon liralık harcama yapıldı. İlgili yatırımlardan vazgeçilmesi birlikte, şimdiye

kadar harcanmış olan 81 milyar 755 milyon lira da çöpe atılmış oldu.

Bilindiği gibi, "24 Ocak 1980" tarihinden sonra IMF ve Dünya Bankası ile imzalanan bütün anlaşmalarda, "kamu kesimi yatırımlarının geriletilmesi", "kanunun ekonomideki etkinliğinin azaltılması", Dünya Bankası ve IMF'nin istemediği alanlara yatırım yapılmayacağı şeklinde maddeler yer almış ve Türkiye bunları kabul etmişti. Son olarak, Turgut Özal hükümeti'nin işbaşına gelmesinden sonra ve içinde bulunduğumuz yılın Ocak ayında, IMF ve Dünya Bankası ile imzalanan anlaşmalarda aynı doğrultuda ilkelere tekrarlanmıştır, kalkınma hızının düşük tutulacağı kabul edilmiş ve buna bağlı olarak, kamu yatırımlarının önemli bir bölümünün yatırımdan vazgeçilmiştir.

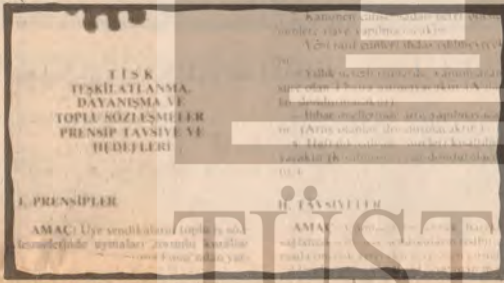
ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Orduya kelim!

Türkiye Postası'nın 5. sayısında, OYAK ve ordu vakfının işlemleri, omzu kalabalıklarını bu kuruluşlar eliyle, huzla tekelci-holdingci konuma yükseldiklerine işaret etmektedir. Aynı yazıda, ordu üst yönetiminin yine bu kuruluşlar eliyle çöküşlü tekelci, yerli holdingci-tekkeci sermaye, devlet kuruluşları, özel ve devlet bankalarına içiçe geçmeye başladıklarını söylemiştir.

Bunları söylediklerimizden bu yana bir yıl geçmiştir, şimdi köprülerin altında çok sular akmıştır. O günden bu güne, ordu üst yönetimi OYAK ve ordu vakfının aracılığıyla çok daha tehlikeli adımlar atmış, iç ve dış gerilla için içiçe geçmeler, içi-dışı ilişkiler geliştirmiştir. Atılan bu tehlikeli adımların başında, ABD ile imzalanan F-16 anlaşması gelmektedir. F-16 anlaşması sanıldığı, ya da gösterilen istendiği gibi, yalnızca 160 savaş uçağının Türkiye'de yapımına ilgili bir proje değildir. Ve yine sanıldığı, ya da gösterilen istendiği gibi, F-16 anlaşmasının tarafı, yalnızca ABD ve Türkiye hükümetleri de değildir.

Konunun hükümetlerle ilgili yanı, 160 F-16 bombardıman uçağının

TİSK'in işçi sendikalarına ve bütün işverenlere gönderdiği genelgenin kopyası

ANAP'ın altıncı ayında işte dışsattım patlamasının gerçek yüzü

İsviçre'ye yapılan dışsattımın yüzde 90'ı hayali

● Yapılan açıklamada, başta Federal Almanya olmak üzere başka ülkeler üzerinden de gerçekleştirildiği söylenerek, Türkiye'nin dışsattım rakamlarının güvenilirme olduğu belirtildi

Büyük dışsattım holdinglerin, devletten daha çok vergi iadesi alabilmek için dışsattım miktarını gerçek olandan fazla gösterdikleri ortaya çıktı. İçinde bulunduğumuz yılın Ocak-Şubat dönemini kapsayan iki aylık süreçte, İsviçre'ye yapılan dışsattımın yaklaşık yüzde 90'ının

hayali olduğu belirlendi. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) yaptığı resmi açıklamaya göre, Ocak-Şubat döneminde, İsviçre'ye 120 milyon dolarlık dışsattım yapıldı. ANKA ajansının İsviçre Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün istatistiklerine dayanarak yaptığı açıklamaya göre, Ocak-Şubat döneminde Türkiye'nin bu ülkeye yaptığı "gerçek dışsattım" 8,5 milyon dolar. Böylece, ilgili dönemde İsviçre'ye yapılan dışsattımın 111 milyon 500 bin dolarlık bölümünün hayali olduğu ortaya çıktı.

Büyük dışsattım holdinglerin, yalnızca İsviçre üzerinden gerçekleştirdikleri "hayali dışsattım" karşılık, vergi iadesi adı altında devlet kasasından 17 milyar lira aldıkları belirlendi. ANKA'nın haberine göre, 15 büyük dışsattım holding, gerçekleştirdikleri "gerçek" dışsattımdan elde ettikleri döviz, yurtdışı ve yurtiçinde, değişik kanallardan elde ettikleri döviz de ekleyerek, bu paraları Merkez

Bankası'na götürüp "bu kadar dışsattım yapmak" beyanında bulunuyorlar ve böylece, devletten daha çok vergi iadesi alıyorlar.

Bilindiği gibi, eskiden yasa gereği dışsattımcılar gerçekleştirdikleri dışsattım belgeleriyle ispat etmek zorundaydılar. Özal Hükümeti, bu uygulamayı kaldırdı ve 50 milyon doların üstünde dışsattım yapan 15 büyük holding için beyan esasını getirdi. Bu yeni uygulamayla, 15 büyük holding beyan ettiği dışsattım belgeleriyle ispat etmek zorunluluğundan kurtuluyor ve Merkez Bankası'na götürdüğü döviz miktarı kadar dışsattım yapmış kabul ediliyor.

ANKA'nın haberinde ve uzmanların yaptığı açıklamada, "hayali dışsattımın" yalnızca İsviçre üzerinden değil, başta Federal Almanya olmak üzere başka ülkeler üzerinden de gerçekleştirildiği söylenerek, Türkiye'nin dışsattım rakamlarının güvenilirme olduğu belirtildi.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Mürteza Celikel ve Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, hayali dışsattım önce yalanlanmaya kalkışılır, ancak olayı önce boyutları genişletilerek susmak zorunda kaldılar

F-16 anlaşmasını tarafları, yalnızca ABD ve Türkiye hükümetleri arasında değerlendirildi.

Konunun hükümetleri ilgili yanı, 160 F-16 bombardıman uçağının 4,2 milyar dolar satışmasından ibarettir. Ve bu nokta, okyanusun ortasında duran koca bir buz dağının, deniz üstünde görünen küçük bir parçasıdır.

Buz dağının deniz altında kalan büyük parçasına gelince. Geçtiğimiz günlerde kurulan ve F-16'ların yapımını gerçekleştirecek olan firmaların adı Türk Uçak ve Uzay Sanayii A.Ş.'dir. Bu yapımcı kuruluşun iki büyük ortağından birisi, ABD'nin önde gelen silah tedarik General Dynamics ve öteki de, Türk Hava Kuvvetleri Vakfı'dır.

TUSAŞ adıyla anılan bu kuruluş, Türk Hava Kuvvetleri için on yıllık sürede 160 F-16 bombardıman uçağı üretecek ve karşılığında 4,2 milyar dolar alacaktır. Ancak, TUSAŞ yalnızca 160 uçağın yapımını gerçekleştirmekle kalmayacak; aynı zamanda, F-16'ların ve belli parçalarının Türkiye'de üretimi sürekli kılınacak ve bunlar, başka ülkelere de Türkiye üzerinden pazarlanacaktır.

Yine F-16 anlaşması uyarınca, ABD "askerel sanayi kompleksi"nin çekirdeğini oluşturan silah tedarikçileri, OYAK ve ordu vakıfları, yerli tedarikler ve devlet işletmelerini dörtlüsünün ortaktığında, şimdiki Türkiye'de ardarda şirketler kurulmaktadır. Bunlar, silah endüstrisinin değişik kollarında, bu sanayinin tamamlayıcı sektörlerinde, savaş endüstrisi için kritik maddelerin üretiminde, elektronik ve haberleşme gibi sanayi kesimlerinde faaliyet göstereceklerdir.

Bu gelişmelerin, atılan bu yeni adımların, ordu ve ordu üst yönetimi ilgili birkaç yanı var. Birinci olarak, F-16 projesi, OYAK ve ordu vakıfları ile ordu üst yönetiminin sıradan çöküşlü tedarikçileri, ya da ABD tedarikçileriyle işleme geçmeye, kaynaşmaya başlaması olayı değildir. Burada söz konusu olan, dünya gereğinin ana merkez ABD "askerel sanayi kompleksi"ne ve buna bağlı olarak, ABD yönetimine ve Pentagon'a dolayış "bağlanmanın", çıkar ilişkileriyle işleme geçmenin, kaynaşmanın adamlarının atılmasıdır.

İkinci olarak, F-16 projesi, OYAK ve ordu vakıfları eliyle, ekonomik güç olarak omzu kalabalıkları işleme geçireceklerdir. Kuşkusuz bu durum, yalnızca ordu üst yönetimini değil, su ya da bu rütbeden subay ve assubayları, dolayısıyla ordunun tüm yapısını gereciliik bazında etkileyeceklerdir. Üçüncü olarak, F-16 projesi, yalnızca omzu kalabalıkları ABD silah tedarikçileriyle işleme geçirmekle kalmayacak; aynı zamanda, bunların devlet kademeleriyle, bürokrasinin tepesi noktasıyla, işbirlikli tedarikci sermaye ile bağlarını ve ilişkilerini güçlendireceklerdir.

Bu gelişmeler, ister istemez ordunun yapısında, işlevlerinde, ekonomide, sosyal ve siyasal yaşamda, dış politikada değişimleri, eskiye oranla çok daha tehlikeli eğilimleri de beraberinde getireceklerdir.

Birinci olarak, F-16 projesiyle, Türkiye ekonomisinin emperyalizme bağımlılığı katbekat artmakla kalmayacak; aynı zamanda, ulusal ekonominin en kritik ve en önemli sektörleri, doğrudan ABD silah tedarikçilerine, Reagan yönetimine ve Pentagon'a bağlanacaktır.

İkinci olarak, silah endüstrisi alanına atılan bu adımlar ve bütünüyle F-16 anlaşması, yalnızca Türkiye'nin silahlanma harcamalarını önemli oranda arttırmakla kalmayacak, aynı zamanda kelimelerin gerçek anlamıyla Türkiye bölgesinde ABD'nin "sırama tahışı" yapılacaktır.

Üçüncü olarak, F-16 projesi, ordu üst yönetimi eliyle ordunun militarist eğilimlerini ve eylemlerini daha da arttıracak, onun politik ve sosyal yaşamdaki, dış politikadaki aktifliği, gereciliik bazında daha da tırmandırarak.

Bu nedenle, omzu kalabalıkların, OYAK ve ordu vakıfları eliyle ABD "askerel sanayi kompleksi"yle işleme geçme ve Türkiye'yi her anlamda dünya gereğinin merkezinde dolayış "bağlama" doğrultusunda atıldığı bu tehlikeli adımların durdurulması, şimdiki her zamankinden daha çok demokrasinin mücadelesinin en temel taşlarından birisi olsa gerekir.

Yıllık enflasyon oranı yüzde 50'yi aştı

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı Ekrem Pakdemirli'nin 16 Mayıs tarihinde yaptığı açıklamaya göre, Nisan ayı sonunda yıllık enflasyon oranı yüzde 50'yi aştı. Müsteşarlığın derlediği toptan eşya fiyatları endeksinde göre, fiyatlar Nisan ayında yüzde 6,4 oranında artarken, yıllık artış yüzde 50,2'ye yükseldi.

Öte yandan, yine Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından hazırlanan İstanbul gelişime endeksinde göre, Nisan ayında perakende fiyatlar yüzde 9,9 oranında artarken, son dört yılın en yüksek fiyat artışı gerçekleştirildi. Müsteşarlık açıklamasına göre, perakende fiyatlarındaki yıllık artış Nisan sonunda yüzde 48,1'e yükseldi.

lerinin grevleri 3. haftayı doldurdu... 250 bin işçi Bonn'da miting yaptı... On binlerce basın emekçisi uyarı grevleriyle tekeli b...

Lokavtlara (Anayasa'ya rağmen Hessen eyaletinde de uygulamaya konursa) yanıt: G

28 Mayıs Pazartesi günü Bonn'da Federal Almanya'da son yirmi yılın en büyük işçi mitingi gerçekleştirildi. 250 bini aşkın işçinin katıldığı eylemde, işverenlerin eyalet anayasasındaki açık hükme rağmen Hessen eyaletinde de lokavt uygulamalarına gitmeleri halinde tüm ülke çapında genel greve gidileceği açıklandı. Böylece uzun yıllardan sonra F. Almanya'da, savayışın sendikal plandan siyasal sınırağına ilişkin en önemli göstergelerinden biri kabul edilen, genel greve gidilmesi olasılığı belirdi. Nitekim gazetemizin basılacağı saatlerde, Metal İşverenleri Genel Birliği (Gesamtmittel) yöneticileri Hessen'de 30 bin işçiye lokavt uygulayacaklarını bir kez daha yinediler. Bu durumda genel grev olasılığı daha da artmış oldu. Saat 14'den itibaren ilkinin hemen her yanında Bonn'a gelmiş olan yüzbinlerce işçi miting alanında doğu çeşitli kollarından yürüyüşe geçtiler. Ana yürüyüş kolunda ilk sırada DGB yöneticilerinin yanı sıra Alman Komünist Partisi Başkanı Herbert Mies ve DKP Yönetim Kurulu üyeleri, SPD parlamento grubu Başkanı Hans Joachim Vogel, SPD parlamenterleri, Die Grünen meclis grubu üyeleri ve önderleri yer aldılar.

Polisin çok yoğun önlemleri altında, ancak büyük bir disiplin içinde geçen miting 15.00'de başladı ve 17.30'a doğru sona erdi. Ancak alınan boşalmaya için saatler geçmesi gerekli. Bu arada Bonn kentine açılan tüm trafik de adeta felce uğradı. Otobanlarda uzun araç kuyrukları oldu. Demiryolu ulaşımında çok sayıda özel

trene rağmen normal trenlere de büyük kalabalıklarla aktı ve çoğu kişi istasyonlarda saatlerce bekledikten sonra bir tren bulabildi. Polis kimi bölgelerde, otomobilleri yan yollardan (umleitung) gitmeye zorlayarak trafiği rahatlatmaya çalıştı.

Baskent Bonn'da, daha önce türlü barış mitinglerinin gerçekleştirildiği İnni Hofgarten'da toplanan yüzbinlerce işçiye seçilen DGB Başkanı Ernst Breit ve IG Metall Başkanı Hans Mayr lokavtların yasa dışı olduklarını bir kez daha vurguladılar ve bu hunhar saldırıya DGB'nin 17 sendikasının ortak karşı koyacağını söylediler.

IG Metall Sendikası Başkanı Hans Mayr sık sık alkışlarla kesilen konuşmasında "Lokavtların hiç bir yasal dayanağı yoktur. Lokavtların yasalımızda da yeri yoktur. Lokavt bir hak değildir. İşverenler, özellikle büyük otomobil tükelleri, ara malı gelmediği için söğük lokavta gitmek zorunda kaldıklarını ileri sürüyorlar. Oysa kısa çalışmaya gidilebilirler. Bu onlar için mümkündür ve yasal bir haktır", dedi.

Daha sonra lokavtların bir hak olarak tamyan yüksele mahkeme kararını da eleştiren Hans Mayr, Bonn'daki koalisyona işverenlerin kollama olduklarını vurguladı ve "Tüm Federal Alman işçilerini lokavtlara karşı ortak savası vermeye çağırıyorum" dedi. IG Metall Başkanı'nın Bonn'daki gerici koalisyonu

eleştirdiği ve özellikle halen resmen sendika üyesi olan Çalışma Bakanı Blüm'ün işverenlerin temsilciliğini yaptığını belirttiği sırada konuşma işçilerin "Kohl istifa, Blüm sendikadan ihraç" belgileriyle kesildi. DGB Başkanı Ernst Breit ise konuşmasında DGB'ye bağlı tüm sendikaların ve üye emekçilerin, grevi metal ve basın işçilerine dayansın da grevlerini ve sınıf selamlarını ilettilerini söyledi. Daha daha sonra şöyle dedi:

"Biz herşeye rağmen, her engele rağmen erken emeklilik ve 35 saatlik çalışma haftası için savaşacağız. Yüz yıl önce Bismark, 'çalışma süresi günde 10 saate inerse bu Alman ekonomisinin ikimi olur' demişti. Biz benzeri sözleri yüz yıl sonra bir başkasından, Ekonomi Bakanı Graf Lambsdorff'dan dinlemekteyiz. Lokavtlar Weimar Cumhuriyetinden bu yana işçilere karşı bir yığın silahtı olarak kullanıldı. Hessen Anayasası'nda lokavt yasaktır. Ama şimdi Metal İşverenleri Genel Birliği önmümüzdeki Çarşamba gününden itibaren bu eyalette 30 bin işçiye lokavt uygulayacağını resmen açıkladı. Eğer Hessen'de lokavt uygulanırsa tüm Federal Almanya düzeyinde dayanışma grevlerine geçeceğiz. Lokavta çevremiz genel grev olacaktır."

Miting'de IG Metall Başkanı Hans Mayr, DGB Başkanı Ernst Breit'in yanı sıra, Basın ve Kağıt İşçileri Sendikası Başkanı Ferlemann, Posta İşçileri Sendikası Başkanı Kurt von Haaren, göçmen işçiler adına İspanyol bir

kadın sendikası, Avrupa Metal İşçileri Genel Sekreteri de birer konuşma yaptı. Öte yandan halen grevlerin yoğun olduğu Baden, Kuzey Württemberg ve Hessen yürüyüşüne katılmayan kimi işletme grevleri oldu. Aynı biçimde basıma ve B'nin "Bonn'dakilerle dayanışma" belgeleri grevlerini sürdürdüler. Nitekim bir çok haftalarda sık sık olduğu gibi bir kez daha salafarla yayınlanabildiler, kimileri yayınlanmadı. Böylece büyük basın teylemi üstüne "karşı propaganda" d

Grevlerle ilgili bir başka gelişme de S. yresinde lokavtlara karşı ilk fabrika grevleşmesiydi. IG Metall işçileri yaptığı "İşyerlerini terk etme hakkınızı kullanınız" çağrısı yanısıra Schwäbisch-Gmünd'de motorlu araç fabrika işçiler tarafından işgal edildi, önmümüzdeki günlerde bölgenin diğer işletmelerine de sıyracağı bildirildi.

Türkiye Postası baskısı hazırlanan Almanya'da sendikal savayış sertleşti göstermekteydi. Sertleşmenin genel i llerlemesi ise savayışın siyasal boyut biçiminde yorumlanıyor.

İZLENİMLER

Sermayenin başkentinde

Yücel FEYZİOĞLU

İşçi sınıfı, "Bonn'a doğru mars marşı" dedi. Gökten yağar, yerden birer gül yanyana, can cana, kolkola geliyor. Yollar, caddeler tıklım tıklım. Yağmur eleniyor durmadan. Herkes dimdik. Gözleri güllüyor herkesin. Yağmur işçilere katılıyor, işçiler yağmura. Deli bir sele doğuyor yığınlar. Dolup dolup bentleri aşılıyor. Sermayenin başkentini çatlatı çatılabacak. Filanında belogelirini sıyah çibi ta-

Rüsselsheim/OPEL grevinin ilk gününden notlar, söyleşiler, izlenimler... Rüsselsheim/OPEL grevinin ilk gününden

Gazetecilik değil grev yapmaya gidiyorum...

Saat: 03

Yağmur yağıyor. Yollar ıssız, tenha. Sendika temsilcisi bir arkadaşla yola çıkıyoruz. Rüsselsheim'in, Opel'in yolunu tutuyoruz. İçimde bir bayram sevinci. Benim için bir başka önem daha var Opel'in, Opel grevinin. İki yıl Opel'de çalıştım. Amansız sömürüyü yaşadım. Robotlar işimi elimden aldı. Onlardan biriyim ben. Bu grev benim grevim. Grev'e grev yapmaya gidiyorum. Gazetecilik ikinci planda. Yollar ıslak, tenha, kaygan. Rüsselsheim'dayız... Saat 3.30. İşçiler yağmurluklarını giymiş, grev mizelerlerini başına geçirmiş, fabrika kapı-

Hüseyin M. DÖRTYOL

SENDİKA TEMSİLCİSİNİN

Tanı

Ben Federal Almanya'da işçi oldum. Grev'e gdim. Türkiye'de grevi gördüm. Grev yerin, çettim. Fakat grevi işi olmadım. 21 Mayıs Opel fabrikasında grevin başlama günü. Siler toplantısında alınan kararla grev sabah daha saat çalışmadan, kendiğinden yandı. 3'de grev veriyordim. Benim gibi grev'e me ve yabancı arkadaş da erkenden gelmiş birbirmize kardeşçe sanılıyor, neşeliymişmiş gibi yaşıyorlar. Herkimin başına g-

...yiyor yigirler. Dolup dolup bentleri aşarlar. Sermayenin başkentli çattıladı çattılayacak. Ellerinde belgilerini silah gibi taşıyorlar.

Çoşuyorum. Çoşuyor, koşarak ileri varıyorum. Yer açmak ne mümkün! Federal Almanya'da ilk kez böylesine canlı, böylesine kabına sığmayan, hiç bir miting görüyorum. İşçiler burada, sermayenin kalbini üstünde, sermayenin kalbini tekmiyorlar, "başaracağız" diyorlar.

Zor ha zor aralarından geçerek, eşilip büyükler ileri varıyorum. Varıp üç katlı yapı yüksekliğinde kürsüye tırmanmaya çalışıyorum. Şöyle dönüp bir bakıyorum: Koca alan saha kalkmış bir deniz dalgası. Geri çekilip çekilip kayalara vuruyor, kayaların dibi oyuluyor.

Bir yandan sendikacıları dinliyorum. Parmaklarını işliyor. Yağmur taneleri yazılan birbirine katıyor. Bir yandan mikrofonu kapıp daha dokunaklı, daha etkili bir şey söylemek istiyorum:

Heyyy işçiler, kardeşlerim! Daha ilk gün önce burjuvazinin bir dedikodu gazetesinde bir haber çıktı sizlerle alay edersesine. Çelik kralı Heinrich Thyssen'e son sevgilisi 80 milyon Mark'a malodü diye. Biliyor musunuz? Üçüncü karısına İngiltere'de değer biçilemeyen tarihi bir şato ve 80 milyon bırakmış; yeni evleneceği sevgilisine koşmuş. Şatonun içi Goya'nın, Rembrandt'ın, Titien'in, Nolde'nin eşsiz tabloları ile bezelmiş. İkinci karısına da çok daha önceleri, 18 milyon ve uzak bir adada beyaz bir kök mü ne bırakmış. Bu Thyssen 30 bin işçi çalıştırmakta, yıllık cirosu 4,4 milyar Mark'a varmaktaymış. Yapılanın, mülkiyetinin hesabını kendisi bile bilmemekteymiş. Size haftada baş saat vermek için direnmekteymiş. Ne durursunuz işçiler, deli bir sel gibi akm üstüne. Alın mülkünü, mülkiyetini başına çalın.

...demeye varmadan DGB Başkanı Ernst Breit'nin sesi sikkeliyor bizi. Gettiyor kendimize:

"Tüm DGB ve ona bağlı sendikalar grevdeki işçilerle dayanışma içindedirler. Eğer Hessen'de de patronlar lo-kavta giderse, biz de genel grev deriz, tüm Federal Almanya'da şalterleri indiriz."

İşte size hedef işçiler. İşte size büyük bir adım. Bu adımdan bir milim bile geri basmayın.

Eğer işsiz kalmak istemiyorsanız...

Eğer bir ölüm alanında çayır çayır yok olup gitmek istemiyorsanız...

Hazır olun. Genel grev çağrısına sahip çıkın.

Gazetecilik ikinci planda. Yollar ıslak, tenha, kaygan. Rüsselsheim'dayız... Saat 3.30. İşçiler yağmurluklarını giymiş, grev mitinglerini başına geçirmiş, fabrika kapısını ve yolları tutmuşlar. Öyle de nesiller ki. Bayrammış gibi. Kırmızı mitingleri, sarı yağmurlukları, yakalandı IG-Metall rozetleri, tutmuşlar kapıyı. Burada Türkiye'den, Almanya'dan, İspanya'dan, İtalya'dan, Yunanistan'dan gelen insanlar, burada, Türkler, Almanlar, Yugoslavlar, İtalyanlar, Yunanlar yok! Burada yerli yabancı yok. Burada grev boylarına çıkmış, makinaları durdurmuş, şalteri indirmiş savaştan işçiler var. Selamlıyoruz... Çoşuklu: "Bu kapıdan Allah bile geçemez" diyor karabeylik biri ana kapıyı göstererek. Resimlemeli bu görüntüyü. Bu kararlığı. Deklanşör! Parlak flaş ışığı...1-1h olmadı!

Saat: 04

Yağmur daha yoğun. Opel'in ana giriş kapısından yaz. Kalabalık daha da arttı. Yağmura aldırın yok. Kapı tutulmuş. Parmaklıkların önüne bir ısıpış. Hiç hareket yok. Yetim gibi binalar, makinele. İşsiz makine de ne? İşsiz fabrika ne? Tanıdık bir sendika temsilcisi arkadaş yanıma yaklaşıyor. "Bak...bak...şuraya bak. Kim var orada?" Kim diye o yana bakıyorum. Bir grup işçi birliyle konuşuyor. Yabancı değil bu adam. Bu işverenlerin, hükümetlerin adından korktuğu adam yabancı değil bana: Herbert Mies bu...DKP Genel Başkanı Herbert Mies!.. O yana gidiyorum. "Elbette burada olacak" diyorum, "İşçi sınıfının partisinin başkanı, işçiler neredeyse o da oradadır." DKP'li olan olmayan işçiler onunla konuşuyorlar.

Saat: 05

Yağmur, yağmurlu... Yağmur. İnsan...İnsan...Yağmur. Elisinin üstünde bir amca. Beresi başında. Sabah namazından yeni çıkmış. Kırsakallan düğün talı. IG-Metall rozeti yakasında. Nöbet sırasını bekliyor.

Saat: 7.30

Gar alanı. Opel fabrikasının ana giriş kapısı bir çekek tarlası. Alan dolu. İşçiler var. Greve kırmak için gelen bir kaç kişi, biri şef. Kapıdalar. Ama sağlam duvara çarpırlar. "Giremezsin" diyor görevli işçiler. "Sen değil, patronun bile giremez. Bizim özel çalışma kimliği verdiğimiz kişilerin dışında hiç kimse giremez." Şaşırsınlar. Korkak ve ürkekler. "Ama...Ama...Benim demokratik hakkım..." diye geveliyor şef olanı. Bir kahkaha kopuyor. Hep bir ağızdan gür bir kahkaha: "Sen ve senin gibi grev kırıcılarını bu kapıdan içeri sokmamak da bizim demokratik hakkımız." Yani tokat gibi...

Saat: 8.00

Miting başladı. Kalabalıktan, temsilcilerden yere damla düşmüyor. Bu alanda işçiler var. Greve çıkmış işçiler. Şalteri indirmiş işçiler. Birleşmiş, kenetlenmiş, tek yumruk olmuş işçiler. Türküleri var işçilerin. "Haydi/Unutmayın/Nerden bir gücü alınız/Hem achen, hem de tokken/Haydi unutmayın/Bu dayanışmayı."

man ve yabancı arkadaş da erkenden gelmiş birimizle arkadaşas sanıyor, neşeye gülüş güneş gibi parlıyor. Hepimiz gönüllü grev daydık. Grev kolluklarını kolumuza takarak, ferlerini giyerek, IG-Metall ve 35 saatlik hı takarak, kapıları önüne dizilip kol kola grev aldık. Hepimizde moral son derece yükselelimesine, yağmurun bardaktan boşarcasına rağmen kimse görev yerini terk etmiyor, ne

Biz sorduk,

21 Mayıs sabahı Hessen eyaletinde Rüsselsheim'da başlayan Opel grevinde grev gözçüleri ile birlikteydik. Şağnak yağmura rağmen nöbet yer-

*ETEM BOZKURT

GERHARD K

Ben dini bütün bir kişiyim. Sendika çok iyidir. İşçinin hakkını arayan bir kuruluş. Grev uzun sürerse ne olacağını bilemem. Bilirdim başı iyi olmanın Allah'ın izniyle sonunun da iyi olacağını.

ABDURRAHMAN ŞAHAN

AHMET

Şu anda 9-12 nöbetindeyim. Greve severek çıktım. Amacıma ulaşmak lazım. Arabaları yolda yürütmesini bildiğimiz gibi, sendikamızla birliktetüm arkadaşlarım bu grevi de başarıya ulaştıracağız.

TÜSTAV

ci basını sarsıyor... Metal patroları lokavtları yaygınlaştırma tehdidi savuruyor... Schwäbisch- Gmünd'de iş

uygulı:

Genel grev!

İşçileri Sendikaların Birliği
ma yapılar.

ün olarak sürdürdüğü Kuzey
Hessen bölgelerinde, Bonn
işletmelerde dayanışma
an ve basın emekçileri
" belgisi altında uyarı
n bir çok büyük gazete son
bir kez daha eksik
mileri ise hiç
basın tekellerinin Bonn
dasi" da engellenmiş oldu.

ge de Schwäbisch-Gmünd
fabrika işgalinin
Metall'in, lokavta uğramış
terketmeyiniz ve çalışma
vankusını buldu ve
lu araçlara jant taret bir
edildi. İşgal etylemlerinin
n diğer lokavı uygulanan
İdritliyor.

lamken Federal
sertleşme eğilimi
genel grev yönünde
il boyut kazanması

Bonn'da son 20 yılın en büyük işçi mitingini gerçekleştiren yüzbinlerce işçi tekkelci patronlara çok açık ve somut bir ihtarda bulundular. Ancak aynı saatlerde metal patronları lokavtları yaygınlaştırma kararlılıklarını yinelediler. Bu durumda genel grev zorunluluk oluyor

nden notlar, söyleşiler, izlenimler... Rüsselsheim/ OPEL

NİN İLK GREVİ

anı bunları, tanı da savaş!

greve ilk defa katılca-
rının, grevçileri ziyaret
Mayıs 1984 Pazartesi
nü. Sendika temsilci-
sabahı saat 3,30'da,
uyandırm. Sabah saat
rov yerine bir çok Al-
gelmışlerdi. Hepimiz
e güliyor, gözlerimiz

miyordu. Grev alanına radyo, televizyon, basın görevlileri
gelmeye başladı. Sendika ve işçi temsilcileriyle, işçilerle
röportaj yapıyor. hepimiz bu savaşı kazanana kadar grevi
sürdürmeye kararlı olduğumuzu söylüyoruz. Bu arada Al-
man arkadaşlardan DKP (Alman Komünist Partisi) Başkanı
Herbert Mies'in grev alanında olduğunu duydum. DKP'yi
şimdiye dek burjuvazi o veya bu şekilde ama hep kötü
olarak tanıttı. Halen de öyle tanıtmaya çalışıyor. O anda
hem heyecanlandım, hem de şaşırım. Burjuvazinin kötü
tanıtıdığı bir partinin genel başkanı sabahın 5'in de

**Vurun, vurun,
davulun gözüne vurun!
Türkiye'de grev
yapamayan
kardeşlerimiz
için de vurun!**

Federal Almanya'da, Baden Württemberg eyaletinde grevlerin 9. günü bu-
gün. Özellikle otomobil yan sanayii fabrikalarının büyük bir bölümü grevde-
ler. Bunların en büyüğü 3200 işçisiyle Kolbenschmidt. Piston ve makine ak-
samları fabrikası, Kolbenschmidt fabrikasının hemen yanında AUDI-NSU
otomobil fabrikası var. AUDI-NSU işçileri, vardiya arasında, grevdeki Kol-
benschmidt'e geliyor, birlikte nöbet tutuyorlar. Yağmur altında, kapıları bek-
liyorlar. Bu yağmur herşeyi zorlaştırıyor. İşyerlerinin önüne kurulan sundur-
malardan kısa bir süre için bile dışarıya çıkmak imkansız.

Yağmurlukların altında, alıştığımız Al-
man sımalarından başka karakafalı, gür bi-
yıklı Türküylilerin de yüzlerine çokça rast-
lamak mümkün. Bu grevler çokuluslu. F.
Almanya'da bunca sendir Türküylilerle
Almanların birbirine entegre olmadıkları
söz edilir. Biz dokuz gündür bu söylen-
telerin tersini yaşıyoruz. Federal Alman-
ya'da aynı akar bantların, aynı makinelerin
başında çalışan bu üreken ve devimci si-
nıf grev boylandı da birbirleriyle kenetlenme-
nin en iyi örneğini veriyorlar.

Tam bu sırada davul zurna vurulmaya
başlandı. Kolbenschmidt önünde bayram
var. Davul zurnanın sesleriyle birlikte hemen
giriş kapısındaki memurlar binasının pen-
cerceri izleyicilerle doldu. Grev bölgesin-
deki işçiler birbirlerinin kollarına girerek

halay çekmeye başladılar. Ralph, Klaus,
İsmet, Yorgo ve daha bir çokları birbir-
lerine kenetlenmişler. İsmenin Hasan oldu-
ğunu öğrendiğimiz bir işçi "Türkiye'de-
ki grevleri anımsıyorum. Vurun kardeş-

lerin, davulun gözüne vurun şöyle bir. İş-
çinin bayramı var bugün burada. Vurun"
diye bağırıyor. Zurna ince seslerle çalıyor
Neckarsulm semalarını. Yolların geçenter
donüyor, yönünü değiştirip grev bölgesine
geliyor seyretmeye. Bir başka köşede Anıl
kendini konuşurmuş "Türkiye'de grev yapı-
yanların için de vurun. Vurun ki herkes
duysun, biz okul sralarında oturmaya baş-
lamışız bunca senelik yazışmadan sonra ye-
niden" diye bağırıyor. Arif'e yaklaşıp soru-
yoruz. - Arif, ne düşünüyorsun bu 35 saat

için?

Arif: İş saatinin azalması günün koşulla-
rı ve teknik gelişimler göz önünde bulun-
durulduğu zaman artık kaçınılmaz hale ge-
miştir.

- Lokavt için ne diyorsun?

Arif: Lokavt insanlık dışı bir şey. Bu sa-
bah elimizde bir pankart vardı, o herşeyi
açkıyor. "Kim lokavt ilan ederse, hapis
edilmelidir" Şöyle bir bakın; biz greve çı-
kar çıkmaz, patronlar ne dedi: "Aynı malı
üreten diğer firmaların rekabet alanımız
daralıyor, bu da bizim sonumuz olur." Ay-
nen böyle demislerdi değil mi? Peki şimdi
bu ilan ettikleri rekabet alanları dağılmıyor
mu? Hep yalan söylüyorlar!

**Başın emekçileri grev hakkını otomobil
tekerlekleri altında ezdirmeyecekler**

Metall'in, Kuzey Hesse, Schwäbisch-Gmünd'de işçileri grevde tutuyor. Metal patronları lokavtları yaygınlaştırma tehdidi savuruyor. Schwäbisch-Gmünd'de işçileri grevde tutuyor. Metal patronları lokavtları yaygınlaştırma tehdidi savuruyor. Schwäbisch-Gmünd'de işçileri grevde tutuyor. Metal patronları lokavtları yaygınlaştırma tehdidi savuruyor.

günümüzde. Hepimiz bir günümüz, gözlerimiz a grev görevi yapın-
karak, çelik işçi mi-
tık hafta rozetlerini
la grev nöbetlerini
kışak; Saatin iler-
nucasına yağınsa
yor, nöbetini devret-

Matbaa ve Kağıt İşçileri Sendikası'nın
(IG-Druck und Papier) işi yavaşlatma,
grev, gazetelerin dağıtımını önleme biçim-
indeki eylemleri sürüyor. Uyan grevleri-

ne paralel olarak tek tek işyerlerinde yapı-
lan grev oylamalarında işçilerin yüzde 80-
90'ı "greve evet" diyor. Sendikanın yaptığı
son açıklamaya göre toplam 334 işyerinde

'yan planla oylamada "greve evet" oyu ortala-
ma 83,4 oranında.

Matbaa ve kağıt emekçilerinin 35 saat-
lık çalışma haftası ve ücret artışı için yürüt-
tükleri savagimdeki kararlılık karşısında,
işyerlerinde sendikaya bir görüşme daha
yapmayı önerdi. 22 Mayıs günü yapılan
görüşme, daha önceki gibi sonuçsuz
kaldı. Görüşmeden bir gün önce Baden-
Württemberg, Hessen, Rheinland-Pfalz,
Schleswig-Holstein ve Kuzey Ren Westfal-
ya eyaletlerinde ve Batıberlin'de 13 bin
matbaa ve kağıt işçisi uyarı grevi yaptı.
Yine 25 Mayıs günü IG-Druck, lokavta uğ-
rayan işyerlerindeki metal işçileriyle daya-
nışma amacıyla Baden-Württemberg'de
uyarı grevleri düzenledi.

Geçtiğimiz hafta sonu ise, grev gözcü-
lüğü yapan, sendikaların Stuttgartı bölge yö-
neticisi **Horst Bekel** 'in üzerine araba sürül-
dü, Bekel ağır yaralanıp hastaneye kaldırıl-
dı. Bugüne kadar aynı yöntemle düzenle-
nen saldırılar sonucu 15 IG-Druck üyesi
ağır yaralandı. IG-Druck und Papier sendi-
kası başkanı **Ferlemann**, tüm bu saldırıla-
rın ve lokavt tehditlerinin işçileri yıldı-
rmayacağını belirterek, "Grev hakkımızı
araba tekerlekleri altında ezdirmeyeceğiz"
dedi.

Opel işçileri cevapladı

lerinden milim kıpırdamayan grev
gözcüleri ile görüştü. Greve çıkan
işçilerin, mücadeleleri hakkındaki gö-
rüşlerini kendi dillerinden sunuyoruz.

Fotoğraflar
ve röportaj:
MEHMET ÜNAL

ARDA KEMMERLING

KARDAŞI AHMET

HÜSEYİN ŞAPLI

Metall üyelerinin
ze yakını katıldı. Gre-
rkadaşlarımız tarafın-
olı edilebilecek bir so-
edenede çok sürdürece-
il edilecek sonuç: İş
in kusatılması!

Grevi tüm işçiler onayladık. 35
saati elde edeceğiz. Şimdiye dek
başarıyoruz. Bu isteğimizi elde e-
denecek gücümüzün yeteceğini
sanıyorum. Yeter ki yerli yaban-
cı ayırımı yapmadan kenetlen-
mesini bilelim.

Sabahleyin bizimkilerden bir
ikisi içeri girmek istemiş. Ça-
lışmak istiyorlarmış. Neredey-
se dayak yiyeceklermiş. Kaldı pa-
yı kurtulmuşlar. Olur mu böy-
le şey? Biz kazanmak için yola
çıkık. Bu bizim elimizde.

AHMET ORMAN

İBRAHİM ODABAŞ

ŞEFİK ADANALI

Arın da söyledi, 35 sa-
reşne çıktı. Grev ol-
şayabilseydi de daha iy-
ma ne yapalım? Din-
kında insanızsız gelir
imdi bu isteklerimizi
kabul ettireceğiz.

Grev hakkında diğer arkadaş-
larımızdan farklı düşünmüyö-
rum. Bu nedenle de grevde-
yim. 35 saat meselesi hakkında
bir fikirim yok. Bildiğim şu:
Grev ne kadar sürerse sürsün
ben gelip nöbetimi tutacağım.

Moralimiz çok iyi. Yaşam ol-
masına rağmen greve iyi başla-
dık. Sözü uzatmaya gerek yok.
Grevdeyiz. Kazanmadan nöbeti
bırakmayacağız. Ne demişler:
Hak verilmeye alınır! Biz de bu
hakkı alacağız işte.

Düsseldorf'ta Rheinische Post gazetesinin önündeki uyarı greviden bir görünüş

Mannheim'da dayanışma mitingi

"Patronlar daha çok insanın ıssız kalmasını istiyorlar; IG-Metall ise herkese iş istiyor. İşte
savayım sermayeyle emek arasındaki bu fark yüzünden başlıyor" diyorur Ernst Eisenmann
(IG-Metall Baden-Württemberg Bölge Sekreteri) Mannheim'daki metal işçilerine. Mercedes,
BBC, John Deere ve daha başka işyerlerinde metal işçileri salteri indirmiş, Herzogenried
parkında toplanmışlardı. 10 bin işçi arasında yabancıların, özellikle de Türkîyellilerin çoğun-
luğu dikkati çekiyordu. Bir kısmı güvenlik görevlisi, "Ordner" di. Eisenmann, "Savayım karar-
lılığımızı yarı sandık başında göstereceğiz" diyorur. Bir gün sonraki grev oylamasında IG-
Metall işçilerinin yüzde 80'inden fazlası "greve evet" dedi.

Tercüman'ın anlayacağı dil budur !

Başında IG-Metall kaskı, elinde
Bonni mitingi bildirirleri, dağ gibi bir
Türkîyeli işçi, oraya buraya koşarak
bildiri dağıtıyor, kendisini görevine
içce vermiş olduğu her halinden bel-
li.

Elinde bir fotoğraf makinesi ve not
defteri ile biri ona yaklaşıyor:

— Resmini çekip seninle konuşmak
istiyorum, söyle bir durur.

Türkîyeli işçi dağ gibi cüssesiyle bu
kişiyi dönüyor:

— Sen kimin, ne için çekeceksin
benim resmini?

— Tercüman gazetesiindim.
Frankfurt'tan geldim bu miting için
özel olarak.

— Benim işçi düşmanı bir gazete-
ye ne çektiyecek resmin, ne verecek
domecin, ne de isim var. Al voltanı
buradan, başına bir iş gelmeden...

OKUYUCU POSTASI

Ev ev, kapı kapı

Biz **Türkiye Postası**'nın gönüllü dağıtıcısı bir arkadaş grubuyuz. Bugüne kadar gazetemizi tanıdıklaştırmaya, çevremize elden veriyorduk. Abone olanlara zaten posta kâğıdıyla geliyordu. Ama bu kadar dar bir dağıtımın okuyucu çevremizin kısır bir döngü içinde kalabileceğini düşündük ve **Türkiye Postası**'nı göçmen işçilere daha iyi tanıtabilmek amacıyla ne yapmamız konusunda kafa yorduk.

Kapı kapı, ev ev dolaşacaktık. Çünkü bölgemizde hiç tanımadığımız, gazetemizi adını bile duymayan yüzlerce Türkiyeli oturuyordu ve biz ancak böylesi bir yolla onlara ulaşabiliydik.

Önce biraz heyecanlı, biraz da tedirgindik. Acaba nasıl karşılanacaktık? Bize karşı tepkileri ne olacaktı? Gazetemizi almak ve okumak isteyebilecek miydi? Bu duygularla yola çıktık. Grubumuz ilk bayan bir erkek arkadaşta oturuyordu. Yaklaşık 40 kapı dolaştık. Hepsini de gazetemizi ilk defa gördüklerini söylediler ve çoğunlukla da aldılar. Olumsuz yanıt veren sadece bir kişi oldu.

O günkü deneyimimiz şunu gösterdi:

Şimdi bize daha yakınlar

İTT'nin televizyon ekranı üreten Esslingen'deki firmasının önünde, vardıya değişimi sırasında **Türkiye Postası** satışına çıktık. Bu fabrikadaki çalışma koşulları o kadar ağır ki, firmamız İTT olan adı yerli ve yabancı işçilerin dilinde "**taş ocağı**"dır.

Biz gazetemizi satarken bir grup Türkiyeli işçi sohbet etmek ve soru sormak için etrafımızı sardı. Çoğu işçiyi yılmıştı. Aralarında en az bir ameliyat geçirmiş olanı hemen hemen yok gibiydi. Hepsini ağır çalışma koşullarından, işten atılma tehlikesinden, Türkiye'de dönmeye zorlanmaktan şikâyetçiler ve 35 saatlık iş haftası istemini destekliyorlardı.

Biz gazete satışı sırasında bu sohbetlerimizden şunları çıkardık: Şimdi

Başunaymış teditirginliğimiz. Çok daha önce başlamalıydık böyle bir işe. Çünkü insanlarımız kendi sorunlarını dile getiren yayımlara hasret. Onun için kapısını çaldığımız insanlar bize içten davrandılar, evlerine buyur ettiler, çay-kahve ikram edip sohbet ettiler. Hele bir tanesi Kürt bir anaydı. Türkiye anlaşılmadık. Çocukları Türkiye biliyorlarmış, onlara okuturum diyerek aldı.

Bundan sonraki sayıların satışını yaparken, bu insanlara gazetemizi nasıl bulduklarını soracağız ve önerilerini isteyeceğiz. **Türkiye Postası**'ndan ne beklediklerini, gazetesinin hangi sayfalarını ilgiyle okuduklarını, olumlu ve olumsuz buldukları yönlerini soracağız ve bunları Yazı Kurulu'na ileteceğiz.

Her şehride, her bölgede en ücre köşelere ulaşabilecek, sesimizi duyurabilmek için böyle girişimler yapılmalıdır. **Türkiye Postası** ancak bu çalışmalar sonucunda daha geniş çevrelere ulaşacaktır. Sloganımız, "**Ev ev, kapı kapı Türkiye Postası'nı okut!**" olmalıdır.

Bir grup
gönüllü dağıtıcı/Stockholm

Öyleyse siz nasıl duyudunuz?

7-11 Mayıs tarihlerinde yapılan Avrupa Konseyi toplantısı sırasında Strasbourg'da 8 Mayıs günü yapılan yürüyüş ve miting, Türkiye'deki diktatörlük rejiminin sözcüsü boyalı basının galiz kütüphaneleri hedef oldu.

Hürriyet gazetesi 11 Mayıs tarihli sayısında bu güçlü eylemi "**Tepindiler**" başlığı altında verdi. Bu gazetemize göre, özgürlük ve af istemek "**tepinmek**" oluyor. Aynı haberinde bin kişiye yaklaşan gösteri için "**500 kansızın**" yaptığı bir eylem diyen Hürriyet, "**saatlerce bağırarak ama duyan olmadı**" diye eklemiştir.

Şimdi bu gazetemize sormak lazım: Siz bu gösteriye özel olarak davetli miydiniz de "**haberinin**" oldu? Yok değil idiyeniz, kimsenin duymadığını bu yü-

MHP'li katillerin hepsi serbest

Türkiye'den yeni gelmiş ve bir aydır Federal Almanya'da yaşayan bir delikanlı ile konuştum. Kendisi Amasya'nın Taşova ilçesinden. Anlatıklara ilginçti. MHP'nin vurucu elamanlarından ve Taşova Cumhuriyet Savcısı'nın katili **Muhittin Gündoğdu**'nun elini kolunu sallayarak ortalıkta dolaştığını anlattı. Aynı şekilde **Cemalattin Bektaş** adındaki MHP'li de serbestmiş. Bu adam çeşitli silahlı saldırılardan sorumlu ve ilerici bir kişiyle de yarılamaktan şüpheli. Alpaslan köylü **Utku Ocaklar** Başkanı **Faruk Gençler** de 12 Eylül öncesinde köy gençlerini üzerine ateş etmekten ve fesatlerce silah ve bomba sağlamlardan suçluyormuş. Bu adam da serbestçe ortalıkta dolaştığı gibi, Alpaslan köyünün ilkokulunda hademelik de yapıyormuş.

Amasya cezaevinde tutuklu olan ilerici olan yarıkanlıyla görüşmelerine son bir aydır yasak konmuş. Nedeni ise, içkenden ve hücre cezalandırma ötürü tutukluların çoğunun vereme yakalanmış olması.

Fethi Baş/Rot am See

Kim utansın?

İçti arkadaşlaşılma konuşuyorum. Türkiye'den söz ediyoruz. Bazıları bir "**of**" çekiyorlar derinden, "**Kader utansın, Türkiye'de yaşanacak hal kalmadı. Allah şapır versin Türkiye'deki-ler, zamlar yapı zamlar kalkıyorlar**" diye yakınıyorlar.

Ama niye "**Kader**" utansın? Türkiye'yi ne "**Kader**" yönetiyor ne de Allah... Yönetenler Evren'te O'zal'dır. Çok yakında halkın gerçek supları göreceğine inanıyorum. **Hayrettin Erçin/Franse**

VASİF ÖNGÖREN

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

İşçinin sesi var?

İşçilerin midir bu villalar
İşyerleri fabrikalar
Kasalardeki milyarlar
Kimlerindir kimlerin

Ben de işçiyim neyim var
Sırt dönük dünyam var
Patronlara hincım var
Dayalı düşeli köşkler kimlerin

Ercan Özdek/Strasbourg

Grev günleri

Tavında demirdir şimdi
kötü zaman orsünde
dövülür bu dövülür
grev günleri.

Dalında karantildir şimdi
su verimmiş pekiğe
kızanlar ha kızan
grev günleri

Çağdaş bir meyvedir şimdi
geleceğin özülüyle
ballıların ha ballıların
grev günleri.

Bir ulu türküdür şimdi
gonca yüreklerde
çoğalar ha çoğalar
grev günleri.

Cengiz Doğu/Neuburg

Bedel

Geçmişten esin

Yazmak zor!
İçmeden geçmesinden
Koca Nazım'ın
ve Neruda'nın

Güneyde o sefil ülkesinde
Görmekten ölenleri açtıkten.
Yazmak zor!
Suphi'yle tanışmadan

Kafkas şiperlerinde
Ve çıkmak çıkmadan
Zimri eteklerinde
dokuzcu yirmilerde.

Korku teri dökmekten
o mübarek alından
Ve bedeninde ölüml korkusunu
hissetmeden.

Yazmak zor!
Bilime kitaba dört elle sanımdan
Saygıyla eğildimden öünde
barış savunuların
Karanlık hücrelerini paylaşmadan.
Yazmak zor!
O saflarda yerini almadan.

Özgür Kartal/Nürnberg

Barış için

Gök yüzünü sarmış bak
Ak güvercinlerimiz
İnançımız direncimiz ve
dayanışmamızla

Nasıl da kenetlenmiş emekçi ellerimiz
San beyaz esmer kara
Yani tüm yeryüzünün yanı tüm
insanların

Yükselen sesidir bu
Ekmele kadar su kadar hava kadar
zorunlu

"Barış dostluk kardeşlik"
Yaşama istemidir bu
Delip geçecek elbet
canlı kurtulmuş

Biz gazete satışı sırasındaki bu behetlerimizden sunları çıkardık: Şimdi değişen ve daha ağırbaşlı konular karşısında, eskiden bu ilericilere karşı olumsuz tutum alanların bu olumsuzlukları yok oluyor. Bugüne kadar bize karşı tarafız kalanlar ise şimdi daha ilgili ve saygılılar. Özellikle genç işçiler çok duyurlar.

Inan Karlı/Stuttgart

Özer/Strasbourg

BALKAN
DEN URBALE AUF DEN PUNKT BRINGEN
REISEN

KOMŞUMUZ
BULGARİSTAN'DA
YURTTAŞLARIMIZA

SONNENSTRAND'da

ve

DRUSCHBA'da

ÖZEL YAZ TATİLİ PROGRAMI

İster uçakla yolculuk edin, ister otomobile...
1984 yaz tatil programı şimdi daha ucuz!

Uçakla: 2 hafta; VP, 835.- DM

OTOMOBİLLE: 3 Hafta, VP, 795. - DM

●% 100 çocuk indirimi!

●Şimdi daha geniş olanaklar: Tenis

●Grup tenzilatı (en az 6 kişi)

Sukayağı

Golf

Atabinme

ve diğer spor faaliyetleri

Antwepener Str. 4
1000 Berlin 65 (Wedding)
030 - 453 90 22

1984 YAZ TATİL
KATALOGUNU
İSTEYİNİZİ

1938 - 1984

Ardında ölümsüz yapıtı
»Manalın Aslı-nı
bırakarak aramızdan ayrılan
Vasfi Öngören'in
anısı önünde
saygıyla eğiliyoruz.

ARARAT VERLAG
Bergmannstraße 99a, 1000 Berlin 61

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Kardan, Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwortlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624 60 92. Herstellung: Eigenvertrieb; Druck: Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48 Sansstr. 49, Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West Abone Köşüleri: Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcilikler-França: Paris, Tel: 01-258 26 90, Federal Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüksel, B.P. 83, Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942323, İngiltere: Londra, Tel: 01-340 47 39, Danimarka: Kopenhag, Tel: 01-707 506, İsviçre: Stockholm, Tel: 08-367 576.

Bedel

Beyler OYAK'ı kurdunuz
Bizleri bedele koydunuz
Daha gençken bizleri soydunuz
Halimizi sormaz oldunuz.

Hans "Kanaken raus" der
Özal orta direk der
Kayınpeder başlık ister
Allahım sen bize sabır ver.

Ihsan/Bad Kreuznach

Yaşama istemdiribu
Delip geçecekler ibet
"Yürekleğin sağır kulaklarını"
Savaş çıkartkanların
Ve kalın zırhlarını otan roketlerinin
Vaz geçilmez gövderid
Tüm dünya halklarının
Barış için savaşmak.
Gök yüzünü sarmış bak ak
güvercinlerimiz
Barışa kanat açmış gelecek
genlerimiz...

Özbek A.K./Frankfurt

Askerlik Çağındaki Gençlerin
KİTABI

BEDELLİ ASKERLİĞİN İÇYÜZÜ

Sabahattin Genç
Fiyatı: 10 DM

İsteme Adresi:
ORTADOĞU KİTAVEVİ
Brandenburgerstr. 22
4200 Oberhausen 11
Bundesrepublik Deutschland
Telefon: 0208/66 17 43

10'dan fazla siparişlerde
% 25 indirim yapılır. Ödemeli
olarak adresinize gönderilir

Türkiye Postası

Adı-Soyadı

Adresi

Ülkesi

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuz Türkiye Postası Abone Servisi, Donau Str. 1, 1000 Berlin 44 adresine postalayınız.

ABONE BEDELİ:

6 aylık	30. 44DM-	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviçre
1 yıllık	60.- DM	60 00 BF	120 BF	85 FF	8.40 £	35 G	95 Km
		1200 BF	240 Km	170 FF	16.80 £	70 G	190 Km

Bilim adamları ve politikacılar yabancı sorunlarını ele aldılar

Hannover'de yabancı düşmanlığına karşı kongre yapıldı

• 28 örgüt tarafından desteklenen ve "Biz Arkadaşız" belgisi altında yapılan kongreye 120'nin üzerinde sürekli delege katıldı; toplantı süresince yapılan forumların yanı sıra kentte çeşitli eylemler ve bir kültür programı düzenlendi.

11-13 Mayıs tarihleri arasında Hannover'de 28'in üzerinde örgütün desteklediği "Birlikte Yabancı Düşmanlığına Karşı" adı altında kongre "Biz Arkadaşız" belgisi altında yapıldı. Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu 120'nin üzerinde sürekli delege olmak üzere 200 kadar ki-

şinin katılımıyla gerçekleştirilen kongreyi destekleyen başlıca örgütler Jungdemokraten, Grüne im Landtag, VVN-Bd.A, Jusos, FIDEF, KKDK-Federasyon, Terre des Femmes, SDAJ, Verband der Initiativen in der Ausländerarbeit, Landesschülerrat, Türk Halkevi, Naturfreundejugend oldu.

Kongre sırasında yabancılarla ilişkin çeşitli konularda yapılan forumların yanı sıra, kentin çeşitli bölgelerinde duvarlara yazılan yabancı düşmanı yazıların fotoğraflanması, bu yazıların silinip yer-

ne yabancılarla dostluğun önemini vurgulayan yazıların yazılması, kentteki insanlarla yabancılarla ilişkin röportajlar yapılması, yabancı ailelerin ziyaret edilmesi gibi değişik eylemler ve kültür programları yer aldı.

Yapılan toplantılardan "Halklar arasında kültür sürüşmesi" adlı foruma Yunanistan'lı Profesör Tsiakolas ve ünlü yazar Peter Schütt; "Sığınma Sorunu ve Yabancılar Hukuku" konulu foruma, kendisi de bir sığınmacı olan Güney Afrikalı Crosby Msimang Zulu ve SPD milletvekili Michael Auditor katıldılar. FIDEF örgütleri tarafından hazırlanan "Yabancıların İş ve Konut Durumları" adlı forumda ise, yabancıların konut koşulları, krizin suçunun yabancılarla yüklenmesi, yabancı gençlerin işsizlik sorunu gibi konular ele alınırken, çalışan yabancılar içinde sendikalaşma oranının yüksek olduğu ve yabancıların 35 saatlik iş haftası mücadelesine katılmının da oldukça yüksek olduğu vurgulandı.

Kongrenin kapanışında yapılan konuşmada, Federal hükümetin yabancı düşmanlığını çeşitli yasalar ve kararlarla kolaylaştırdığı, gelecek yabancı düşmanlığına karşı yerli-yabancı tüm demokratik kişi ve kuruluşların birlikte mücadeleyi geliştirmeleri konusu üzerinde duruldu. Kongre sonunda grevdeki IG Metall ve IG Druck und Papier sendikalarına dayanışma mesajı gönderilmesi de alkışlarla kabul edildi.

Foto: M. Werner

Kongre sırasında yapılan festivale Yunan ve Türk folklor grupları renk kattı

BULMACA

Bulmaca

SOLDAN SAGA
1. Amerika Birleşik Devletleri'nin "Bağımsızlık Savaşı"nın siyasal ve askeri lideri ve ABD'nin ilk devlet başkanı, 2.

Caen'de dayanışma gecesi

Fransa'nın Caen bölgesinde 17 Mayıs'da FTIB tarafından düzenlenen tutuklu aileleriyle dayanışma gecesinde 220 kişi katıldı. Gecenin açılışı Caen İnsan Hakları Örgütü

Zeki Kılıç'la dayanışma

Alman Sendikalar Birliği üyesi Ticaret, Banka ve Sigorta çalışanları Sendikası (HBV)'nin Kuzey Ren Westfalya Eyalet Örgütü'nün 24-25 Mayıs günü yapılan Genel Kurul'undaki konuşmasında Başkan Urban, politik sığınma isteği reddedilmiş olan Sosyal-İş Sendikası Genel Başkan Yardımcısı ve TIP yöneticisi Zeki Kılıç'a yapılan uygulamayı kınadı, kendisine sığınma hakkı verilmesini istedi.

Nisan ayı içinde de sendika, Zindorf Federal Sığınma Dairesi'ne başvurarak Zeki Kılıç' hakkındaki red kararının geri alınmasını talep etmiş ve kendisini eyalet genel kuruluna konuşmacı konuk olarak davet etmişti.

İsveç'te Türkiyeli Kadınlarla Dayanışma Komitesi kuruluyor

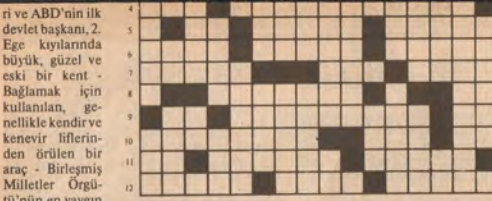
"Politik tutuklu kadınları, onların yakınlarıyla ve Türkiye'de kadın haklarını ve çocukları koruma" amacıyla İsveç'te kurulması düşünülen "Kadın Dayanışma Komitesi"nin 10 Mayıs'ta Stockholm'de yapılan bir toplantıyla başladı. Kurulması düşünülen komitenin hazırlık çalışmalarını İsveç Türkiyeli Kadınlar Komitesi'nin girişimiyle İsveç'in çeşitli kadın örgütleri ve İsveç partilerinin kadın kollarının temsilcileri yürütüyor.

Bu arada "Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadınlar Örgütü"nin İsveç seksiyonu, Türkiye'nin Stockholm büyükelçiliğine bir mektup yoluyla Türkiye cezaevlerindeki kadın tutuklulara uygulanan işkencileri ve hapishanelerdeki kötü koşulları protesto etti ve İKD aleyhine açılmış olan davamın derhal durdurulmasını istedi.

Münih ve Zürih'te yapılan toplantılarda yabancı düşmanlığı kınandı

18 Mayıs günü FIDEF'e bağlı Münih İşçi Derneği, VVN, İtalyan Göçmen İşçi Dernekleri Federasyonu (FIEF)'in yabancı düşmanlığına karşı düzenledikleri salon toplantısına 200 kişi katıldı. Top-

1 ve ABD'nin ilk devlet başkanı, 2. Ege kıyılarında büyük, güzel ve eski bir kent - Bağlamak için kullanılan, genellikle kendire kekenavir tiftirinden örülen bir araç - Birleşmiş Milletler Örgütü'nün en yaygın kullanılan kasa yazılışı, 3. Yorgun değil, diri ve çalışmaya hazır - Yunanistan'ın başkent adını veren eski bir Yunan tanrısı, 4. Üçten bir eksi, birden bir fazla - Ölenin geride bıraktığı ve malların bölüşümünü düzenleyen, genellikle yazılı belge, 5. Türkiye'nin ikinci harfi - Feodal dönemde Rus derbeyi - Meyvelerin kokusu, rüyası, 6. Birden çok kişinin oluşturduğu küçük ve geçici topluluk - Kansızlık - Kalın, uzan, kaba tahta ya da kişi, 7. Türkçe dilbilgisinde sessiz harfin genel adı - (Ters) Düz ve geniş toprak parçası - Duvarcının baş aleti, 8. Tarsus yöresinin Roma İmparatorluğu döneminden aktı - Kırmızı, 9. Bromum kimyada katılaşmış - Güneydoğu Anadolu'da bir kent adı - (Ters) En kısa zaman birimi, 10. Savaşta yitilmiş ve yararlılık gösteren - Bir göz rengi - Komünist partilerin iki kongre arasındaki en yetkili organının Türkiye'deki kasa yazılışı, 11- Alet işler oğğünür - Çözümleme - Kendisine aptallık, bençlik, çirkinlik gibi haksız nitelemeler yakıştırılan bir kış, 12. Hindistan'daki toplumsal katmanların en alt kesimi - Köpek yavrusu - Kimliğini gizlemek isteyenlerin yüzlerine taktıkları

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Türk Dil Kurumu "potansiyel enerji" karşılığı olarak bu sözcüğü öneriyor - Bir şapka türü, 2. Ağır bir şeyin altında kalarak ya da yükselen hızla düşerek biçimi bozulmuş - (Ters) Numaranın kasa yazılışı - Ankara'nın bir ilçesi, 3. Küçük otobüs (Dikkat: Minibüs değil) - Kann özelliğinden birini oluşturan bir "faktör", 4. (Ters) Türkiye'nin en işlek taksi-fili - (Ters) Genellikle kadınların kullandığı bir kulak süsü - Tren yolu, 5. İşçi sınıfının ekonomik ve politik savaşımının en etkili silahlarından biri - Kuzeydoğu Karadeniz'i Doğu Anadolu'ya bağlayan önül geçit, 6. Kalın kaba kumaş ya da bu kumaştan yapılmış basit palto - Güney Amerika'da Peru gibi dağlık yörelerde yaşayan hörgütsüz devreye benzeyen bir yuğ hayvanı, 7. Birinci Dünya Savaşı sırasında sonraları Birleşmiş Milletler Örgütü'nün de kurulduğu birleşme oluşturma ilişkileri ortaya atan ABD devlet başkanı - Eski dilde "gidermek, etkisini ortadan kaldırmak", 8. Dünyanın en büyük haber ajansı olarak tanınan, ABD merkezli büyük haberleşme tekelinin kasa yazılışı - Türk Dil Kurumu'nun "sahip" sözcüğüne karşılık önerdiği ancak tutumşu bir sözcük - Sıtma ilacı, 9. Çocukların ebevi bulmak için çoğu kez anlamsız heceleri ardarda getirecek "sayma"larına kimi bölgelerde kısaca böyle denir - (Ters) Mariyetli kişi karda yürür ama onu belli etmez, 10. Deriş selamı - Sovyet Ermenistanı'nın başkenti, 11. Haksız yere diretmek, ayak diretmek - Çift olmayan 12. (Ters) İsviçre Cumhuriyeti'ni oluşturan çok küçük federe devletçikler - Söz, özellikle dinsel kitaplarda yer alan söz, 13. Dinin yasak ettiği şey - Karl Marks'ın "değerin taşıyıcısı" olarak adlandırıldığı anlamında bir müzik terimi - Galatasaray lise ya da spor kulübünün kasa yazılışı, alışveriş aracı, 14. Telli ya da vurnalı sazlarda hızlı bir ritim uzunca süre yinelenmesi 15. "Yararlanmak, çıkar sağlamak" anlamında Osmanlıca bir mastar, 16. (Ters) Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin resmi haber ajansının kasa yazılışı - Parazit, üretmeden, başkasının sırtından geçinen.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACININ ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Enternasyonal - La, 2. Muasır - Audi - Ale, 3. Amzaya - LT - Sn - Ana, 4. Na - Tamla - Eli, 5. Erkan - Ataman - Ani, 6. Tasdikname - Ev, 7. İbo - Litah - Kaç, 8. Yıllanmış - Sadaka, 9. Naak - Yetenek, 10. Nazi - Kr - Baturalp, 11. İlara - Avalon, 12. Turğaz Şeren - Fark.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Emnet - Yanıt, 2. Numaracı - Alu, 3. Tarz - Ks - Lazar, 4. Esat Adil - İrg, 5. Rıyanban - Aa, 6. Nram - Konak, 7. Lan - Maraş, 8. Salatalık - Ve, 9. Yutmuşam - Bar, 10. Od - Amet - Yale, 11. Nis - Aseton, 12. Nenehatun, 13. La - Der, 14. Lata - Kanada, 15. Lenin - Akel, 16. Ata - İççakpak.

gcesine 220 kişi katıldı. Gecenin açılışı Caa İnsan Hakları Örgütü Başkanı tarafından yapıldı. Daha sonra Türkiye'deki politik tutuklulara yapılan işkencelerin anlatıldığı bir konuşmanın ardından Yunanlıların da katıldığı bir kültür programı yer aldı ve 1977 1 Mayıs'ının filmi gösterildi.

Schwäbisch Gmünd'de "Enternasyonal Derneği" kuruldu

Geçtiğimiz yıl içinde bu bölgede yapılan yabancı düşmanlığına karşı toplantılar ve özellikle Alman Sendikalar Birliği ve kiliselerin ortak çağrısı olan "Yabancı Hemşeriler Haftası" gibi etkinlikler sonucunda, bölgede yabancı düşmanlığına karşı varolan eylemler hızlandı ve Mayıs ayı başında belediye kültür binasında kalabalık bir kitlenin katılımıyla yabancı düşmanlığına karşı bir dernek kuruldu. "Internationaler Verein Schwäb. Gmünd" (İnternasyonal Derneği) adını alan kuruluş, yabancı düşmanlığına karşı yerli-yabancı halkların dostluğunu geliştirmeyi, yabancıların demokratik ve sosyal haklarını almalarına yardımcı olmayı, yerli-yabancı halkların kaynaşmasını ve daha iyi anlaşabilmeleri için toplantı, eğlence, eğitim kursları, seminer, sosyal ve kültürel çalışmalar yapmayı amaçlıyor. Derneğin yönetim kurulunda iki Alman, iki Türk ve bir Yugoslav var.

ÖZÜR

Geçen sayımızda dokümanını verdiğimiz Avrupa Konseyi'ne sunulan "Genet At" imzaları arasında İsveç'den gönderilen 3630 imza bir dizgi hatası yüzünden çıkmamıştır. Ayrıca, dokümanını verdiğimiz imza sayıları yalnızca Konsey'e ulaştırılabilenlerdir. Birçok ülkede toplanmış Konsey'e ulaştırılmayan imzalar, yayınladığımız listede yer almamıştır.

bancı düşmanlığına karşı düzenledikleri salon toplantısına 200 kişi katıldı. Toplantıda bir Alman sendikacı, yazar, papaz sosyal eğitim, kent planlamacı ve bir genç, ayrıca Bilim ve Eğitim Sendikası (GEW)'den bir kişi ve Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun konuşmacı olarak yer aldılar. Konuşmacılar kendi çalışma alanları çerçevesinde Federal Almanya'daki yabancı düşmanlığı konusunu işlediler. Ayrıca Enis Coşkun yaptığı konuşmada seçimler sonrasında Türkiye'de demokrasiye dönemediğini belirterek Türkiye'deki demokratlarla dayanışmanın gerekliliğini vurguladı. Toplantı, Türkiye ve Almanların ortak oluşturdukları müzik gruplarının gösterisiyle sona erdi.

İsviçre'nin Zurich kentinde 12 Mayıs günü Emek Partisi PDA'nın gençlik örgütü KJV, Şili Gençlik Örgütü, Yunanistan Gençlik Örgütü KNE, İtalyan ve İs-

Münih'teki toplantıda Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun konuşmacı olarak katıldı

panyol gençlik örgütleri, Genç Öncü ve SGB tarafından "Yabancı Düşmanlığına Hayır" gecesini düzenledi. 400 kişinin katılımıyla "Rote Fabrik"de yapılan gecede, Türkiye sanatçı Ali Mahir kürtükçüleri, Şili Gençlik Örgütü ise ulusal folklor gösterileriyle kitleyi coşturdu.

Ortak sorunlarla ortak oyunlarla dile getiriyorlar

Dortmund'da iki yıl önce MBSE kurslarında tanışıp bir tiyatro grubu oluşturan Türkiye gençleri, bir taraftan sahnedeki başanlı oyunlar ortaya koyarken, diğer taraftan da eğitim ve sendika çalışmalarını birlikte götürüyorlar. Gençler, işyerlerinde, günlük yaşamlarındaki ve aileleriyle olan ilişkilerindeki sorunlarını ortak çalışmalarını sahneye koyuyorlar. Gençlerin oyunları, aynı sorunların içinde yaşayan genç izleyiciler tarafından böyle karşılanıyor.

Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, Gerçek-ADK, KKDK, KOMKAR ortak bildiri yayınladılar

Türk ve Kürt örgütleri 35 saat grevlerini destekliyor

Federal Almanya'daki Türk ve Kürt işçilerinin örgütlerinden altısı ortak bir bildiri yayınlıyor. IG Metall ve IG Druck und Papier sendikalarının 35 saatlik iş haffası için başlattıkları grevleri desteklediklerini açıkladılar. Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, Gerçek-ADK, KKDK ve KOMKAR yayınladıkları ortak bildiri, 35 saatlik iş haffası isteminin yalnızca işsizliği azaltacak ve işçilerin yaşam düzeylerini yükseltecek bir istem olmakla kalmayıp, işsizliğin suçunu yabancı işçilere yüklemeye çalışan anlayışa karşı da güçlü bir silah olduğunu belirttiler. Ortak bildiri, daha sonra şöyle dedi:

"Tekeller ve perici Kohl hükümeti el ele işçi sınıfına ve sendikalar saldırıyor. Burjuvazinin bu cephesine karşı yerli ve yabancıların, kucası tüm işçi sınıfının dayanışma hattını güçlendirmek, saldırıları birlikte karşı koymak zorundayız. Özellikle bugün grevde olan işçilerle dayanışma fedi bir görevdir. Burjuvazinin 'böl ve yönet' oyununa gelmeyelim. Bir avuç lokavtçıya karşı sendikalarımızla birlikte omuz omuza mücadele edelim. Birleşsek yeneceğiz. Milyonlarca milyonlarla daha güçlüdür."

İmza Kampanyası

Altı örgüt ayrıca kendilerine bağlı derneklere ortak bir genelge göndererek, Fe-

deral Almanya'da yürütülmüş olan "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki Politik Tutuklulara Özgürlük" kampanyasının sonuçlarını değerlendirdiler. Bu kampanya sonucunda Federal Almanya'dan 92.052 imza toplandı, bunların Avrupa Konseyi'nin 7-11 Mayıs tarihleri arasında yaptığı toplantıya yetiştirildiği

"Politik Tutuklulara Özgürlük" kampanyası sırasında sadece Federal Almanya'da toplanan imzalar 100 bini aştı.

ve sonradan gelen imzalarla birlikte toplam imza sayısının 100 bini aştığı belirtilen ortak genelge şu değerlendirmeler yapıldı:

"Bu basın eylem birliği yapan altı örgütün ortak basarıdır. İmza kampanyamızın bu denli başarılı olmasının bir nedeni Federal Almanya'daki mücadelede katılmamızdır. Gerçekten bizler Ostern yürüyüşlerine ve 1 Mayıs'ta katılarak, Alman ve diğer uluslardan işçi ve emekçilerle birlikte mücadele vererek onların dayanışmasını kazandık. Bundan sonra da bu mantıkla hareket edeceğiz. Nitekim başlayan grevlerin tüm imkanlar kullanarak desteklenmesi kararına da alımız buhundur."

Eundan sonraki en önemli görevlerden birinin, Türkiye'de politik afişin imza vermiş olan en geniş çevreleri bu başarı kampanyasının sonuçları ve gelişmeler konusunda bilgilendirmek olduğu belirtilen genelge, yaz dönemi boyunca yerel basın toplantıları ve basın açıklamaları yapılması, örgütlerin ve tanınmış kişi ve parlamenterlerin ziyaret edilmesi gerektiği vurgulandı. Bu çalışmaların yaz dönemi boyunca sürekli yapılabilmesi halinde bu yılki 12 Eylül'dü protesto eylemlerinin bu güne kadar yapılanlardan daha güçlü olabileceğine işaret edildi.

Foto: M. Werner

NATO tanklarına nazi selamı

Tarih 18 Mayıs, Yer, Federal Almanya'nın Hildesheim kentli...Hildesheim tank birliği kentin içinde bir gösteri yapıyor. Bir subay hoparlörle bu tankların "barışı korumak" için üretildiğini ilan ediyor. Tankların geçtiği caddeye oturup tankların yolunu keserek bu "barış" (!) gösterisini protesto eden ilericileri polis acımasızca coplarken, neo-naziler de bir yandan "dövecek yabancısı" anıyor, öte yandan NATO tanklarına "Hitler selamı" çakıyor.

15-16 Haziran direnişinin 14. yıldönümü toplantılarla kutlanacak

15-16 Haziran 1970 büyük işçi direnişinin 14. yıldönümü bu yıl da Batı Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yapılacak toplantılarla kutlanacak. Bu yılki toplantılarda da, 12 Eylül darbesinden sonra sendikal hak ve özgürlüklerin yok edilmesi protestosu edilecek ve DISK'in açılması, DISK yöneticileri hakkında ki davanın durdurulması istenecek.

Bilindiği gibi, bundan 14 yıl önce iktidardaki Demirel hükümetinin bir yasa değişikliği ile DISK'i fiilen çalışmaz duruma düşürmek istemesi üzerine, 15

ve 16 Haziran 1970 günleri İstanbul'da 100 bin dolayında DISK'li ve Türk-İş'li işçi sokaklara dökülerek o güne kadar ki en büyük işçi direnişini gerçekleştirecek yasa değişikliğini engellemişlerdi.

Bu yılki 15-16 Haziran kutlamalarının merkezi olarak yapılması için çalışmalar sürüyor. Federal Almanya'nın Bremen kentinde 16 Haziran günü Kongress Saal'da yapılacak olan toplantıya konuşmacılar olarak DISK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal katılacak. Paris ve Brüksel'deki toplantıların ise tarihleri ve konuşmacıların henüz kesinleşmiş değil.

CENEVRE: 15-16 Haziran, Cenevre'de

Selimiye
camii ile
FİDEF'in
ortak
eylemi

Hannover konsolosunun Türkesçilerle işbirliği Konsolosluklar terör kışkırtıcılığına başladı

● Aşağı Saksonya'da, Başkonsolos ve Eğitim Müşaviri, Türkçü öğretmelerle sahte bir dernek adıyla davetیه çıkartarak düzenledikleri toplantıda

damgası vardı. Zarfın içinden ise adı var kendi yeri "Aşağı Saksonya Türk Öğretmenleri Yürütme Kurulu" adına bir davetیه çıktı. Öğretmenler 5 Mayıs günü yapılacak bir toplantıya çağırılıyorlardı.

TSİP'in

eylemi

- Oturma hakkı ve dönüş primleri konusunda düzenlenen toplantının açış konuşmasını yapan Geisweid Selimiye Camii imami, ortak çalışma konusunda aleyhte konuşmalar yapanların Hz. Muhammed'in hadislerine karşı gelerek günah işlediklerini söyledi.

Federal Almanya'nın Siegen kentinde FİDEF'e bağlı Türkîli işçiler ve Öğrenciler Birliği ile Geisweid Selimiye Camii, 6 Mayıs günü Selimiye Camii'nde **Oturma Hakkı nedir ve dönüş primlerinin kıyazı** konulu bir toplantı düzenlediler. Konuşmacı olarak Siegen Türk-Danış temsilcisi Timur Turay'ın davet edildiği ve öğle namazından sonra başlayan toplantıya 150 Türkîli katıldı.

Toplantının açış konuşmasını yapan cami imami, çevrede toplantı aleyhine yayılmak istenen söylentilere değinerek işçi haklarının korunması ve Türk işçilerinin beraberliğinin sağlanması için böyle toplantılar yapılması gerektiğini belirterek, Hz. Muhammed'in "Bir mesleki kim en iyi biliyorsa ondan öğrenmek müslümanlığın gereğidir" dediğini hatırlattı. Toplantı aleyhine söylentiler çıkarılanları Hz. Muhammed'in bu sözlerine ters düşüklerini ve böylelikle de "günah işlediklerini" söyleyen Cami imami, bundan sonra da bu tür toplantılara önem verceklerini belirtti.

Toplantı sonunda muhabirimiz sorularını yanıtlayan Timur Turay ve işçi Birliği yöneticileri görüşlerini şöyle açıkladılar:

"Derneğimiz ve bağlı olduğumuz FİDEF baştan beri bu tür ilişkilerle önem veriyor. Amacımız kendilerini unvanladığımız ve sorulan en çok olan yığınlarla ulaşmak, onların sorunlarına Camii yönetimi ile birlikte çözüm yolları aramaktır. Selimiye Camii ile ortak çalışmalarını sürdürüceğiz."

Yeni gelenler, yabancılar, bant-bant dernek adıyla davetیه çıkartarak düzenledikleri toplantı, öğretmenleri Batı Avrupa'da yürütülen genel af kampanyasına ve bu eylemi yürüten örgütlere karşı kışkırtılar

Federal Almanya'daki ileri örgütler güçlendire ve etkilerini artırdıkça, Başkonsolosluklar da Türkîli emçilekler üzerindeki baskılarını artırmaya başladı. Bunun en son örneği Hannover Başkonsolosluğu'nun Türkîli öğretmenleri teröre kışkırtması oldu.

Mayıs ayı başında Aşağı Saksonya'da görev yapmakta olan Türkîli öğretmenlere bir mektup geldi. Zarfın üstünde Hannover Başkonsolosluğu'nun

Türk Federasyonu'nun toplantısı protesto edildi

MHP yanlısı Türk Federasyonu'nun 12 Mayıs Cumartesi günü Federal Almanya'nın Stuttgart'da kentinde "Sevgi, kardeşlik ve birlik" adı altında yapmak istediği toplantı, yerli ve yabancı anti-faşist güçler tarafından protesto edildi ve Türk Federasyonu'nun kapatılması istendi.

Türk Federasyonu'nun kentteki Festhalle'de toplantı yapacağını öğrenen Türk, Kürt, Alman ve diğer uluslardan ileri örgütler toplantının iptal edilmesi için Belediye Başkanı'na baskı yaptılar. CDU'lu Belediye Başkanı'nun bu baskıyı dikkate alması üzerine, ilericiler toplantının yapıldığı salondan öbünde bir protesto gösterisi düzenlediler. Mitingde bir konuşma yapan sendikacı ve gazeteci yazarlarından Yılmaz Karahanşan, faşistlerin "kültür gecesi" maskesi altında faşist MHP'nin propagandasını yapmaya yetlendiklerini, Türk Federasyonu'nun ve bütün faşist örgütlerin kapatılması gerektiğini söyledi. Yerel Alman basını protesto gösterisine geniş yer ver-di.

tiye çıktı. Öğretmenler 5 Mayıs günü yapılacak bir toplantıya çağılıyorlardı. Toplantıya giden öğretmenler "Aşağı Saksonya Türk Öğretmenleri Yürütme Kurulu" diye karşılarda Başkonsolosu ve Eğitim Müşavirini buldular.

Bu toplantı yapıldır Hanover'deki Türkîli işçiler örgütleri de "Türkiye ve Türkiye Kürdistan'daki politik tutuklulara özgürlük" başlıklı af dilekçesine imza topluyorlardı. Başkonsolosu yaptığı konuşmada toplantıda hazır bulunan öğretmenleri bu eylemi yürüten örgütlere karşı kışkırtarak şöyle dedi: "Türk düşmanı kansızlar sıkışıkça kudurmaktadır. Üç beş kansızın yapıları utanmazlığı göründü. Ben istersen bu kansızları derhal yok edebilir, bir dakikada 500 kişiyi özerlerine saldırtabilirim." Başkonsolosu nu konuşmasından sonra söz alan "ülküde öğretmen" Hüseyin Topçu'nun "Ülkede, miliyetçi ve mukaddesatı arkadaşlar" diye başladığı konuşması Başkonsolos tarafından hararetle desteklendi.

TSİP'in 10. kuruluş yıldönümü kutlanıyor

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin (TSİP) 10'uncu kuruluş yıldönümü ve 15-16 Haziran Büyük İşçi İreniş'i'nin 14. yıldönümü Gerek Avrupa Komitesi'nin düzenlediği bir toplantıya katılacak Federal Almanya'nın Frankfurt kentinde yapılacak kutlama toplantısı Eschenheimer Anlage 40 adresindeki Volksbildungshaus'da 16 Haziran günü saat 18'de başlayacak.

CENEVRE: 15-16 Haziran, Cenevre'de yapılacak bir toplantıya İsviçre'de kutlanacak. Birlik Yolu ve Atılım'da Dayanışma'nın birlikte düzenledikleri gece 9 Haziran günü saat 17'de Rue de Carouge 52 adresinde başlayacak. İsviçre Emek Partisi'nden ve DISK'ten bir sendikacının konuşmacı olarak katılacakların gecenin kültür bölümünde Sümeıra, Şafak ve Nürsani yer alacak ve ayrıca 1 Mayıs belgesel filmi gösterilecek.

BATİBERLIN: 15-16 Haziran Batıberlin'de de Kürdistan İşçi Derneği, Türk Merkez, Birlik Yolu ve Kültür Merkezi'nin ortaklaşa yapacakları bir toplantı ile kutlanacak. Toplantıya, DISK Maden-İş Eğitim Dairesi Müdürü Süleyman Üstün, GEW'den Ruza Baran ve SEW'den bir temsilci konuşmacı olarak katılacaklar. Kutlama töreninde ayrıca Kürt ozan Nizamet'in Arif, Kreuzbergli Dostlar Enstrümantal Grubu eşliğinde Batıberlin İşçileri Korosu ve Kürdistan İşçi Derneği folklor ekibinin katıldığı bir kültür programı da yapılacak.

CÜNEYT BAŞBUĞ

Nokta

Gurbetçinin radyosu

Almanya'lılardan izine dönen ilk gurbetçiler uzun yıllar alayın konusu oldular. Kısa bir zaman içinde giyimlerine, günlük alışkanlıklarına yansıyan "köyleriyle gelişmiş beti ülkeleri arasındakı fark" karikatürlere-fıkralara yansıdı. Hala da zaman zaman yapıldığı gibi tüyü Bavarya şapkallı, kalın belyeli, elinde kalın transistörlü radyolu çilizyolu-anlatıyordur gurbetçi.

Özellikle de, elinde, kimi zaman sesi ağzına kadar açık radyosu gurbetçi içinin uzun süren simgesi oldu. Sadece Türkiye'ye özgün değildi görünümleri, Bahnhöfların özellikle pazar günü konukları arasındaydılar radyolu-beykili-etek altına pantolon giyen yabancılar.

Anadolu insanının bir büyük kent bile görmeden bir tren indi-bindisiyle atladığı değişim, iki biriken parayı radyoya yattırırken eline girdiği heyecanı, traktöründe-egeşinde-tarlasından en uzak köşesinde radyo dinleyebileceğinden duyduğu sevinçini anlamak kuspuzuk çok güçtü. Belki de öylesine gerekli bir şey değildi Bahnhöf'taki yabancı, yine gelen gurbetçiler anlamak. Radyolarıyla alay ettikleri insanlar verdikleri işi yapıyor gerekli döviz getiriyorlardı.

Aradan uzun zaman geçti. Elinde radyolu gurbetçiler rastlanmıyor artık. Zaten tanışılan, alışılan teknoloji de radyoyu oldukça gerilerde bıraktı...

Oysa, birden metronun içini dolduran gürültü yalanıyor beni. 5-6 genç sonuna dek açık radyolarıyla kompartımanın bir köşesine yerleşiyor. Öylesine büyük ki taşıkıldıkları, birisi kalın bir kayışla omuzuna asmış. Daha sonra çıkartıp yere koyuyor ve kısa, ritmik hareketlerle çevresinde dans ediyorlar. Çengelli ilaretenle küpeleri olan punklardan değiller ama kara ceketleri, zincirleri var. Ses öylesine açık ki, bir şey okuyabilmek, yamandaki insanla iki laf edebilecek olanağı değil. Gürültüyle tutasaklık gençler inceceleri yere gelinceye dek daha doğrusu yeterli ilgiyi alıp canları sıkılmaya başlayınca dok- sürüyor. Daha sonra bir istasyon çıkışında, bir köşe başında, bir Bahnhöf'ta devam edebilecek.

Kimine göre günümüz gençliği "leto bolye". Kimine göre çağdaşlık, kapalı kapılardan ardından sokağa, halkın yanına taşan dans ve müzik...

Metrola bangır bangır bağiran radyo bizim ilk gurbetçilerin zihinlerinde memleketle götürdüklerini, yanlarında taşıdıklarından daha gelmişkindi. Belki bu gelmişkinin nedeniyle o gençlerle radyolarından dolayı alay edenler yok denecek kadar az. Belki de hiç yok.

USTAV